

Sammanträde med:

Kulturnämnd

Sammanträdesdatum: 2020-10-22

Sammanträdet sker digitalt, endast presidiet träffas fysiskt

Tid: kl. 10:00-14:30

Plats: Konferensrum Almen, Eklundavägen 2 Örebro

Eventuella gruppmöten med teknik ordnas av respektive parti.

Meddela förhinder snarast möjligt till nämndsekreterare June Fors, june.fors@regionorebrolan.se eller telefon 019-602 71 73.

Du som är ersättare meddelar om du kommer att delta.

Tänk på våra allergiker och undvik starka dofter.

Ledamöter kallas

Torbjörn Ahlin (C), ordförande
Eva-Lena Jansson (S), vice ordförande
Monika Aune (MP), 2:e vice ordförande
Gert Stark (S)
Camilla Sörman (S)
Malin Silén (KD)
Martin Hårsmar (M)
Eva Leitzler (M)
Pernilla Marberg (SD)

Ersättare underrättas

Inga-Britt Ritzman (S)
Nils-Erik Pettersson (S)
Gunilla Pihlblad (S)
Gunn Öjebrandt (KD)
Abdulrahman Ibrahim Muhammed (C)
Emelie McQuillan (M)
Berry Käller (M)
Birgitta Borg (L)
Bo Ammer (SD)

1. Protokollsjustering

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att ordföranden och Pernilla Marberg (SD) med Malin Sillén (KD) som ersättare justerar dagens protokoll.

Protokollet ska vara justerat senast den 5 november 2020.

2. Kulturnämndens sammanträdestider år 2021

Diarienummer: 20RS6931

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att kulturnämndens ordinarie sammanträden under år 2021 ska äga rum

måndag den 8 februari

torsdag den 25 mars

fredag den 30 april

onsdag den 2 juni

onsdag den 8 september

fredag den 29 oktober, samt

torsdag den 16 december.

Sammanfattning

Förslag redovisas för kulturnämndens ordinarie sammanträdestider för år 2021.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM till kulturnämnd den 22 oktober 2020, Sammanträdestider Kulturnämnd 2021

3. Beredningsärende: Inriktningar för kulturnämndens verksamhetsplan 2021

Diarienummer: 20RS9962

Föredragande: Katarina Strömgren Sandh,

Anneli Baier, Lena Adem

Sammanfattning

Ärendet bereds inför kulturnämndens kommande beslut.

Beslutsunderlag

- Förslag revidering av VP kulturnämnd 2021 - med ändringar

4. Samverkansavtal för långsiktig finansiering inom kultursamverkansmodellen – Örebro läns museum

Diarienummer: 20RS8407

Föredragande: Linda Adolphson, Lena Adem

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att skriva under samverkansavtal för långsiktig finansiering inom kultursamverkansmodellen med Örebro läns museum för perioden 2021-2023.

Sammanfattning

Region Örebro län fördelar genom inträdet i kultursamverkansmodellen årligen statliga och regionala medel motsvarande cirka 100 miljoner kronor för genomförandet av länets regionala kulturplan. En central del i kulturplanen är de verksamheter som tillsammans bär upp stora delar av den regionala kulturella infrastrukturen och som får verksamhetsmedel av Region Örebro län. Medlen har tidigare ansökts om varje år med fördelningsbeslut i februari-april innevarande år.

Det är viktigt för Region Örebro län att kulturaktörerna upplever en trygg och hållbar ekonomisk grund med möjlighet att planera sina verksamheter mer långsiktigt. Utifrån detta har samverkansavtal för finansiering 2021-2023 skapats. Genom samverkansavtal behöver inte en årlig ansökan göras. Verksamheten ska fortfarande lämna in en årlig uppföljning.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM till kulturnämnd 20201022, Samverkansavtal för långsiktig finansiering inom kultursamverkansmodellen - Örebro läns museum
- Förslag till samverkansavtal för Örebro läns museum - finansiering inom kultursamverkansmodellen

5. Samverkansavtal för långsiktig finansiering inom kultursamverkansmodellen – The non existent Center

Diarienummer: 20RS8406

Föredragande: Linda Adolphson, Lena Adem

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att skriva under samverkansavtal för långsiktig finansiering inom kultursamverkansmodellen med The non existent Center för perioden 2021-2023.

Sammanfattning

Region Örebro län fördelar genom inträdet i kultursamverkansmodellen årligen statliga och regionala medel motsvarande cirka 100 miljoner kronor för genomförandet av länets regionala kulturplan. En central del i kulturplanen är de verksamheter som tillsammans bär upp stora delar av den regionala kulturella infrastrukturen och som får verksamhetsmedel av Region Örebro län. Medlen har tidigare ansökts om varje år med fördelningsbeslut i februari-april innevarande år.

Det är viktigt för Region Örebro län att kulturaktörerna upplever en trygg och hållbar ekonomisk grund med möjlighet att planera sina verksamheter mer långsiktigt. Utifrån detta har samverkansavtal för finansiering 2021-2023 har skapats. Genom samverkansavtal behöver inte en årlig ansökan göras. Verksamheten ska fortfarande lämna in en årlig uppföljning.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM till kulturnämnd 20201022, Samverkansavtal för långsiktig finansiering inom kultursamverkansmodellen - The Non Existent Center
- Förslag till samverkansavtal -The non existent Center, avtal för finansiering inom kultursamverkansmodellen

6. Samverkansavtal för långsiktig finansiering av regionala verksamhetsmedel kultur - amatörmusikkonsulent

Diarienummer: 20RS9370

Föredragande: Linda Adolphson, Lena Adem

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att skriva under samverkansavtal för långsiktig finansiering av regional verksamhetsmedel kultur med Scenit för amatörmusik för perioden 2021-2023.

Sammanfattning

Region Örebro län fördelar årligen cirka 4 miljoner kronor som regionala verksamhetsmedel för genomförandet av länets regionala kulturplan. En central del i kulturplanen är de verksamheter som tillsammans bär upp stora delar av den regionala kulturella infrastrukturen och som får verksamhetsmedel av Region Örebro län. Medlen har tidigare ansökts om varje år med fördelningsbeslut i februari-april innevarande år.

Det är viktigt för Region Örebro län att kulturaktörerna upplever en trygg och hållbar ekonomisk grund med möjlighet att planera sina verksamheter mer långsiktigt. Utifrån detta har samverkansavtal för finansiering 2021-2023 skapats. Genom samverkansavtal behöver inte en årlig ansökan göras. Verksamheten ska fortfarande lämna in en årlig uppföljning.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM till kulturnämnd 20201022, Samverkansavtal för långsiktig finansiering av regionala verksamhetsmedel kultur - amatörmusikkonsulent
- Förslag till samverkansavtal för Scenit, Amatörmusikkonsulent regionala verksamhetsmedel kultur

7. Samverkansavtal för långsiktig finansiering av regionala verksamhetsmedel kultur - Amatörteaterkonsulent

Diarienummer: 20RS8402

Föredragande: Linda Adolphson, Lena Adem

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att skriva under samverkansavtal för långsiktig finansiering av regional verksamhetsmedel kultur med Örebro läns bildningsförbund för amatörteater för perioden 2021-2023.

Sammanfattning

Region Örebro län fördelar årligen cirka 4 miljoner kronor som regionala verksamhetsmedel för genomförandet av länets regionala kulturplan. En central del i kulturplanen är de verksamheter som tillsammans bär upp stora delar av den regionala kulturella infrastrukturen och som får verksamhetsmedel av Region Örebro län. Medlen har tidigare ansökts om varje år med fördelningsbeslut i februari-april innevarande år.

Det är viktigt för Region Örebro län att kulturaktörerna upplever en trygg och hållbar ekonomisk grund med möjlighet att planera sina verksamheter mer långsiktigt. Utifrån detta har samverkansavtal för finansiering 2021-2023 skapats. Genom samverkansavtal behöver inte en årlig ansökan göras. Verksamheten ska fortfarande lämna in en årlig uppföljning

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM kulturnämnd 20201022, Samverkansavtal för långsiktig finansiering av regionala verksamhetsmedel kultur - amatörteaterkonsulent
- Förslag till samverkansavtal för Örebro läns bildningsförbund, amatörteaterkonsulent

8. Redovisning av delegationsbeslut

Diarienummer: 19RS10112

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att godkänna redovisningen.

Sammanfattning

Kulturnämnden har överlåtit sin beslutanderätt till ordförande eller tjänsteman i enlighet med gällande delegationsordning. Dessa beslut ska redovisas till den nämnd som har beslutat om delegering.

Nu redovisas följande beslut av områdeschef Kultur och ideell sektor:

- Internationellt stipendium kultur, Diarienummer 20RS8973.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM kulturnämnd 201022 - Redovisning av delegationsbeslut
- Delegationsbeslut - Internationellt stipendium kultur

9. Information

1. Region Örebro läns omvärldsrapport 2020

Magnus Persson

2. Uppföljning av stödpaket till föreningar

Mona Hedfeldt

3. Ansökan inom kultursamverkansmodellen till Kulturrådet

Lena Adem

4. Scenkonst utanför tätort

Lena Backlund

5. Energi- och klimatprogram

Therese Hjelseth, Linda Svensson

6. Redovisning av Liv och hälsa ung

Carina Persson, Linda Bååk

7. Internationella mål - Region Örebro län

Eva Getzman

Underlag

- 1. Presentation Region Örebro läns omvärldsrapport 2020 - Magnus Persson
- 1. Region Örebro läns omvärldsrapport 2020
- 5. Energi och klimatprogram - Linda Svensson
- 6. Liv hälsa ung 2020 - Carina Persson

10. Presentationer vid sammanträdet

2

Kulturnämndens
sammanträdestider år 2021

20RS6931

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministration, June Fors

Sammanträdesdatum
2020-10-22

FöredragningsPM
Dnr: 20RS6931

Organ
Kulturnämnd

Kulturnämndens sammanträdestider år 2021

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att kulturnämndens ordinarie sammanträden under år 2021 ska äga rum

måndag den 8 februari
torsdag den 25 mars
fredag den 30 april
onsdag den 2 juni
onsdag den 8 september
fredag den 29 oktober, samt
torsdag den 16 december.

Sammanfattning

Förslag redovisas för kulturnämndens ordinarie sammanträdestider för år 2021.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM kulturnämnd sammanträdestider 2021

Katarina Strömgren Sandh
Områdeschef Kultur och ideell sektor

Skickas till:

Ledamöter och ersättare i kulturnämnden

3

Beredningsärende: Inriktningar för kulturnämndens verksamhetsplan 2021 20RS9962

Verksamhetsplan med budget **2021**

Kulturnämnd

dnr 20RS9962

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Vision och värdegrund	4
3 Mål, strategier och uppdrag	5

Röd text förslag på ändringar till 2021

Arbetsmaterial

1 Inledning

Kulturupplevelser och att uttrycka sig konstnärligt är en fundamental del i en demokrati och en grund för människors hälsa och välbefinnande. Sedan urminnes tider har vårt län präglats av möten och möjligheter. Här möts inte bara vägar och vatten, utan även kunskap och utveckling. En central geografisk punkt där det pulserar av liv i hjärtat av Sverige. Här ska alla ges möjlighet att leva i ett samhälle där vi tar hand om varandra, där vi andas frisk luft och är i naturen för rekreation. En framtid med en god och hållbar tillvaro för människor som lever och verkar i hela länet. Framtiden saknar dock inte utmaningar, vilket inte minst den pågående Covidpandemin visar och det kommer att få konsekvenser på kulturlivet och civilsamhället även 2021.

Denna Verksamhetsplan med budget utgör styrdokument för kulturnämnden och den del av förvaltningen för regional utveckling där sakområde kultur och ideell sektor ingår. Verksamhetsplan med budget 2021 vänder sig till politiker och tjänstepersoner inom Region län samt till länets invånare.

Förvaltningen regional utveckling kännetecknas av att verksamheten skapar drivkraft, engagemang och samverkan tillsammans med externa aktörer. Regional utvecklings verksamhetsfokus sker med avstamp i den regionala utvecklingsstrategin, som genomsyrar verksamheten inom samtliga områden. De tre övergripande målen, stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet samt god resurseffektivitet, visar hur strategin kan bidra inom de tre dimensionerna av hållbar utveckling: ekonomisk, social och ekologisk. I den regionala utvecklingsstrategin är perspektiven jämställdhet, barn och unga, internationellt samarbete och integration viktiga utgångspunkter för genomförandet.

Arbetet med utvecklingsfrågor är till för människorna som lever och bor i Örebro län, idag och i framtiden. Därför behöver Region Örebro län hela tiden ha klart för sig hur den utveckling organisationen vill åstadkomma faktiskt påverkar olika grupper av människor och hur den påverkar den miljö alla i länet lever i. Länets utmaningar är dock inte geografiskt isolerade. En hållbar regional tillväxt och utveckling kräver därför gränsöverskridande samarbeten. Länet behöver ta vara på globaliseringens möjligheter och samtidigt främja klimat och miljö i samspel med den regionala attraktiviteten och konkurrenskraften.

Syftet med verksamhetsplan med budget för kulturnämnden är att ange riktning för prioriterade uppgifter inom nämndens verksamhetsområde. Verksamhetsplan med budget för 2021 utgår från förutsättningar, inriktningar och mål som uttryckts i regionfullmäktiges verksamhetsplan. Nämnden har i verksamhetsplan med budget 2021 konkretiserat effektmål, inriktningar och indikatorer. I kulturnämndens verksamhetsplan återfinns RUS som en röd tråd som genomsyrar all verksamhet från effektmål och nämndmål till handlingsplaner och aktiviteter som leder till genomförande och målluppfyllelse.

Den regionala kulturplanen 2020-2023 är en handlingsplan till RUS med ett särskilt fokus på att sträva efter en jämställd och jämlik kultur (solidariskt fördelad kultur) kultur och hälsa. I RUS finns särskilt tydliga kopplingar till kulturplanen genom de prioriterade områdena Social sammanhållning och demokrati” och ”Upplevelser och evenemang”. Kulturplanen är också en ansökan om statliga medel inom kultursamverkansmodellen. Det innebär i korthet ett regionalt ansvar för den kulturella infrastrukturen inom särskilt utpekade kulturområde. Genom kultursamverkansmodellen är kultur ett kärnområde inom regional utveckling.

Den regionala utvecklingsstrategin lyfter civilsamhälle och social ekonomi främst i det prioriterade området Social sammanhållning och demokrati. Även inom det prioriterade området näringsliv och entreprenörskap lyfts delvis frågorna. Handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi som gäller perioden 2018-2021 är en handlingsplan till RUS. Ett starkt civilsamhälle med idrottsrörelse, studieförbund och andra organisationer samt folkhögskolor och folkbibliotek skapar demokrati och sammanhållning. Civilsamhället går ofta i första ledet när det gäller att identifiera utmaningar i samhället och hitta innovativa lösningar. Det är därför viktigt att värna civilsamhällets oberoende. Arbetsintegrerande sociala företag bidrar till att skapa arbetstillfällen för personer som har varit arbetslösa länge. De strategiska inriktningarna i RUS är: ”Skapa förutsättningar för ett starkt civilsamhälle och en stark folkbildning som bidrar till demokrati och social sammanhållning” och

”Stärk den sociala ekonomin genom ökat fokus på arbetsintegrerade sociala företag och socialt ansvarsfull upphandling”.

Med utgångspunkt i ovanstående **bidrar** denna budget till att **skapa** goda förutsättningar för Region Örebro läns kulturpolitiska mål. En solidarisk fördelad och livskraftig kultur i alla länets kommuner tillsammans med ett starkt civilsamhälle främjar utvecklingen, hälsan och ekonomin i hela vårt län och hos dess invånare i alla åldrar!

2 Vision och värdegrund

”**Tillsammans skapar vi ett bättre liv**” är Region Örebro läns **vision**.

Visionen är utgångspunkten för all verksamhet inom Region Örebro län. Alla som jobbar inom Region Örebro län är grunden till morgondagens utveckling – för invånarna, för medarbetarna och för länet. Alla bidrar var och en på olika sätt med engagemang och viktig kompetens. När organisationen styr mot samma mål bildas en kraft som driver utvecklingen i länet och skapar livskvalitet för alla människor som lever här. Tillsammans kan vi göra skillnad. **Tillsammans skapar vi ett bättre liv.**

Arbete pågår med att ta fram en gemensam **värdegrund** som utgår från visionen. En gemensam värdegrund innebär att skapa en gemensam organisationskultur med önskade beteenden som leder organisationen i riktning mot visionen.

Nuvarande värdegrund gäller tills en ny är framtagen:

- Vi skapar förtroende genom att vara lyhörda, öppna, samspelade och engagerade i en utveckling för människornas bästa.
- Vi visar respekt för allas lika värde och delaktighet.
- Vi finns nära medborgarna under hela livet.
- Vi ser behoven hos varje person.

Region Örebro läns vision och värdegrund har en tydlig koppling till regionens arbete med kultur och ideell sektor. Inom kulturområdet handlar det om att med kulturen som kraft och i samverkan med länets kommuner, kulturskapare, civilsamhälle och övriga samhällsområden, arbeta för ett jämlikt och jämställt samhälle där kultur är tillgängligt för alla. Ett särskilt viktigt arbete handlar om att visa på kulturens hälsofrämjande egenskaper.

Genom att stödja och samverka med civilsamhället medverkar Område kultur och ideell sektor till att visionen och värdegrunden efterlevs. Civilsamhället är en betydelsefull del i ett öppet, demokratiskt och delaktigt samhälle. Genom ett starkt och livaktigt civilsamhälle främjas invånarnas makt att styra sina egna liv och ett bättre samhälle för människor i alla åldrar.

3 Mål, strategier och uppdrag

Kulturnämnden har två inriktningar: kultur samt civilsamhälle och social ekonomi.

KULTUR

Den regionala utvecklingsstrategin har de strategiska inriktningarna ”*stärk länets kulturella infrastruktur med tonvikt på ett jämlikt, jämställt och tillgängligt kulturliv med barn och unga i fokus*” samt ”*Öka tillgängligheten och utbudet av kultur, upplevelser och evenemang.*”

I den regionala kulturplanen 2020-2023 lyfts därför tre viktiga områden:

- *Länets kulturella infrastruktur:* Länets regionalt finansierade kulturverksamheter utgör tillsammans med övriga kulturskapare, kommuner, bildningsförbund, civilsamhälle, arrangörer, utbildning och forskning den kulturella infrastrukturen i Örebro län. Ett viktigt fokus är att arbeta för att länets kulturella infrastruktur bibehålls och stärks. Ett särskilt regionalt ansvar finns för att främja god tillgång till professionell scenkonst (teater-, dans- och musik), kulturarv (museiverksamhet, kulturmiljöarbete och regionalt enskilt arkiv), bild- och form, bibliotek, litteratur, filmkulturell verksamhet och främjande verksamhet inom slöjd, teater, dans och bild och form. **Under 2021 vill kulturnämnden lägga ett särskilt fokus på att stärka länets kulturella infrastruktur med anledning av Coronapandemin.**
- *Kultur som mänsklig rättighet:* För fortsatt demokratisk samhällsutveckling är yttrandefriheten och kulturens fria ställning centrala. Det är en mänsklig rättighet att ta del av kultur och att uttrycka sig konstnärligt. Det ska finnas förutsättningar för allas delaktighet i kulturlivet oavsett var man bor och oavsett kulturell och social bakgrund. På detta sätt skapas en attraktiv livsmiljö och livskvalitet. **Under 2021 vill kulturnämnden lägga ett särskilt fokus på kultur i hela länet.**
- *Kultur i samspel med andra samhällsområden:* För att fullt ut ta tillvara på kulturens möjligheter behövs samverkan över samhällsgränser och mellan olika slags organisationer. Exempel på sådan samverkan är den mellan kultur och hälsa/vård, skola/fritid, näringsliv, turism och miljö. Den digitala utvecklingen och kollektivtrafiken är andra viktiga områden. **Under 2021 vill kulturnämnden lägga ett särskilt fokus på arbetet med kultur och hälsa.**

CIVILSAMHÄLLE OCH SOCIAL EKONOMI

Den regionala utvecklingsstrategin har de strategiska inriktningarna ”*Skapa förutsättningar för ett starkt civilsamhälle och en stark folkbildning som bidrar till demokrati och social sammanhållning*” samt ”*Stärk den sociala ekonomin genom ökat fokus på arbetsintegrerade sociala företag och socialt ansvarsfull upphandling.*”.

I handlingsplanen för civilsamhälle och social ekonomi lyfts mål om

- ett starkt civilsamhälle och en stark social ekonomi. Civilsamhällets och den sociala ekonomins insatser är viktiga för den regionala utvecklingen och det är av vikt att lyfta dessa insatser och sätta dem i sammanhang för att skapa god samverkan kring utvecklingen i länet. Ett tydligt och stärkt stöd till civilsamhälle och social ekonomi skapar långsiktiga förutsättningar. **Under 2021 vill kulturnämnden lägga ett särskilt fokus på att stärka förutsättningarna för ett starkt civilsamhälle i hela länet.**
- *Nätverk och mötesplatser* för organisationer och utvecklingsområden som engagerar samt tillvaratagande av civilsamhällets krafter och möjligheter till mobilisering är viktigt för samverkan och hantering av samhällsutmaningar. Dialogen med civilsamhället och värnandet av deras självständighet som aktörer är central. **Under 2021 vill kulturnämnden lägga ett särskilt fokus på Partnerskapet för sociala innovationer.**
- Den internationella och europeiska arenan skapar utvecklingsmöjligheter för kultur och ideell sektor som in sin tur stärker förutsättningarna för civilsamhället och den sociala ekonomin. **Under 2021 vill kulturnämnden lägga ett särskilt fokus på internationalisering.**

Perspektiv:

3.1 Invånare och samhälle

Perspektivet invånare och samhälle beskriver dels de viktigaste målsättningarna för Region Örebro läns verksamheter för att invånarnas behov ska tillgodoses på bästa sätt, dels hur Örebro läns utvecklingsförutsättningar ska tas tillvara.

Effektmål:

Effektmål nr 7. Länets invånare och de som verkar i Örebro län har stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet och god resurseffektivitet.

Indikatorer

Andel barn som får del av **finansiering inom** kultur genom stöd från Region Örebro län ska öka i jämförelse med år 2019.

Antal organisationer inom kultur, civilsamhälle och social ekonomi som tar del av finansiering från och samverkan med Region Örebro län.

Mål:

Region Örebro län har ökat sin förståelse för och har påverkat EU:s politiska agenda till Örebroregionens fördel.

Indikatorer

Antal remissvar, konsultationer och andra insatser som regionen spelat in för att påverka EU:s politiska agenda till Örebroregionens fördel.

Antal informationstillfällen till de politiska församlingarna och till tjänstemännen i Region Örebro län

Antal initiativ/samarbeten sprungna ur internationella plattformar och nätverk

Mål:

Territoriellt mål: Örebro län har en väl fungerande kulturell infrastruktur med ett särskilt fokus på de prioriterade områdena (professionell scenkonst-teater, dans, musik, regional biblioteksverksamhet/ litteratur, bild och form, kulturarv/kulturmiljö-museum/arkiv, filmkulturell verksamhet och främjande verksamhet inom slöjd, teater, dans, bild och form) samt civilsamhället genom folkbildningen och föreningslivet. Under 2021 vill kulturnämnden lägga ett särskilt fokus på att stärka länets kulturella infrastruktur med anledning av Coronapandemin utifrån dess effekter i länet. En utveckling av det internationella arbetet och att ta del av resurser på EU-nivå inom kulturarbetet är ett annat viktigt utvecklingsområde. Det är en del i arbetet för social sammanhållning och demokrati samt för att stärka länets attraktionskraft och varumärke.

Indikatorer

Fördelningen av regionala verksamhetsmedel till de olika kulturslagen 2018- 2023.

Antal besökare som tar del av kultur som har finansierats med regionalt fördelade verksamhetsmedel inom de prioriterade områdena 2018- 2023

~~Antal fortbildningsdagar och rådgivningstillfällen riktade mot folkbiblioteken.~~

Årsarbetskrafter hos de aktörer som finansieras med regionalt fördelade verksamhetsmedel inom de prioriterade områdena 2018- 2023.

Kvalitativ beskrivning av arbetet med professionell scenkonst (teater, dans, musik), regional biblioteksverksamhet/litteratur, bild och form, kulturarv/kulturmiljö (museum, arkiv), filmkulturell verksamhet och främjande verksamhet inom slöjd, teater, dans och bild och form 2018- 2023.

Fördelning av medel till folkbildning, föreningar utvecklingsmedel, kulturpris och stipendier.

Mål:

Territoriellt mål: Örebro län har ett jämlikt och jämställt kulturliv utifrån de sex perspektiven: hela länet, jämställdhet, socioekonomi, barn, etnisk och språklig bakgrund, samt funktionsnedsättning. Det är en del i arbetet för social sammanhållning, solidariskt fördelad kultur och ett demokratiskt samhälle. och meningsskapande byggt på demokratiska värderingar. Ett särskilt viktigt perspektiv att prioritera under 2021 är kultur i hela länet. Erfarenheter från det genomförda integrationsprojektet bör också tas tillvara.

Indikatorer

Genomförda kultursatsningar med koppling till de sex perspektiven 2018-2023

Andel antal besökare/deltagare som är barn 0-18 år, och tar del av kultur som har finansierats med regionalt fördelade verksamhetsmedel inom de prioriterade områdena 2018-2023

Andelen kommuner som har barnkulturplaner

Andelen skolor i länet som har beställt professionell kultur genom databasen Kulturkraft

Antalet barn som har tagit del av professionell kultur genom beställningar genom databasen Kulturkraft

Andel aktörer som finansieras med regionala verksamhetsmedel som har handlingsplaner för de sex perspektiven

Kvalitativ beskrivning av regionalt finansierade aktörers arbete med de sex perspektiven utifrån handlingsplaner 2020-2023.

Kvalitativ beskrivning av arbetet för att stärka lärandet kring de sex perspektiven med fokus på politiker, tjänstepersoner, professionella kulturskapare och civilsamhället 2020-2023.

Indikatorer för de sex perspektiven inom regional biblioteksverksamhet? (BRÖL) Se aktivitet nedan. Kan ha med som indikator senare.

Fördelning av medel till stipendiet Ung peng

Mål:

Territoriellt mål: Region Örebro län agerar och upplevs som en drivande, samlande och möjliggörande kraft för att kultur är en del i arbetet för en hållbar samhällsutveckling och ett attraktivt län i samverkan med andra samhällsområden. Viktiga områden är till exempel som hälsa, näringsliv, turism, samhällsplanering, skola och miljö. Arbetet med kultur och hälsa ska prioriteras under 2021.

Uppdrag 2021

Genomföra en nulägesanalys inom området kultur och hälsa. 2021

Ta fram mål och riktlinjer för det regionala arbetet med kultur och hälsa. 2021

Indikatorer

Kultur och hälsa En framtagen nulägesanalys

Kultur och hälsa Framtagna mål och riktlinjer för det regionala arbetet med kultur och hälsa

Kultur och hälsa Kvalitativ beskrivning av omvärldsbevakning, samverkan med forskning samt arbetet med samverkan kring kultur och hälsa i länet

Kultur för barn och unga i förskola/skola och på fritiden Kvalitativ beskrivning av arbetet 2020-2023

Kultur och näringsliv/turism Kvalitativ beskrivning av arbetet 2020-2023

Kultur och digitalisering Kvalitativ beskrivning av arbetet 2020-2023

Spelkultur Kvalitativ beskrivning av arbetet 2021-2023

Kultur i samhällsplanering och miljöarbete Kvalitativ beskrivning av arbetet 2021-2023

Kultur och samhällsplanering Kvalitativ beskrivning av arbetet 2022-2023

Kollektivtrafik Kvalitativ beskrivning av arbetet 2020-2023

Kultur och miljö Kvalitativ beskrivning av arbetet 2020-2023

Kulturutveckling i kommunal samverkan Kvalitativ beskrivning av arbetet 2020-2023

Mål:

Verksamhetsmål: Region Örebro län arbetar för stärkta förutsättningar för civilsamhället, folkbildningen och den sociala ekonomin. Viktiga delar är skapandet av nätverk och mötesplatser och annat stöd.

Indikatorer

Utvecklingsmedel till sociala innovationer

Antalet innovationer som får stöd från den sociala stödformen för sociala innovationer.

En kvalitativ beskrivning av arbetet med Partnerskapet för sociala innovationer.

Mål:

Verksamhetsmål: Region Örebro län har internationaliserat arbetet kring civilsamhället och social ekonomi. Det möjliggör för organisationer i länet att ta del av resurser på EU-nivå, vilket i sin tur bidrar till ett mer hållbart samhälle

Indikatorer

Antal ansökningar som har skickats till externa finansiärer Anders

Antal styrelsemöten i nätverket REVES Anders

Antal REVES-relaterade aktiviteter Anders

Effektmål:

Effektmål nr 9. Länets invånare och företag har tillgång till bra digitala tjänster utifrån deras behov.

Indikatorer

Ett ökat utbud av e-tjänster.

En analys av spridningen och utbudet av kultur, folkbildning och föreningar i hela länet med stöd av GIS.

Kvalitativ beskrivning av utvecklingen av digitala tjänster/digitaliseringen inom kulturområdet av kulturaktörer inom kultursamverkansmodellen 2021-2023.

Indikatorer

Stödet till länets folkbibliotek för att genomföra aktiviteter med syfte att öka allmänhetens digitala delaktighet.

Kvalitativ beskrivning av arbetet inom Digitalt först.

~~Initiera ett arbete kring GIS-analys av civilsamhälle och social ekonomi i länet.~~

Kvalitativ beskrivning av hur regionala biblioteksverksamheten har arbetat för minskat digitalt utanförskap tillsammans med länets folkbibliotek.

Perspektiv:

3.1 Process

Perspektivet process beskriver strategier för Region Örebro läns arbetsmetoder och arbetsprocesser för att målen i perspektivet invånare och samhälle ska kunna uppfyllas. Strategierna beskriver ett långsiktigt övergripande tillvägagångssätt för hur effektmålen ska uppnås och anger inriktningen för hur verksamheten ska utföras.

Styrdokumentet för Område kultur och ideell sektor är den regionala utvecklingsstrategin, den regionala kulturplanen, den regionala biblioteksplanen och planen för civilsamhälle och social ekonomi.

Arbetet inom Område kultur och ideell sektor sker utifrån ett tillitsbaserat arbetssätt där dialog, utvärdering och fortsatt lärande är viktiga beståndsdelar. ~~Vårt~~ Arbetssättet bygger på samverkan och utveckling genom agila arenor och kollegial ekonomistyrning. ~~Syftet med arbetssättet är~~ och syftar till att ~~på ett hållbart och effektivt sätt kunna~~ möta ~~olika slags~~ samarbetspartners ~~och ytterst invånares behov~~ och skapa delaktighet. Genom intern och extern samverkan skapas synergieffekter för fortsatt utveckling av länet. ~~Tillsammans är vi med och skapar ett bättre liv genom högre-ökad social sammanhållning och hållbarhet samt ett län som är attraktivt för länets invånare såväl som för besökare. och en effektiv service.~~

Arbetet för att uppnå målen sker på flera olika sätt. Det handlar om att fördela medel och initiera projekt samt följa upp och utvärdera. Det handlar om att på olika sätt föra dialog, genomföra utbildningar och samverka. Det handlar om att inom vissa områden skriva avtal, ge uppdrag och skapa gemensamma handlingsplaner. Andra delar handlar om omvärldsanalys, internationellt arbete och att ta del av forskning.

Mål:

Region Örebro län har ett regionalt ledarskap som skapar tillit, förtroende och ett gemensamt lärande hos länets aktörer..

Indikatorer

Andel organisationer inom partnerskapet för regional utveckling, som har mål och prioriteringar som kopplar till RUS, i sin verksamhetsplan ska öka.

Andel organisationer inom partnerskapet för regional utveckling, som har högt förtroende för Region Örebro län i rollen som regionalt utvecklingsansvarig ska öka.

Andel organisationer som använder statistik och underlag kopplat till RUS, för uppföljning och/eller nya beslut ska öka.

Mål:

Handlingsplaner och understrategier kopplade till RUS integrerar viktiga perspektiv som jämställdhet, barn och unga, internationellt samarbete samt integration.

Indikatorer

Andel handlingsplaner och understrategier kopplade till RUS som är jämställdhetsintegrerade ska öka.

Andel handlingsplaner och understrategier kopplade till RUS som har integrerat perspektiven barn och unga, internationellt samarbete samt integration, där det är relevant, ska öka.

Kvalitet och utveckling

Strategier inom kvalitet och utveckling

- Att kontinuerligt och systematiskt arbeta med ständiga förbättringar.
- Att vara en kunskapsorganisation som ständigt utvecklas.
- Att ha goda relationer både inom Region Örebro läns verksamheter och med kommuner, andra regioner, universitet, civilsamhälle och övriga externa aktörer både lokalt, nationellt och internationellt.

Region Örebro län är utpekad av regeringen som regional utvecklingsansvarig i Örebro län. I förordningen beskrivs uppdraget som att:

- Ansvara för framtagande av en regional utvecklingsstrategi
- Samordna genomförandet av densamma
- Följa upp målen i strategin och rapportera till regeringen
- Ansvara för ett systematiskt lärande i länet

Bland annat ska den organisation som ansvarar för det regionala tillväxtarbetet samordna insatser för genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin. Ansvarig organisation är också skyldig att följa utvecklingen i länet och analysera, följa upp och utvärdera det regionala tillväxtarbetet. Arbetet ska ske löpande, systematiskt och långsiktig.

I den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015-2020, poängteras vikten av ett aktivt och systematiskt lärande i det regionala tillväxtarbetet. Regionala lärande-planer syftar till att öka och skapa ett systematiskt lärande och bör bland annat uppdateras regelbundet, ha ett långsiktigt perspektiv och en tydlig ambitionsnivå.

En beskrivning av helheten och hur olika delar hänger ihop och påverkar varandra är ett steg för att öka förståelsen, tydliggöra olika aktörers ansvar samt öka delaktigheten. En aktiv ledning,

infrastruktur för uppföljning och utvärdering samt en plan för kommunikation och samverkan gör att det finns möjligheter för god systematik i lärandet.

En viktig del i lärandet är att träffas, utbyta erfarenheter och samarbeta i relevanta frågor. Detta gäller såväl internt inom organisationen, som mellan olika regionala aktörer, men också nationellt med andra regioner samt internationellt och då framförallt inom EU.

Inom förvaltning regional utveckling sker detta kvalitetsarbete inom ramen för arbetsgruppen Forum för genomförande.

Digitalisering

Strategier inom digitalisering

- Att förändra arbetssätt genom ökad användning av digitala lösningar.

Genom att medverka i Region Örebro läns digitaliseringsstrategi skapar område kultur och ideell sektor förutsättningar för hur digitaliseringen kan användas som strategiskt verktyg för att vara en del i samhällsutvecklingen och erbjuda bättre samhällsservice och öka invånarnas delaktighet. En digitaliseringsplan behöver tas fram mot bakgrund av den regionala digitaliseringsstrategin.

Hållbar utveckling

Strategier inom hållbar utveckling

- Att aktivt samverka och kommunicera kring hållbar utveckling.
- Att skapa en tydlig förankring och känna ansvar i linjeorganisationen.
- Att kontinuerligt arbeta för att nå målen i Program för hållbar utveckling.

Regional utvecklingsstrategi

Strategier inom regional utvecklingsstrategi

- Att bidra till att nå RUS målsättningar.
- Att samordna insatser för genomförandet av RUS i samverkan med länets kommuner och övriga externa aktörer.

Förvaltningen regional utveckling har samordningsansvar för genomförande av den regionala utvecklingsstrategin. Verksamheten inom kulturnämnden arbetar med genomförandet genom att samordna insatser för genomförandet av den regionala kulturplanen i samverkan med länets kommuner, civilsamhälle och kulturskapare som en handlingsplan till den regionala utvecklingsstrategin.

Perspektiv:

3.3 Resurs

Perspektivet resurs beskriver hur medarbetarnas kompetenser tas tillvara och utvecklas inom ramen för en hälsofrämjande arbetsplats. Kompetensförsörjningen ska säkerställas för att Region Örebro läns uppdrag kan genomföras. Region Örebro län ska också genom ständiga förbättringar och kostnadseffektiva lösningar hushålla med tillgängliga resurser för att skapa en ekonomi som ger handlingsfrihet.

Nämnden har inte arbetsgivaransvaret utan det ligger hos region styrelsen. Nämnden är emellertid angelägen att bidra till arbetet inom område HR/attraktiv arbetsgivare. Region Örebro län kommer under 2021 bland annat ha fortsatt fokus på arbetet med kompetensförsörjning och ledarskapsfrågor.

Nämnden visar en budget med ekonomi i balans. Verksamheten har förhållit sig till de av region fullmäktige beslutade ekonomiska förutsättningarna. För att klara en budget i balans har området beaktat kostnadsrestriktivitet inom rörliga kostnader t.ex. utbildning, resor, konsultinköp. Att inte återbesätta pensionsavgångar eller förlänga visstidsanställda samt prioritering av vilka aktiviteter som ska genomföras.

Effektmål:

Effektmål nr 10. Region Örebro län är en attraktiv arbetsgivare med hälsofrämjande, jämställda och jämlika arbetsplatser och bidrar till en hållbar kompetensförsörjning.

Indikatorer

HME – Hållbart medarbetarengagemang ska öka i jämförelse med tidigare medarbetarenkät.

AVI – Attraktiv arbetsgivarindex ska öka i jämförelse med föregående år.

Jämix – Jämställdhetsindex ska öka i jämförelse med föregående år.

Frisktalet ska förbättras i jämförelse med föregående år.

Personalomsättning, externt och intern, ska redovisas. Det ska minska i jämförelse med föregående år.

Resultat av avslutningssamtal ska redovisas systematiskt i temaområden.

Effektmål:

Effektmål nr 11. Region Örebro läns har en långsiktig stark och hållbar ekonomi samt uppnår en verksamhetsmässig och finansiell god hushållning.

Indikatorer

Styrelsen och nämnderna redovisar ett resultat i balans.

Uppdrag:

Nämnden ska upprätta och genomföra ekonomisk handlingsplan i syfte att bibehålla eller nå ekonomisk balans. Handlingsplanen ska vara omsatt i konkreta, hållbara och långsiktiga åtgärder och kan avse både kostnadsreduceringar och intäktsförstärkningar. Åtgärderna ska beskrivas med ekonomisk och verksamhetsmässiga konsekvenser. Uppföljning av handlingsplanen ska vara en del av nämndens del- och årsrapportering till regionstyrelsen.

3.2 Ekonomiskt utgångsläge och utveckling

Arbetsmaterial

4

Samverkansavtal för långsiktig finansiering inom kultursamverkansmodellen – Örebro läns museum 20RS8407

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Linda Adolphson
Kultur och ideell sektor, Lena Adem

Sammanträdesdatum
2020-10-22

FöredragningsPM
Dnr: 20RS8407

Organ
Kulturnämnen

Samverkansavtal för långsiktig finansiering inom kultursamverkansmodellen – Örebro läns museum

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att skriva under samverkansavtal för långsiktig finansiering inom kultursamverkansmodellen med Örebro läns museum för perioden 2021-2023.

Sammanfattning

Region Örebro län fördelar genom inträdet i kultursamverkansmodellen årligen statliga och regionala medel motsvarande cirka 100 miljoner kronor för genomförandet av länets regionala kulturplan. En central del i kulturplanen är de verksamheter som tillsammans bär upp stora delar av den regionala kulturella infrastrukturen och som får verksamhetsmedel av Region Örebro län. Medlen har tidigare ansökts om varje år med fördelningsbeslut i februari-april innevarande år.

Det är viktigt för Region Örebro län att kulturaktörerna upplever en trygg och hållbar ekonomisk grund med möjlighet att planera sina verksamheter mer långsiktigt. Utifrån detta har samverkansavtal för finansiering 2021-2023 skapats. Genom samverkansavtal behöver inte en årlig ansökan göras. Verksamheten ska fortfarande lämna in en årlig uppföljning.

Ärendebeskrivning

Region Örebro län fördelar genom inträdet i kultursamverkansmodellen årligen statliga och regionala medel motsvarande cirka 100 miljoner kronor för genomförandet av länets regionala kulturplan. En central del i kulturplanen är de verksamheter som tillsammans bär upp stora delar av den regionala kulturella infrastrukturen och som får verksamhetsmedel av Region Örebro län. Medlen har tidigare ansökts om varje år med fördelningsbeslut i februari-april innevarande år.

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Linda Adolphson
Kultur och ideell sektor, Lena Adem

Sammanträdesdatum
2020-10-22

FöredragningsPM
Dnr: 20RS8407

Den regionala utvecklingsstrategin 2018-2030 är ett övergripande styrdokument som visar en viljeinriktning för regional utveckling där kulturen är en del. Örebro läns kulturplan beskriver mer detaljerat uppdrag och utvecklingsmål som är styrande för aktörer inom kultursamverkansmodellen och som är bakgrunden till de årliga verksamhetsmedel som fördelas av Region Örebro län.

Det är viktigt för Region Örebro län att kulturaktörerna upplever en trygg och hållbar ekonomisk grund med möjlighet att planera sina verksamheter mer långsiktigt. Avtalet lämnar samtidigt, vid behov, utrymme för ekonomiska förändringar som kan komma att ske under perioden. Utifrån detta har samverkansavtal för finansiering 2021-2023 skapats. Eventuella höjda eller sänkta medel kommer att kommuniceras snarast möjligt efter att politiska beslut har fattats. Genom samverkansavtal behöver inte en årlig ansökan göras, vilket underlättar kulturaktörernas administrativa arbete såväl som regionens. Verksamheten ska fortfarande lämna in en årlig uppföljning.

Under förutsättning att erforderliga beslut fattas av kulturnämnden träder detta avtal i kraft 2021-01-01 och gäller till och med 2023-12-31, med en uppsägningstid på sex månader. Om det årliga grundbeloppet ändras genom nämndbeslut ändras också summan i detta avtal.

Bedömning

Verksamheterna bedöms vara viktiga för länets kulturella infrastruktur, vilket är den strategiska inriktningen i den regionala utvecklingsstrategin 2018-2030. Aktörerna har samtliga uppdrag/utvecklingsmål i den regionala kulturplanen 2020-2023 kopplat till scenkonst, museiverksamhet och främjandeverksamhet. Det är därför av stor vikt att i den mån det är möjligt skapa möjlighet för långsiktig planering och väl fungerande former för samverkan mellan region och aktör.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Konsekvenserna för både jämställdheten i länets kulturliv och barn är positiva. Den regionala kulturplanen har ett tydligt fokus på ett jämställt och jämlikt kulturliv med barn och unga i fokus. Den regionala kulturplanen 2020-2023 ålägger samtliga aktörer med verksamhetsmedel att ha en plan för hur de ska arbeta med perspektiven barn och jämställdhet i sina verksamheter. Konsekvenserna för länets miljö är svårare att bedöma. När det handlar om museiverksamheten kan tilläggas att vissa verksamheter i hög grad handlar om att bevara kulturmiljöer.

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Linda Adolphson
Kultur och ideell sektor, Lena Adem

Sammanträdesdatum
2020-10-22

FöredragningsPM
Dnr: 20RS8407

Ekonomiska konsekvenser

De aktuella verksamhetsmedlen fördelas inom nämndens budget och kräver ingen extra finansiering. Den ekonomiska basen i samverkansavtalen kan utifrån den rådande ekonomiska situation både höjas och sänkas genom regionala politiska beslut.

Uppföljning

Årligen lämnar verksamheten in uppföljning till stat och region. Det sker genom den nationella kulturdatabasen (KDB) samt en verksamhetsberättelse med årsredovisning som beskriver arbetet med uppdrag, utvecklingsmål och handlingsplaner mer kvalitativt.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM kulturnämnden 20201022, Samverkansavtal för långsiktig finansiering inom kultursamverkansmodellen – Örebro läns museum
Bilaga, Samverkansavtal för långsiktig finansiering inom kultursamverkansmodellen – Örebro läns museum

Katarina Strömgren Sandh
Områdeschef kultur och ideell sektor

Skickas till:

Birgitta Johansen, Örebro läns museum

Tjänsteställe, handläggare
Område kultur och ideell sektor, Lena Adem

Datum
2020-09-23

Beteckning
Avtal

Samverkansavtal för långsiktig finansiering inom kultursamverkansmodellen – Örebro läns museum

Följande avtal som gäller från och med 1 januari 2021 har beslutats mellan Region Örebro län (232100-0164) och Örebro läns museum (575001-0277). Avtalet ersätter det tidigare avtalet mellan Region Örebro län och Örebro läns museums slöjdförämjande verksamhet.

Bakgrund

Region Örebro län fördelar genom inträdet i kultursamverkansmodellen årligen statliga och regionala medel motsvarande cirka 100 miljoner kronor för genomförandet av länets regionala kulturplan. En central del i kulturplanen är de verksamheter som tillsammans bär upp stora delar av den regionala kulturella infrastrukturen och som får verksamhetsmedel av Region Örebro län. Medlen har tidigare ansökts om varje år med fördelningsbeslut i februari-april innevarande år.

Det är viktigt för Region Örebro län att kulturaktörerna upplever en trygg och hållbar ekonomisk grund med möjlighet att planera sina verksamheter mer långsiktigt. Utifrån detta har samverkansavtal för finansiering 2021-2023 skapats.

Den ekonomiska basen i detta avtal kan utifrån rådande ekonomiska situation och den nationella fördelningen både höjas och sänkas genom regionala politiska beslut. Eventuella höjda eller sänkta medel kommer att kommuniceras snarast möjligt efter att politiska beslut har fattats.

Styrande dokument, samverkan och uppföljning

Den regionala utvecklingsstrategin 2018-2030 är ett övergripande styrdokument som visar en viljeinriktning för regional utveckling där kulturen är en del. Örebro läns kulturplan beskriver mer detaljerat uppdrag och utvecklingsmål som är styrande för Örebro läns museum och som är bakgrunden till de årliga verksamhetsmedel som fördelas av Region Örebro län. Länets slöjdkonsultentverksamhet har Örebro läns museum som huvudman. Verksamheten finansieras genom kultursamverkansmodellen av Region Örebro län. Den har enligt länets kulturplan ett särskilt uppdrag som ska genomföras med god kvalitet utifrån ekonomiska förutsättningar.

Postadress
Region Örebro län
Regionkansliet
Box 1613, 701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress
Eklundavägen 2, Örebro
Tel: 019-602 10 00
Organisationsnummer: 232100-0164

Tillit och öppenhet är viktigt för samverkan mellan Region Örebro län och Örebro läns museum. Minst en gång per år genomförs därför enskilda dialoger med möjlighet att diskutera gemensamma frågor. Vid behov genomförs fler samtal. Årligen lämnar verksamheten in uppföljning till stat och region. Det sker genom den nationella kulturdatabasen (KDB) samt en verksamhetsberättelse med årsredovisning som beskriver arbetet med uppdrag, utvecklingsmål och handlingsplaner mer kvalitativt.

Finansiering 2021-2023

För genomförande av verksamheten i enlighet med detta avtal åtar sig Region Örebro län att 2021-2023 årligen fördela 23 184 000 kronor som en grundfinansiering till Örebro läns museum samt 1 053 000 kronor för slöjdförande verksamhet.

För att ta del av medel inom kultursamverkansmodellen förbinder sig verksamheten att arbeta i enlighet med detta avtal, Örebro läns kulturplan och eventuella andra gällande avtal på området. Verksamheterna ska också uppfylla delmålen i arbetet med att förverkliga funktionshinderpolitiken i enlighet med Statens kulturråds krav. Om ovanstående inte uppfylls kan medel komma att krävas tillbaka.

Giltighetstid

Under förutsättning att erforderliga beslut fattas av kulturnämnden träder detta avtal i kraft 2021-01-01 och gäller till och med 2023-12-31, med en uppsägningstid på sex månader. Om det årliga grundbeloppet ändras genom nämndbeslut ändras också summan i detta avtal.

Region Örebro län
Örebro den 2020

Örebro läns museum
Örebro den 2020

Katarina Strömgren Sandh
Chef Område kultur och ideell sektor

Birgitta Johansen
Museichef

5

Samverkansavtal för långsiktig finansiering inom kultursamverkansmodellen – The non existent Center 20RS8406

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Linda Adolphson
Kultur och ideell sektor, Lena Adem

Sammanträdesdatum
2020-10-22

FöredragningsPM
Dnr: 20RS8406

Organ
Kulturnämnden

Samverkansavtal för långsiktig finansiering inom kultursamverkansmodellen – The non existent Center

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att skriva under samverkansavtal för långsiktig finansiering inom kultursamverkansmodellen med The non existent Center för perioden 2021-2023.

Sammanfattning

Region Örebro län fördelar genom inträdet i kultursamverkansmodellen årligen statliga och regionala medel motsvarande cirka 100 miljoner kronor för genomförandet av länets regionala kulturplan. En central del i kulturplanen är de verksamheter som tillsammans bär upp stora delar av den regionala kulturella infrastrukturen och som får verksamhetsmedel av Region Örebro län. Medlen har tidigare ansökts om varje år med fördelningsbeslut i februari-april innevarande år.

Det är viktigt för Region Örebro län att kulturaktörerna upplever en trygg och hållbar ekonomisk grund med möjlighet att planera sina verksamheter mer långsiktigt. Utifrån detta har samverkansavtal för finansiering 2021-2023 har skapats. Genom samverkansavtal behöver inte en årlig ansökan göras. Verksamheten ska fortfarande lämna in en årlig uppföljning.

Ärendebeskrivning

Region Örebro län fördelar genom inträdet i kultursamverkansmodellen årligen statliga och regionala medel motsvarande cirka 100 miljoner kronor för genomförandet av länets regionala kulturplan. En central del i kulturplanen är de verksamheter som tillsammans bär upp stora delar av den regionala kulturella infrastrukturen och som får verksamhetsmedel av Region Örebro län. Medlen har tidigare ansökts om varje år med fördelningsbeslut i februari-april innevarande år.

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Linda Adolphson
Kultur och ideell sektor, Lena Adem

Sammanträdesdatum
2020-10-22

FöredragningsPM
Dnr: 20RS8406

Den regionala utvecklingsstrategin 2018-2030 är ett övergripande styrdokument som visar en viljeinriktning för regional utveckling där kulturen är en del. Örebro läns kulturplan beskriver mer detaljerat uppdrag och utvecklingsmål som är styrande för aktörer inom kultursamverkansmodellen och som är bakgrunden till de årliga verksamhetsmedel som fördelas av Region Örebro län.

Det är viktigt för Region Örebro län att kulturaktörerna upplever en trygg och hållbar ekonomisk grund med möjlighet att planera sina verksamheter mer långsiktigt. Avtalet lämnar samtidigt, vid behov, utrymme för ekonomiska förändringar som kan komma att ske under perioden. Utifrån detta har samverkansavtal för finansiering 2021-2023 skapats. Eventuella höjda eller sänkta medel kommer att kommuniceras snarast möjligt efter att politiska beslut har fattats. Genom samverkansavtal behöver inte en årlig ansökan göras, vilket underlättar kulturaktörernas administrativa arbete såväl som regionens. Verksamheten ska fortfarande lämna in en årlig uppföljning.

Under förutsättning att erforderliga beslut fattas av kulturnämnden träder detta avtal i kraft 2021-01-01 och gäller till och med 2023-12-31, med en uppsägningstid på tre månader. Om det årliga grundbeloppet ändras genom nämndbeslut ändras också summan i detta avtal.

Bedömning

Verksamheterna bedöms vara viktiga för länets kulturella infrastruktur, vilket är den strategiska inriktningen i den regionala utvecklingsstrategin 2018-2030. Aktörerna har samtliga uppdrag/utvecklingsmål i den regionala kulturplanen 2020-2023 kopplat till scenkonst, museiverksamhet och främjandeverksamhet. Det är därför av stor vikt att i den mån det är möjligt skapa möjlighet för långsiktig planering och väl fungerande former för samverkan mellan region och aktör.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Konsekvenserna för både jämställdheten i länets kulturliv och barn är positiva. Den regionala kulturplanen har ett tydligt fokus på ett jämställt och jämlikt kulturliv med barn och unga i fokus. Den regionala kulturplanen 2020-2023 ålägger samtliga aktörer med verksamhetsmedel att ha en plan för hur de ska arbeta med perspektiven barn och jämställdhet i sina verksamheter. Konsekvenserna för länets miljö är svårare att bedöma. När det handlar om museiverksamheten kan tilläggas att vissa verksamheter i hög grad handlar om att bevara kulturmiljöer.

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Linda Adolphson
Kultur och ideell sektor, Lena Adem

Sammanträdesdatum
2020-10-22

FöredragningsPM
Dnr: 20RS8406

Ekonomiska konsekvenser

De aktuella verksamhetsmedlen fördelas inom nämndens budget och kräver ingen extra finansiering. Den ekonomiska basen i samverkansavtalen kan utifrån den rådande ekonomiska situation både höjas och sänkas genom regionala politiska beslut.

Uppföljning

Årligen lämnar verksamheten in uppföljning till stat och region. Det sker genom den nationella kulturdatabasen (KDB) samt en verksamhetsberättelse med årsredovisning som beskriver arbetet med uppdrag, utvecklingsmål och handlingsplaner mer kvalitativt.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM kulturnämnden 2001022, Samverkansavtal för långsiktig finansiering inom kultursamverkansmodellen – The non existent Center
Bilaga, Samverkansavtal för långsiktig finansiering inom kultursamverkansmodellen – The non existent Center

Katarina Strömgren Sandh
Områdeschef kultur och ideell sektor

Skickas till:

Eric Sjögren, The non existent Center

Tjänsteställe, handläggare
Område kultur och ideell sektor, Lena Adem

Datum
2020-10-22

Beteckning
Avtal

Samverkansavtal för långsiktig finansiering inom kultursamverkansmodellen – The non existent Center

Följande avtal som gäller från och med 1 januari 2021 har beslutats mellan Region Örebro län (232100-0164) och The non existent Center (769628- 0572).

Bakgrund

Region Örebro län fördelar genom inträdet i kultursamverkansmodellen årligen statliga och regionala medel motsvarande cirka 100 miljoner kronor för genomförandet av länets regionala kulturplan. En central del i kulturplanen är de verksamheter som tillsammans bär upp stora delar av den regionala kulturella infrastrukturen och som får verksamhetsmedel av Region Örebro län. Medlen har tidigare ansökts om varje år med fördelningsbeslut i februari-april innevarande år.

Det är viktigt för Region Örebro län att kulturaktörerna upplever en trygg och hållbar ekonomisk grund med möjlighet att planera sina verksamheter mer långsiktigt. Utifrån detta har samverkansavtal för finansiering 2021-2023 har skapats.

Styrande dokument, samverkan och uppföljning

Den regionala utvecklingsstrategin 2018-2030 är ett övergripande styrdokument som visar en viljeinriktning för regional utveckling där kulturen är en del. Örebro läns kulturplan beskriver mer detaljerat uppdrag och utvecklingsmål som är styrande för The non existent Center och som är bakgrunden till de årliga verksamhetsmedel som fördelas av Region Örebro län.

Tillit och öppenhet är viktigt för samverkan mellan Region Örebro län och The non existent Center. Minst en gång per år genomförs därför enskilda dialoger med möjlighet att diskutera gemensamma frågor. Vid behov genomförs fler samtal. Årligen lämnar verksamheten in uppföljning till stat och region. Det sker genom den nationella kulturdatabasen (KDB) samt en verksamhetsberättelse med årsredovisning som beskriver arbetet med uppdrag, utvecklingsmål och handlingsplaner mer kvalitativt.

Postadress
Region Örebro län
Regionkansliet
Box 1613, 701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress
Eklundavägen 2, Örebro
Tel: 019-602 10 00
Organisationsnummer: 232100-0164

Finansiering 2021-2023

För genomförande av verksamheten i enlighet med detta avtal åtar sig Region Örebro län att 2021-2023 årligen fördela 1 335 000 kronor som en grundfinansiering till The non existent Center.

För att ta del av medel inom kultursamverkansmodellen förbinder sig verksamheten att arbeta i enlighet med detta avtal, Örebro läns kulturplan och eventuella andra gällande avtal på området. Verksamheterna ska också uppfylla delmålen i arbetet med att förverkliga funktionshinderpolitiken i enlighet med Statens kulturråds krav. Om ovanstående inte uppfylls kan medel komma att krävas tillbaks.

Den ekonomiska basen i detta avtal kan utifrån rådande ekonomiska situation och den nationella fördelningen både höjas och sänkas genom regionala politiska beslut. Eventuella höjda eller sänkta medel kommer att kommuniceras snarast möjligt efter att politiska beslut har fattats.

Giltighetstid

Under förutsättning att erforderliga beslut fattas av kulturnämnden träder detta avtal i kraft 2021-01-01 och gäller till och med 2023-12-31, med en uppsägningstid på tre månader. Om det årliga grundbeloppet ändras genom nämndbeslut ändras också summan i detta avtal.

Region Örebro län
Örebro den 2020

The non existent Center
Örebro den 2020

Katarina Strömgren Sandh
Chef Område kultur och ideell sektor

Eric Sjögren
Verksamhetsledare och konstnärlig ledare

6

Samverkansavtal för långsiktig finansiering av regionala verksamhetsmedel kultur - amatörmusikkonsulent

20RS9370

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Linda Adolphson
Kultur och ideell sektor, Lena Adem

Sammanträdesdatum
2020-10-22

FöredragningsPM
Dnr: 20RS9370

Organ
Kulturnämnden

Samverkansavtal för långsiktig finansiering av regionala verksamhetsmedel kultur - amatörmusikkonsulent

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att skriva under samverkansavtal för långsiktig finansiering av regional verksamhetsmedel kultur med Scenit för amatörmusik för perioden 2021-2023.

Sammanfattning

Region Örebro län fördelar årligen cirka 4 miljoner kronor som regionala verksamhetsmedel för genomförandet av länets regionala kulturplan. En central del i kulturplanen är de verksamheter som tillsammans bär upp stora delar av den regionala kulturella infrastrukturen och som får verksamhetsmedel av Region Örebro län. Medlen har tidigare ansökts om varje år med fördelningsbeslut i februari-april innevarande år.

Det är viktigt för Region Örebro län att kulturaktörerna upplever en trygg och hållbar ekonomisk grund med möjlighet att planera sina verksamheter mer långsiktigt. Utifrån detta har samverkansavtal för finansiering 2021-2023 skapats. Genom samverkansavtal behöver inte en årlig ansökan göras. Verksamheten ska fortfarande lämna in en årlig uppföljning.

Ärendebeskrivning

Region Örebro län fördelar årligen cirka 4 miljoner kronor som regionala verksamhetsmedel för genomförandet av länets regionala kulturplan. En central del i kulturplanen är de verksamheter som tillsammans bär upp stora delar av den regionala kulturella infrastrukturen och som får verksamhetsmedel av Region Örebro län. Medlen har tidigare ansökts om varje år med fördelningsbeslut i februari-april innevarande år.

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Linda Adolphson
Kultur och ideell sektor, Lena Adem

Sammanträdesdatum
2020-10-22

FöredragningsPM
Dnr: 20RS9370

Regionala verksamhetsmedel kultur riktar sig till Teater Martin Mutter som är en fri teatergrupp inom professionell scenkonst i Örebro och museerna Skoindustrimuseet i Kumla kommun, Nora Järnvägsmuseum och Pershyttan (NJOV), Alfred Nobels museum i Karlskoga, Frövifors pappersbruksmuseum i Lindesbergs kommun samt Loka brunns kurortsmuseum (Kungliga Gyttjebad och Brunnsanstalt Loka) i Hällefors. Ytterligare aktörer som får årliga regionala verksamhetsmedel utan statliga bidrag är regional främjandeverksamhet inom amatörteater genom Örebro läns bildningsförbund och amatörmusik genom föreningen Scenit hos Kulturhuset i Örebro.

Det är viktigt för Region Örebro län att kulturaktörerna upplever en trygg och hållbar ekonomisk grund med möjlighet att planera sina verksamheter mer långsiktigt. Avtalet lämnar samtidigt, vid behov, utrymme för ekonomiska förändringar som kan komma att ske under perioden. Utifrån detta har samverkansavtal för finansiering 2021-2023 skapats. Eventuella höjda eller sänkta medel kommer att kommuniceras snarast möjligt efter att politiska beslut har fattats. Genom samverkansavtal behöver inte en årlig ansökan göras, vilket underlättar kulturaktörernas administrativa arbete såväl som regionens. Verksamheten ska fortfarande lämna in en årlig uppföljning.

Under förutsättning att erforderliga beslut fattas av kulturnämnden träder detta avtal i kraft 2021-01-01 och gäller till och med 2023-12-31, med en uppsägningstid på tre månader. Om det årliga grundbeloppet ändras genom nämndbeslut ändras också summan i avtalet.

Bedömning

Verksamheterna bedöms vara viktiga för länets kulturella infrastruktur, vilket är den strategiska inriktningen i den regionala utvecklingsstrategin 2018-2030. Aktörerna har samtliga uppdrag/utvecklingsmål i den regionala kulturplanen 2020-2023 kopplat till scenkonst, museiverksamhet och främjandeverksamhet. Det är därför av stor vikt att i den mån det är möjligt skapa möjlighet för långsiktig planering och väl fungerande former för samverkan mellan region och aktör.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Konsekvenserna för både jämställdheten i länets kulturliv och barn är positiva. Den regionala kulturplanen har ett tydligt fokus på ett jämställt och jämlikt kulturliv med barn och unga i fokus. Den regionala kulturplanen 2020-2023 ålägger samtliga aktörer med verksamhetsmedel att ha en plan för hur de ska arbeta med perspektiven barn och jämställdhet i sina verksamheter. Konsekvenserna för länets miljö är svårare att bedöma. När det handlar om museiverksamheten kan tilläggas att vissa verksamheter i hög grad handlar om att bevara kulturmiljöer.

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Linda Adolphson
Kultur och ideell sektor, Lena Adem

Sammanträdesdatum
2020-10-22

FöredragningsPM
Dnr: 20RS9370

Ekonomiska konsekvenser

De aktuella verksamhetsmedlen fördelas inom nämndens budget och kräver ingen extra finansiering. Den ekonomiska basen i samverkansavtalen kan utifrån den rådande ekonomiska situation både höjas och sänkas genom regionala politiska beslut.

I avtalet framkommer att Region Örebro län 2021-2023 årligen fördelar 432 000 kronor (2020 års fördelning) som en grundfinansiering till Scenit för amatörmusikkonsulent. Vid 2020 års fördelning fördelades 237 000 kronor av dessa medel via regionala verksamhetsmedel kultur samt 195 000 kronor via fördelningsmodellen för stöd till studieförbunden och Örebro läns bildningsförbund.

Uppföljning

Årligen lämnar verksamheten in uppföljning. Det sker genom den nationella kulturdatabasen (KDB) eller motsvarande samt genom verksamhetsberättelse med årsredovisning som beskriver arbetet med uppdrag, utvecklingsmål och handlingsplaner mer kvalitativt.

Beslutsunderlag

(FöredragningsPM kulturnämnden 20201022, Samverkansavtal för långsiktig finansiering av regionala verksamhetsmedel kultur – amatörmusikkonsulent Bilaga, Samverkansavtal för långsiktig finansiering av regionala verksamhetsmedel kultur – amatörmusikkonsulent

Katarina Strömgren Sandh
Områdeschef kultur och ideell sektor

Skickas till:

Isak Snow, föreningen Scenit

Samverkansavtal för långsiktig finansiering av regionala verksamhetsmedel kultur– Amatörmusikkonsulent

Följande avtal som gäller från och med 1 januari 2021 har beslutats mellan Region Örebro län (232100-0164) och Scenit (802432-3928). Avtalet ersätter det tidigare avtalet mellan Region Örebro län och Scenits amatörmusikkonsulent.

Bakgrund

Region Örebro län fördelar årligen cirka 4 miljoner kronor som regionala verksamhetsmedel för genomförandet av länets regionala kulturplan. En central del i kulturplanen är de verksamheter som tillsammans bär upp stora delar av den regionala kulturella infrastrukturen och som får verksamhetsmedel av Region Örebro län. Medlen har tidigare ansökts om varje år med fördelningsbeslut i februari-april innevarande år.

Det är viktigt för Region Örebro län att kulturaktörerna upplever en trygg och hållbar ekonomisk grund med möjlighet att planera sina verksamheter mer långsiktigt. Utifrån detta har samverkansavtal för finansiering 2021-2023 har skapats.

Styrande dokument, samverkan och uppföljning

Den regionala utvecklingsstrategin 2018-2030 är ett övergripande styrdokument som visar en viljeinriktning för regional utveckling där kulturen är en del. Örebro läns kulturplan beskriver mer detaljerat uppdrag och utvecklingsmål som är styrande för Scenits amatörmusikkonsulent och som är bakgrunden till de årliga verksamhetsmedel som fördelas av Region Örebro län.

Scenit har arbetsgivaransvar för länets amatörmusikkonsulent. Det är viktigt att konsulentens särskilda uppdrag och verksamhet är förankrad i huvudmans verksamhet och kan genomföras med god kvalitet utifrån de ekonomiska förutsättningarna.

Tillit och öppenhet är viktigt för samverkan mellan Region Örebro län och Scenit och amatörmusikkonsulent. Minst en gång per år genomförs därför enskilda dialoger med möjlighet att diskutera gemensamma frågor. Vid behov genomförs fler samtal.

Årligen lämnar verksamheten in uppföljning. Det sker genom den nationella kulturdatabasen (KDB) eller motsvarande samt genom verksamhetsberättelse med årsredovisning som beskriver arbetet med uppdrag, utvecklingsmål och handlingsplaner mer kvalitativt.

Finansiering 2021-2023

För genomförande av verksamheten i enlighet med detta avtal åtar sig Region Örebro län att 2021-2023 årligen fördela 432 000 kronor (2020 års fördelning) som en grundfinansiering till Scenit för amatörmusikkonsulent. Vid 2020 års fördelning fördelades 237 000 kronor av dessa medel via regionala verksamhetsmedel kultur samt 195 000 kronor via fördelningsmodellen för stöd till studieförbunden och Örebro läns bildningsförbund.

Den ekonomiska basen i detta avtal kan utifrån den rådande ekonomiska situation både höjas och sänkas genom regionala politiska beslut. Eventuella höjda eller sänkta medel kommer att kommuniceras snarast möjligt efter att politiska beslut har fattats.

För att ta del av regionala verksamhetsmedel inom kulturområdet förbinder sig verksamheten att arbeta i enlighet med detta avtal, Örebro läns kulturplan och eventuella andra gällande avtal på området. Om ovanstående inte uppfylls kan medel komma att krävas tillbaks.

Giltighetstid

Under förutsättning att erforderliga beslut fattas av kulturnämnden träder detta avtal i kraft 2021-01-01 och gäller till och med 2023-12-31, med en uppsägningstid på tre månader. Om det årliga grundbeloppet ändras genom nämndbeslut ändras också summan i detta avtal.

Region Örebro län
Örebro den 2020

Scenit
Örebro den 2020

Katarina Strömgren Sandh
Chef Område kultur och ideell sektor

Isak Snow
Verksamhetsledare

7

Samverkansavtal för långsiktig finansiering av regionala verksamhetsmedel kultur - Amatörteaterkonsulent

20RS8402

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Linda Adolphson
Kultur och ideell sektor, Lena Adem

Sammanträdesdatum
2020-10-22

FöredragningsPM
Dnr: 20RS8402

Organ
Kulturnämnden

Samverkansavtal för långsiktig finansiering av regionala verksamhetsmedel kultur - Amatörteaterkonsulent

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att skriva under samverkansavtal för långsiktig finansiering av regional verksamhetsmedel kultur med Örebro läns bildningsförbund för amatörteater för perioden 2021-2023.

Sammanfattning

Region Örebro län fördelar årligen cirka 4 miljoner kronor som regionala verksamhetsmedel för genomförandet av länets regionala kulturplan. En central del i kulturplanen är de verksamheter som tillsammans bär upp stora delar av den regionala kulturella infrastrukturen och som får verksamhetsmedel av Region Örebro län. Medlen har tidigare ansökts om varje år med fördelningsbeslut i februari-april innevarande år.

Det är viktigt för Region Örebro län att kulturaktörerna upplever en trygg och hållbar ekonomisk grund med möjlighet att planera sina verksamheter mer långsiktigt. Utifrån detta har samverkansavtal för finansiering 2021-2023 skapats. Genom samverkansavtal behöver inte en årlig ansökan göras. Verksamheten ska fortfarande lämna in en årlig uppföljning

Ärendebeskrivning

Region Örebro län fördelar årligen cirka 4 miljoner kronor som regionala verksamhetsmedel för genomförandet av länets regionala kulturplan. En central del i kulturplanen är de verksamheter som tillsammans bär upp stora delar av den regionala kulturella infrastrukturen och som får verksamhetsmedel av Region Örebro län. Medlen har tidigare ansökts om varje år med fördelningsbeslut i februari-april innevarande år.

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Linda Adolphson
Kultur och ideell sektor, Lena Adem

Sammanträdesdatum
2020-10-22

FöredragningsPM
Dnr: 20RS8402

Regionala verksamhetsmedel kultur riktar sig till Teater Martin Mutter som är en fri teatergrupp inom professionell scenkonst i Örebro och museerna Skoindustrimuseet i Kumla kommun, Nora Järnvägsmuseum och Pershyttan (NJOV), Alfred Nobels museum i Karlskoga, Frövifors pappersbruksmuseum i Lindesbergs kommun samt Loka brunns kurortsmuseum (Kungliga Gyttjebad och Brunnsanstalt Loka) i Hällefors. Ytterligare aktörer som får årliga regionala verksamhetsmedel utan statliga bidrag är regional främjandeverksamhet inom amatörteater genom Örebro läns bildningsförbund och amatörmusik genom föreningen Scenit hos Kulturhuset i Örebro.

Det är viktigt för Region Örebro län att kulturaktörerna upplever en trygg och hållbar ekonomisk grund med möjlighet att planera sina verksamheter mer långsiktigt. Avtalet lämnar samtidigt, vid behov, utrymme för ekonomiska förändringar som kan komma att ske under perioden. Utifrån detta har samverkansavtal för finansiering 2021-2023 skapats. Eventuella höjda eller sänkta medel kommer att kommuniceras snarast möjligt efter att politiska beslut har fattats. Genom samverkansavtal behöver inte en årlig ansökan göras, vilket underlättar kulturaktörernas administrativa arbete såväl som regionens. Verksamheten ska fortfarande lämna in en årlig uppföljning.

Under förutsättning att erforderliga beslut fattas av kulturnämnden träder detta avtal i kraft 2021-01-01 och gäller till och med 2023-12-31, med en uppsägningstid på sex månader. Om det årliga grundbeloppet ändras genom nämndbeslut ändras också summan i avtalet.

Bedömning

Verksamheterna bedöms vara viktiga för länets kulturella infrastruktur, vilket är den strategiska inriktningen i den regionala utvecklingsstrategin 2018-2030. Aktörerna har samtliga uppdrag/utvecklingsmål i den regionala kulturplanen 2020-2023 kopplat till scenkonst, museiverksamhet och främjandeverksamhet. Det är därför av stor vikt att i den mån det är möjligt skapa möjlighet för långsiktig planering och väl fungerande former för samverkan mellan region och aktör.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Konsekvenserna för både jämställdheten i länets kulturliv och barn är positiva. Den regionala kulturplanen har ett tydligt fokus på ett jämställt och jämlikt kulturliv med barn och unga i fokus. Den regionala kulturplanen 2020-2023 ålägger samtliga aktörer med verksamhetsmedel att ha en plan för hur de ska arbeta med perspektiven barn och jämställdhet i sina verksamheter. Konsekvenserna för länets miljö är svårare att bedöma. När det handlar om museiverksamheten kan tilläggas att vissa verksamheter i hög grad handlar om att bevara kulturmiljöer.

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Linda Adolphson
Kultur och ideell sektor, Lena Adem

Sammanträdesdatum
2020-10-22

FöredragningsPM
Dnr: 20RS8402

Ekonomiska konsekvenser

De aktuella verksamhetsmedlen fördelas inom nämndens budget och kräver ingen extra finansiering. Den ekonomiska basen i samverkansavtalen kan utifrån den rådande ekonomiska situation både höjas och sänkas genom regionala politiska beslut.

I avtalet framkommer att Region Örebro län 2021-2023 årligen fördelar 662 000 kronor (2020 års fördelning) som en grundfinansiering till Örebro läns bildningsförbunds amatörteaterkonsulent. Vid 2020 års fördelning fördelades 467 000 kronor av dessa medel via regionala verksamhetsmedel kultur samt 195 000 kronor via fördelningsmodellen för stöd till studieförbunden och Örebro läns bildningsförbund.

Uppföljning

Årligen lämnar verksamheten in uppföljning. Det sker genom den nationella kulturdatabasen (KDB) eller motsvarande samt genom verksamhetsberättelse med årsredovisning som beskriver arbetet med uppdrag, utvecklingsmål och handlingsplaner mer kvalitativt.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM kulturnämnden 20201022, Samverkansavtal för långsiktig finansiering av regionala verksamhetsmedel kultur – amatörteaterkonsulent
Bilaga, Samverkansavtal för långsiktig finansiering av regionala verksamhetsmedel kultur – amatörteaterkonsulent

Katarina Strömgren Sandh
Områdeschef kultur och ideell sektor

Skickas till:

Cecilia Lönn Elgstrand, Örebro läns bildningsförbund

Samverkansavtal för långsiktig finansiering av regionala verksamhetsmedel kultur– Amatörteaterkonsulent

Följande avtal som gäller från och med 1 januari 2021 har beslutats mellan Region Örebro län (232100-0164) och Örebro läns bildningsförbund (875000-4379) för amatörteater. Avtalet ersätter det tidigare avtalet mellan Region Örebro län och amatörteater.

Bakgrund

Region Örebro län fördelar årligen cirka 4 miljoner kronor som regionala verksamhetsmedel för genomförandet av länets regionala kulturplan. En central del i kulturplanen är de verksamheter som tillsammans bär upp stora delar av den regionala kulturella infrastrukturen och som får verksamhetsmedel av Region Örebro län. Medlen har tidigare ansökts om varje år med fördelningsbeslut i februari-april innevarande år.

Det är viktigt för Region Örebro län att kulturaktörerna upplever en trygg och hållbar ekonomisk grund med möjlighet att planera sina verksamheter mer långsiktigt. Utifrån detta har samverkansavtal för finansiering 2021-2023 har skapats.

Styrande dokument, samverkan och uppföljning

Den regionala utvecklingsstrategin 2018-2030 är ett övergripande styrdokument som visar en viljeinriktning för regional utveckling där kulturen är en del. Örebro läns kulturplan beskriver mer detaljerat uppdrag och utvecklingsmål som är styrande för Örebro läns bildningsförbunds amatörteaterkonsulent och som är bakgrunden till de årliga verksamhetsmedel som fördelas av Region Örebro län.

Örebro läns bildningsförbund har arbetsgivaransvar för länets amatörteaterkonsulent. Det är viktigt att konsulentens särskilda uppdrag och verksamhet är förankrad i huvudmans verksamhet och kan genomföras med god kvalitet utifrån de ekonomiska förutsättningarna.

Tillit och öppenhet är viktigt för samverkan mellan Region Örebro län och Örebro läns bildningsförbunds amatörteaterkonsulent. Minst en gång per år genomförs därför enskilda dialoger med möjlighet att diskutera gemensamma frågor. Vid behov genomförs fler samtal.

Årligen lämnar verksamheten in uppföljning. Det sker genom den nationella kulturdatabasen (KDB) eller motsvarande samt genom verksamhetsberättelse med årsredovisning som beskriver arbetet med uppdrag, utvecklingsmål och handlingsplaner mer kvalitativt.

Finansiering 2021-2023

För genomförande av verksamheten i enlighet med detta avtal åtar sig Region Örebro län att 2021-2023 årligen fördela 662 000 kronor (2020 års fördelning) som en grundfinansiering till Örebro läns bildningsförbunds amatörteaterkonsulent. Vid 2020 års fördelning fördelades 467 000 kronor av dessa medel via regionala verksamhetsmedel kultur samt 195 000 kronor via fördelningsmodellen för stöd till studieförbunden och Örebro läns bildningsförbund.

Den ekonomiska basen i detta avtal kan utifrån den rådande ekonomiska situation både höjas och sänkas genom regionala politiska beslut. Eventuella höjda eller sänkta medel kommer att kommuniceras snarast möjligt efter att politiska beslut har fattats.

För att ta del av regionala verksamhetsmedel inom kulturområdet förbinder sig verksamheten att arbeta i enlighet med detta avtal, Örebro läns kulturplan och eventuella andra gällande avtal på området. Om ovanstående inte uppfylls kan medel komma att krävas tillbaks.

Giltighetstid

Under förutsättning att erforderliga beslut fattas av kulturnämnden träder detta avtal i kraft 2021-01-01 och gäller till och med 2023-12-31, med en uppsägningstid på sex månader. Om det årliga grundbeloppet ändras genom nämndbeslut ändras också summan i detta avtal.

Region Örebro län
Örebro den 2020

Örebro läns bildningsförbund
Örebro den 2020

Katarina Strömghren Sandh
Chef Område kultur och ideell sektor

Cecilia Lönn Elgstrand
Länsbildningskonsulent

8

Redovisning av delegationsbeslut

19RS10112

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministration, June Fors

Sammanträdesdatum
2020-10-22

FöredragningsPM
Dnr: 19RS10112

Organ
Kulturnämnd

Redovisning av delegationsbeslut

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att godkänna redovisningen.

Sammanfattning

Kulturnämnden har överlåtit sin beslutanderätt till ordförande eller tjänsteman i enlighet med gällande delegationsordning. Dessa beslut ska redovisas till den nämnd som har beslutat om delegering.

Nu redovisas följande beslut av områdeschef Kultur och ideell sektor:

- Internationellt stipendium kultur, Diarienummer 20RS8973.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM kulturnämnd den 22 oktober 2020.

Katarina Strömgren Sandh
Områdeschef Kultur och ideell sektor

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Linda Adolphson

Datum
2020-09-02

Till sökande: Mark Andersson

Beviljad ansökan om internationellt stipendium

Tack för din ansökan om Internationellt stipendium – kultur 2020, för projekt: Ameland konstmånad Nederländerna. Ansökan beviljas med 15 000 kronor.

Ansökanden har blivit inbjuden och antagen att medverka på konstmånaden Ameland/Nederländerna. Kunstmaand Ameland pågår 1 till 30 november 2020 och ansökande kommer att visa sina senaste verk. Under konstmånaden finns medverkande konstnärer och kulturutövare från många länder i Europa.

Om projektet behöver flyttas fram till följd av rådande Coronapandemin har ansökande möjlighet att genomföra projektet fram till den 31 december 2021 utan att bli återbetalningsskyldig för detta stipendium. Om projektet ställs in ska ansökande meddela Region Örebro län för eventuell återbetalning av stipendium.

Efter avslutat projekt skickas en rapport in, mall finns på:
<https://www.regionorebrolan.se/sv/Regional-utveckling/Kultur/Kulturstod-och-stipendier/Internationellt-stipendium---kultur/>

Vid frågor, kontakta linda.adolphson@regionorebrolan.se

Katarina Strömgren Sandh
Områdeschef kultur och ideell sektor

Postadress
Region Örebro län
Regionkansliet
Box 1613, 701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress
Eklundavägen 2, Örebro
Tel: 019-602 10 00
Organisationsnummer: 232100-0164

Genom Linda Adolphson
Utvecklingsledare bidrag och handläggning

9

Information

Region Örebro läns Omvärldsrapport 2020

**+ 66 vattendelande frågeställningar
med covid-19 glasögon**

Bild: Pixabay

Fokusfråga:

Vilka omvärldsförändringar till följd av Corona/Covid 19 påverkar Region Örebro läns verksamhet/strategier

Metod

Epistel + M

Ekonomi

Politik

Institutioner

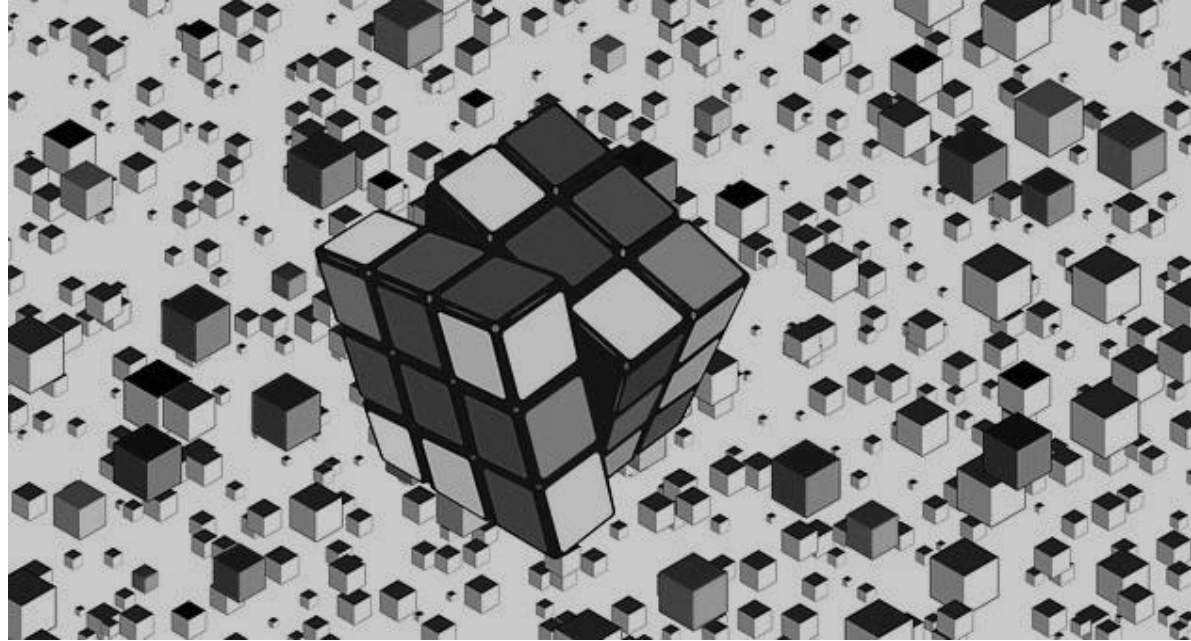
Sociala frågor, värderingar mm

Teknik

Ekologi

Lagstiftning

Media

Åtta trender med hög påverkan på Region Örebro län

Hög påverkan/Mindre brådskande.

- Arbetsmarknad i snabb transformation
- Ett förändrat medielandskapet
- Jaget och laget – värderingar som ritar om kartan
- Det postantibiotiska samhället

Hög påverkan/Brådskande.

- Ökande tempo och komplexitet – den ekonomiska logiken förändras
- Förändrat sjukdomspanorama
- Hälsan i centrum
- Dina och mina data – den nya oljan
- Health tech – språnget
- ”Life on demand”
- Reducerade regionala ramar
- Förändrat säkerhetsparadigm – inbromsande tillit

Lägre påverkan/Mindre brådskande.

Lägre påverkan/Brådskande.

- Ny politisk spelplan
- Från resa till mobilitet

Ökande tempo och komplexitet – den ekonomiska logiken förändras

Omvärlden är stadd i ständig förändring – teknologier och branscher smälter samman. Beteenden ändras snabbt och oförutsägbart. Den enda garanten för överlevnad är att ständigt ompröva och förnya med kundens/invånarens/brukarens fokus i centrum.

Den primära värdeskaparen är ofta tänkandet, data är råvaran, och konceptet den nya produkten. Många produkter/tjänster utvecklas också direkt av kunderna. Affärslöftet är allt oftare ”kom inte till oss, vi kommer till dig”.

Robotiseringen kliver in i nya sammanhang, exempelvis kontoret. Vi hyr/delar istället för att köpa och är mer värderingsstyrda i vår konsumtion.

Strategiska vägvalsfrågor

- Hur bygger vi en kultur där förändring och utveckling i takt med omvärldsförändringarna blir en naturlig del av uppdraget i hela organisationen?
- Vilka verksamhetsområden behöver växla till en mer agil organisering?
- Hur använder vi utveckling och innovation för att vända en sviktande ekonomi?
- Hur utvecklar vi förmågan att ta prioriteringsbeslut om vad som ska vara offentligt finansierat och producerat?

Ökande tempo och komplexitet – den ekonomiska logiken förändras

Ekonomi

- #Global värdekedja blir lokal?
- #Just-in-time ersätts av just-in-case?
- #Försämrade regional ekonomi – svårare att leverera på löfte?
- #Nöden är nödlösningarnas moder - svagare ekonomi stimulerar till nya samarbeten/konstellationer i lagerhållning, upphandling mm?
- #Slutet för kontanter som betalningsmedel?
- #Gleshet ökar i värde på bekostnad av täthet?
- # Effektivare möteskultur?

Politik

Institutioner

Teknologi

Socialt

Ekologi

Lagstiftning

Media

- #Omställningskapacitet blir allt mer avgörande?
- # Permanent höjt beredskapsläge?
- #Nu lyfter 3D-printingen?
- #Minskad kreativitet och innovation?

#Minskande resurser till innovation/utveckling? Klimatarbete stannar upp?

Med covid-19 glasögon

Förändrat sjukdomspanorama

Ekonomi

Politik

Institutioner

Teknologi

Socialt

Ekologi

Lagstiftning

Media

Med
Covid-19
glasögon

#Vaccin mot Corona/Covid 19 utvecklas i närtid?

#Förändrade demografiska förutsättningar? (Medellivslängd, baby-boom, urbaniseringen bromsar in mm?)

#Sjukdomspanoramamat ändrar karaktär, mer psykisk ohälsa, ensamhet mm?

#Vårdpersonalen, nu bara kör dom. Hur kommer de att må när det blir lugnare?

Hälsan i centrum

Ekonomi

Politik

Institutioner

Teknologi

Socialt

Ekologi

Lagstiftning

Media

Med covid-19 glasögon

#Hygienlyftet består?

#Slutet för sjuknärvaron?

#En ny medvetenhet om mänsklig hållbarhet -
hur bekämpar vi smittor?

Dina och mina data – den nya oljan

Med Covid-19 glasögon

Ekonomi

Politik

Institutioner

#Övervakning av privatlivet för den ”goda sakens skull”?

Teknologi

#Digital infrastruktur ökar i betydelse?

Socialt

Ekologi

Lagstiftning

#Större laglig rätt att samla biologisk data och annan data om invånare?

Media

Health tech-språnget

Med Covid-19 glasögon

Ekonomi

Politik

Institutioner

#Genombrott för den digitala mottagningen?

#Systemskifte mot hemmonitorering?

#Digitalt kompetenslyft hos såväl medarbetare som patienter/invånare mm?

Teknologi

#Oseriös/universell teknik utvecklas för tex smittspårning, digitala resor mm?

Socialt

#En större mix av invånarbeteenden att förhålla sig till?

Ekologi

Lagstiftning

Media

Life on demand

Med Covid-19 glasögon

Ekonomi

#Hur länge går vi med på långtgående inskränkningar av demokratin? (Mötesfriheten, näringsfriheten mm)

Politik

Institutioner

#Marknadsinstitutioner flyttar fram positioner, Amazon, Google m fl?

Teknologi

#Hemmet den nya centralpunkten för arbete?
Vad innebär detta för rekrytering, behov av lokaler mm?

Socialt

Ekologi

Lagstiftning

#Förskjutning mot kollektivt ansvar?

Media

Regionalt reducerade ramar

Ekonomi #Ökad statlig ekonomisk styrning?
#Staten tar starkare grepp om sjukvården?

Politik Region Örebro läns handlingsutrymme minskar?

Institutioner

Teknologi

Socialt

Ekologi

Lagstiftning

#Större legal rätt för makthavare att ta till stora åtgärder vid kriser?
#Vidgat utrymme för speciallagstiftning (beredskapslagar, tvångsvaccinering mm?)

Media

Med Covid-19 glasögon

Förändrat säkerhetsparadigm – inbromsande tillit

Ekonomi

#En värld präglad av stängda gränser och protektionism?

Politik

Institutioner

Teknologi

Socialt

#Underliggande spänningar i samhället förstärks och synliggörs? (Ojämlighet hälsa mm)

Ekologi

Lagstiftning

Media

Med Covid-19 glasögon

<http://intra.orebroll.se/contentassets/f71ac1864a924c9bb1d303cbccaadec6/200630-vattendelade-fragestallningar-i-coronas-kolvatten-efter-befintliga-trender-002.pdf>

magnus.persson@regionorebrolan.se

anders.niklasson@regionorebrolan.se

A pair of hands, one from the top and one from the bottom, are shown holding a small, realistic globe of the Earth. The globe is centered on the Americas. The background is a gradient of green, with a blue and white curved shape at the bottom. The text 'Omvärldsrapport 2020' is overlaid in white.

Omvärldsrapport 2020

Innehållsförteckning

Regiondirektörens förord och medskick _____	4
Inledning och läsanvisning _____	5
Fem megatrender som påverkar oss _____	6
Megatrendernas koppling till trender som påverkar _____	9
Så kan omvärldsrapporten användas i din förvaltning _____	10
Fjorton trender 2020 _____	11
Ökande tempo och komplexitet – den ekonomiska logiken förändras _____	12
Förändrat sjukdomspanorama _____	13
Hälsan i centrum _____	14
Dina och mina data – den nya oljan _____	15
Health tech-språnget _____	16
Life on demand _____	17
Regionalt reducerade ramar _____	18
Förändrat säkerhetsparadigm – inbromande tillit _____	19
Arbetsmarknad i snabb transformation _____	20
Ett förändrat medielandskap _____	21
Jaget och laget – värderingar som ritar om kartan _____	22
Det postantibiotiska samhället _____	23
Ny politisk spelplan _____	24
Från resa till mobilitet _____	25
Tidiga och svaga signaler – dags att skärpa uppmärksamheten _____	26
Omvärldsarbetets koppling till verksamhetsplanering och metod _____	28
Megatrender, trender, tidiga signaler och händelser _____	31
Källförteckning _____	32

Regiondirektörens förord och medskick

Det är åter dags att presentera Region Örebro läns omvärldsrapport, den tredje i ordningen. Omläggningen av processen för verksamhetsplan med budget gör att vi nu får en ny rapport, endast tio månader efter den förra. Den är därför mer att se som en uppdatering än en helt ny analys. Omvärlden förändras varje dag och Region Örebro län påverkas hela tiden.

Jag vill att vi alla, i hela organisationen, utvecklar vår kapacitet att aktivt ta in omvärldens krav. Då kan vi utvecklas så att vi också i framtiden är relevanta för våra invånare, patienter och kunder. Bland alla de trender vi har identifierat i denna rapport vill jag speciellt lyfta fram några.

Digitalt är det nya normala. I nästan alla sammanhang runt om i samhället är digitalt det som är förstahandsvalet. "Digitalt först" ska inte vara en klyscha i vår organisation – det ska gälla i alla sammanhang. Vi måste se till att digitala lösningar i mycket högre grad än i dag blir det normala i alla våra processer. Alla medarbetare är medskapare i den digitala transformationen. Det handlar nog minst om teknik, kanske mer om att vi utvecklar organisation, arbetsformer och yrkesroller. Digitalisering är allas ansvar – och vi måste utveckla vår förmåga att hålla tempo. Med tydliga ekonomiska kalkyler kan vi synliggöra att det också leder till effektivare processer som drar mindre resurser. Och vi måste våga ta bort det som ersätts av digitala lösningar, så att vi verkligen effektiviserar.

Det finns ännu en orsak till att digitalisering är en nödvändig väg för oss. Vi blir inte fler som kan göra jobbet, snarare färre. Den stora ökning av gamla, men också unga, gör att vi som är i arbetsför ålder helt enkelt inte kommer att räcka till. Men vi behövs där det inte är möjligt och lämpligt att digitalisera. Så, "vi ska inte ta ifrån robotar och datorer deras jobb – vi har annat att göra" – nämligen att ta hand om det och de som (ännu) inte klarar av tekniken. Det är det vi ska göra, inte det som kan göras med hjälp av digitalisering. Och inte det som flertalet invånare vill ska göras med hjälp av digitalisering.

När ni läser rapporten vill jag att ni speciellt funderar på hur ni i er del av organisationen kan bidra till relevanta svar på de vägvalsfrågor som finns i anslutning till varje trend. Frågorna finns där för att vägleda er vidare i era tankar på hur ni kan använda omvärldsförändringarna i era beslut.

I arbetet med att ta fram Omvärldsrapport 2020 har många varit engagerade – jag vill tacka er alla för era insatser. Rapporten är fastställd av regiondirektören efter diskussion i Region Örebro läns ledningsgrupp.

Örebro, december 2019

Rickard Simonsson, Regiondirektör

Inledning och läsanvisning

Syftet med Omvärldsrapport 2020 är att skapa en samlad bild och en ökad medvetenhet om hur förändringar i omvärlden påverkar förutsättningarna för Region Örebro län. Hur ser förändringarna ut och vilken påverkan har de på organisationens handlingsmiljö och manöverutrymme? Målet är att omvärldsrapporten ska användas aktivt och finnas med som beslutsunderlag i allt förändringsarbete för att Region Örebro län även i framtiden ska vara en relevant organisation för regionens invånare.

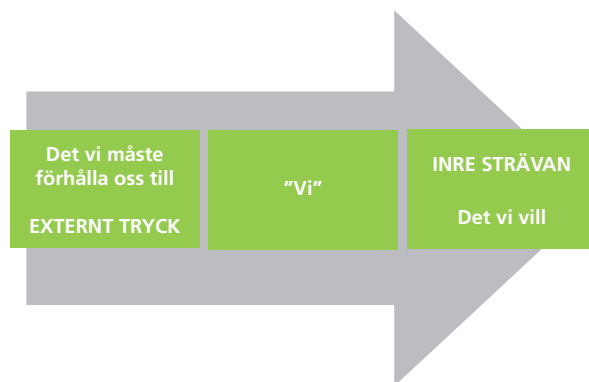
Med en gemensam omvärldsbild kan olika delar av organisationen agera utifrån samma plattform. Omvärldsrapporten utgör också en integrerad del i arbetet med Regions Örebro läns verksamhetsplaner.

Årets omvärldsrapport är i allt väsentligt en uppdatering och fördjupning av föregående års trender, men innehåller också en ny dimension. I ett avsnitt finns spaning på svaga signaler som vi inte behöver agera på i dagsläget, men som vi noggrant behöver hålla ögonen på framöver.

Varför omvärldsarbete?

Vi lever i en tid där snabb förändring är normaltillståndet – framtiden kommer fortare! Tiden för att komma till insikt och agera minskar. ”Vi kan inte dirigera vinden, men vi kan justera våra segel” lyder ett gammalt ordspråk. Två krafter formar huvudsakligen framtiden, omvärlden och våra egna handlingar.

Två krafter formar vår framtid

Källa: Kairos Future, egen översättning

Utvecklingen inom många områden är svårbedömd och komplex – det är inte alltid klart vad som driver vad. Vad som är ett hot eller en möjlighet i omvärlden är heller inte alltid lätt att avgöra. Genom att systematiskt spana på trender, händelser och svaga signaler och analysera hur de påverkar förutsättningarna för de beslut som vi själva har rådighet över, fyller vi på med ett utifrån – in perspektiv.

Med ett systematiskt angreppssätt får vi ett bredare perspektiv, ser saker snabbare och ser saker vi annars inte hade sett. Förmågan att hantera osäkerheter, oförutsägbarhet och överraskningar stärks, liksom att förstå vad som är upplevda respektive verkliga utmaningar/möjligheter.

Omvärlden – allt utanför den egna organisationen

I rapporten utgår vi ifrån den enkla definitionen att allt som händer utanför Region Örebro läns organisation utgör omvärlden. Det är sådant som organisationen inte kan påverka, men som påverkar hela eller delar av organisationen.

Tidshorisont

Rapporten tidshorisont är **tre till sju** år avseende trenderna, medan de svaga signalerna som är mer osäkra har en längre tidshorisont (cirka tio år).

I denna rapport försöker vi svara på frågorna:

- *Vad händer i omvärlden och hur påverkar det vår verksamhet?*
- *Vilka vägvalsfrågor behöver vi ta ställning till framåt?*

Läsanvisning

I kapitel 1 presenteras megatrenderna som är drivare av andra trender. Därefter följer kapitel 2, med 2020 års trender. Trenderna presenteras tillsammans med möjligheter och utmaningar. Här ställs också vägvalsfrågor, som syftar till att leda vidare in i ett aktivt förhållningssätt. För att öka användbarheten finns också en användarmanual, som stöttar ledningar/nämnder i att föra in omvärlden i sina beslut.

I ett för året nytt avsnitt, kapitel 3, presenteras tidiga, svaga signaler. De är sådana signaler som vi behöver utforska och följa – desto tidigare vi ser vart de tar vägen, desto större försprång får organisationen att genomföra de förändringar som krävs.

Den läsare som är van med omvärldsarbete, känner till megatrenderna och har kunskap om hur Region Örebro län arbetar fram omvärldsrapporten kan gå direkt på kapitel 2 och där komma direkt till årets trender.

Den som tidigare inte tagit del av omvärldsrapporten kan med fördel ta del av kapitel 4–5 initialt. I dessa kapitel finns redogörelser för metod, koppling till verksamhetsplanering, förklaring av begrepp med mera.

Fem megatrender som påverkar oss

Fem megatrender har identifierats som väsentligen påverkar förutsättningarna för Region Örebro län:

- Globalisering
- Digitalisering och teknisk utveckling
- Urbanisering
- Demografiska förändringar
- Hållbarhetsfokus

Globalisering

Människor, värderingar, kunskap, varor och kapital rör sig friktionsfritt mellan länder och kontinenter – ”världen krymper”. Politiska, tekniska och ekonomiska orsaker gör att rörligheten och ömsesidiga beroenden ökar. Tillgången till merparten av all känd kunskap är idag global. Globaliseringen driver ekonomisk utveckling – världshandeln är

mångdubbel mot vad den var under det kalla kriget. Demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter sprids.

Men globaliseringen har också effekter som gör att den ifrågasätts – i dag finns ett öppet motstånd. USA har exempelvis tagit av sig ledartröjan på många områden, stigit av internationella avtal och vänt ryggen åt delar av klimatpolitiken. Den geopolitiska dragkampen kan leda till en mer turbulent värld. De senaste åren har vi sett isolationistiska åtgärder som exempelvis Brexit och ökade tullbarriärer.

Aktörer inom hälso- och sjukvård ingår allt oftare i transnationella branschöverskridande konstellationer. När allt är ömsesidigt beroende ökar också sårbarheten. Vi lever i ett samhälle som alltmer förlitar sig på att allt fungerar, utan avbrott eller krångel. En störning i de globala logistikkedjorna kan snabbt få konsekvenser för Region Örebro läns verksamhet.

Demografiska förändringar

Världens befolkning växer. Enbart i Sverige har vi blivit närmare två miljoner fler sedan 1970-talet. Örebro län har under motsvarande period växt med 30 000 invånare.

Örebro län går nu in i en period där antalet äldre-äldre, över 80 år, ökar dramatiskt. Detta är viktigt att veta eftersom de allra äldsta har mer behov av stöd än någon annan grupp. Ökningen beror på att vi lever allt längre, och att de stora generationerna födda på 1940-talet nu når 80-års åldern. Länet prognosticeras att växa med 25–30 000 invånare de närmsta 10–15 åren – det motsvarar ett nytt Karlskoga.

Demografin pekar således mot att Region Örebro län behöver anpassa verksamheten dels efter ett kraftigt ökande antal äldre-äldre, dels efter växande befolkning, samtidigt som invånarnas förväntningar ökar. Trots en växande befolkning kommer andelen i förvärsarbetande ålder att minska, försörjningskvoten stiger – tillgången till arbetskraft blir en kritisk faktor.

Urbanisering

Urbaniseringen har i över 100 år präglats av befolkningsomflyttningar i alla länder. Endast drygt tio procent av tätorternas befolkningsökning i Sverige på senare tid har skett via inflyttning från den svenska landsbygden. Höga födelseöverskott, ökad livslängd och inflyttning från utlandet förklarar upp emot 90 procent av ökningen.

I Örebro län är all landsbygd ”tätortsnära”¹, det vill säga invånarna har mindre än 45 minuter med bil till en tätort

med mer än 3 000 invånare. Det hindrar inte att även vissa delar av landsbygden minskar, och att skillnader i kommersiell och offentlig service mellan stad och land därmed ökar. Det är i periferins periferi, som befolkningsutvecklingen är mest alarmerande, medan centralorterna klarar sig bättre. Många mindre orter på landsbygden i Örebro län ökar också sin befolkning, exempelvis Vintrosa, Pålsboda och Fellingsbro.

I Örebro län fortsätter urbaniseringsgraden att öka. Örebro kommuns befolkning är från 2018 större än övriga länet sammanlagt. Parallellt ökar pendlingen – samspelet mellan staden Örebro och omlandet förändras.

Frågan om stad/land har vuxit i den politiska debatten – den ”urbana normen” anses leda till att många beslut ensidigt gynnar större städer. Samtidigt brottas de större städerna med överhettning på bostadsmarknader och konkurrens om de publika utrymmena. Trängseln i de täta miljöerna får bland annat konsekvensen att det nu är kranskommuner runt storstäder som växer snabbast.

Digitalisering och teknisk utveckling

Skillnaden mot tidigare tekniksprång är att digitaliseringen går fortare än all tidigare förändring och påverkar hela samhället i grunden. Vi har troligtvis bara sett början på samhällsomvandlande krafter som Internet of Things, röststyrning och artificiell intelligens. Andra har vi inte ens anat.

Det mesta kan idag brytas ned i ettor och nollor. Digitalisering är kanske den viktigaste megatrenden att förstå för Region Örebro län. Invånarna är maktbärarna i en digitaliserad värld – alla har en röst – en enda åsikt kan påverka organisationens relevans och förtroende. Digitaliseringen påverkar i första hand medborgarnas beteende, vilket i sin

tur bygger förväntningar på vår verksamhet – tjänster, verksamhetsmodeller och kommunikation behöver anpassas. Är andra aktörer mer framgångsrika än vi, kommer vi kanske inte att vara förstahandsvalet för medborgarna om några år?

Många arbetsuppgifter som i dag utförs av människor kan helt eller delvis ersättas av tekniska/digitala lösningar. Egenvård, förarlösa tåg och bilar, molntjänster och till exempel blockkedjeteknik är också något som finns här eller strax runt hörnet, och som kommer att tas i bruk av oss – eller våra konkurrenter. Mängden data accelererar. Aldrig någonsin har vi kunnat ta in, bearbeta, lagra och analysera så mycket data som nu. Runt hörnet väntar ett större genombrott för artificiell intelligens, AI – med möjligheter i form av automation, samt prediktiva eller preskriptiva arbetssätt/analyser.

Människor är uppkopplade var de än befinner sig, och gränssnitten blir allt smartare. Vi bär saker på oss och i oss vilka konstant interagerar med omgivningen. Gränserna mellan de fysiska, digitala och biologiska sfärerna suddas ut.

Parallellt med den snabba utvecklingen finns ett digitalt utanförskap. Region Örebro län måste kunna driva digital utveckling parallellt med att säkerställa att de i digitalt utanförskap inte diskrimineras.

¹ Tätortsnära landsbygder är områden som finns inom 5 till 45 minuters bilresa från tätorter med fler än 3 000 invånare. Tätorter är orter som har fler än 3 000 invånare. Till tätorter räknas även området inom 5 minuters bilresa från tätorten. <http://www.tillvaxtanalys.se/download/18.4258ed2314e1fb32612361a5/1435231067563/fickfakta-om-gles-och-landsbygder-2007-07.pdf>

Hållbarhetsfokus

Att kalla hållbarhet för en megatrend är kanske inte helt korrekt – det är snarare ett förändrat och mer aktivt förhållningssätt till hållbarhetsfrågor och våra konsumtions- och produktionsmönstren som är megatrenden.

Ett paradigmskifte pågår. Att åstadkomma hållbarhet som genomsyrande perspektiv (socialt, ekologiskt och ekonomiskt) blir allt viktigare för att organisationer ska vara trovärdiga i förhållande till sina kunder/brukare – vi är på väg bort från slit-och-släng samhället. Att vara icke-hållbar är i dag en av de största riskerna organisationer kan ta. Det finns svaga signaler om att en ny kapitalism är på väg, där det inte bara handlar om att se till ägarnas intresse, utan också hänsyn till samhälle, miljö, med mera. Dagens industri har under hösten börjat publicera klimatindikatorer på börssidorna.

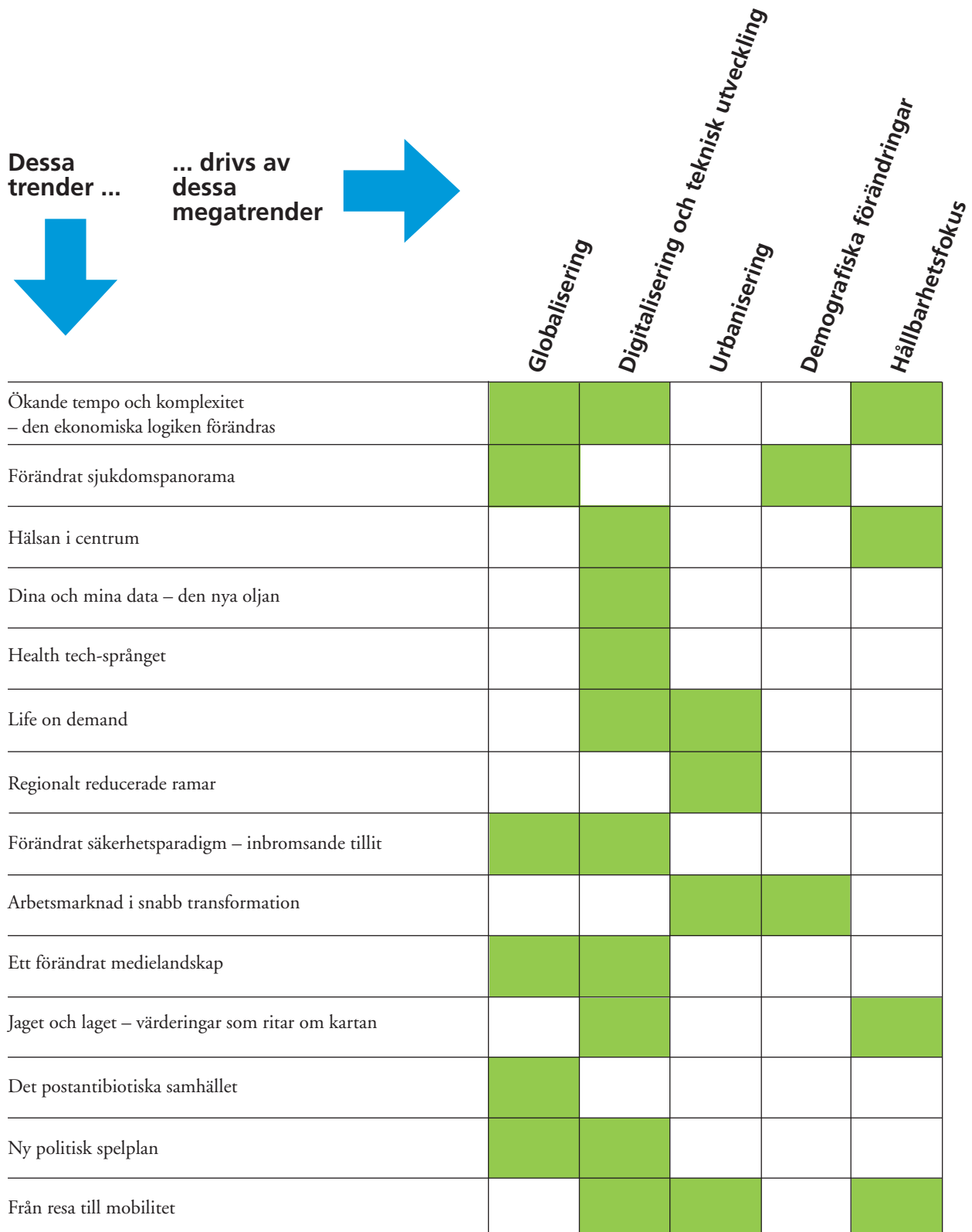
Det finns analyser som visar att klimatförändringarna med extremväder kommer att vara en av de största kostnadsdrivarna för hälso- och sjukvården i framtiden. Förändringen av jordens klimat fortsätter med full kraft – med ett perspektivskifte från ”klimatförändringar” till ”klimatkris”. Parisavtalet är ett exempel på att den globala uppvärmningen är en fråga i fokus. USA:s beslut att lämna avtalet är en motkraft som delvis kan bromsa. ”Greta-effekten” är en kraft som kan vara på väg att ändra på detta.

Fokus för det praktiska hållbarhetsarbetet breddas till att inkludera sociala aspekter. I den svenska hållbarhetsdiskussionen kommer till exempel frågor om ökande klyftor och skilda livsvillkor upp på agendan. Cirkulär ekonomi blir ett allt vanligare begrepp i samhälls- och företagsvärlden och hittar in i verksamhetens kärna. Det blir allt viktigare att vara en ”samhällsförbättrare”, eller åtminstone verka vara det (greenwashing), när allt fler röstar med plånboken. Produktions- och konsumtionsmönster förändras – allt fler hyr/delar eller ”hemstrar” istället för att resa på charter utomlands. Fler och fler prylar går att reparera – tekniktilverkare inser att ”planerat åldrande” inte är vägen framåt.

Effekter syns också i det personliga ansvarstagandet i form av statusförskjutningar, exempelvis har att flyga eller att äta kött blivit skam i vissa kretsar. Fler vill resa hållbart men alla har inte råd till detta. Polariseringen ökar mellan de grupper i samhället som är engagerade i klimat- och miljöfrågor och de som inte anser frågan angelägen, det senare exemplifierat genom ”bensinupproret” eller ”plastpåseupproret”.

Megatrandernas koppling till trender som påverkar

Figuren beskriver en förenklad bild av vilka megatrender som huvudsakligen driver de trender som påverkar Region Örebro läns verksamhet.

Så kan omvärldsrapporten användas i din förvaltning

Utgå från de 14 trender som redovisas.

A

Gör en översiktlig genomgång av rapporten

- Vilka av trenderna är relevanta för den verksamhet ni har ansvar för?

Arbeta systematiskt igenom var och en av dessa trender: Utforska trenden med ert uppdrag i fokus

B

a. Ta del av beskrivning samt möjligheter och utmaningar.

b. Finns fler möjligheter/utmaningar?

c. Hur stor är trendens påverkan? Hur bråttom är det att agera? Vad vill ni tillhöra?

d. Landa den bild av trenden som är relevant för er.

Diskutera vägvalsfrågorna

C

a. Reflektera över vägvalsfrågorna i rapporten. Hur ser svaren ut – på kort och lång sikt? Vad kan göras inom ramen för ert mandat? Vad behöver göras i samspel med andra, inom eller utanför regionorganisationen?

b. Formulera andra frågor och svar, som kan vägleda er i ert utvecklings- och effektiviseringsuppdrag.

Fjorton trender 2020

I årets omvärldsrapport presenteras 14 trender, som är relevanta för Region Örebro län. Det betyder att organisationen i sin helhet behöver skapa ett aktivt förhållningssätt till samtliga, men med lite olika fokus på tempo och påverkan. De rödmarkerade, bedöms vara både brådskande och med hög påverkan, vilket gör att de bör finnas ”top of mind” i

alla utvecklingsprocesser under kommande år. Andra har hög relevans, men är inte lika brådskande, ytterligare några är brådskande men har (ännu) inte lika stark påverkan. Även dessa bör under året finnas i fokus för de utvecklings- och förändringsinsatser som de kan kopplas till.

Region Örebro läns trendkarta 2020

	Hög påverkan/Mindre brådskande.	Hög påverkan/Brådskande.
Hög påverkan	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetsmarknad i snabb transformation • Ett förändrat medielandskapet • Jaget och laget – värderingar som ritar om kartan • Det postantibiotiska samhället 	<ul style="list-style-type: none"> • Ökande tempo och komplexitet – den ekonomiska logiken förändras • Förändrat sjukdomspanorama • Hälsan i centrum • Dina och mina data – den nya oljan • Health tech – språnget • ”Life on demand” • Reducerade regionala ramar • Förändrat säkerhetsparadigm – inbromsande tillit
	Lägre påverkan/Mindre brådskande.	Lägre påverkan/Brådskande.
Lägre påverkan		<ul style="list-style-type: none"> • Ny politisk spelplan • Från resa till mobilitet
	Mindre brådskande	Brådskande

Ökande tempo och komplexitet – den ekonomiska logiken förändras

Omvärlden är stadd i ständig förändring – teknologier och branscher smälter samman. Beteenden ändras snabbt och oförutsägbart. Den enda garanten för överlevnad är att ständigt ompröva och förnya med kundens/invånarens/brukarens fokus i centrum. Intresset för experimentell policy växer – politiken behöver snabbare ta reda på vad som fungerar – ett prototypsamhälle växer fram. Stora företag köper start-ups för att ”få nytt liv”, eller etablerar strategiska branschöverskridande allianser.

Det går inte att planera sig fram i en snabbt förändrad värld. Snabbare cykler, innovation och konsumentkrav gör att ett prövande, lättroligt och anpassningsbart – agilt – förhåll-

HÖG PÅVERKAN/BRÅDSKANDE.
Vi bör agera under nästa år.

ningssätt utvecklas. Målen är tydliga men vägen kan se olika ut. Ett syfte är att bli mer attraktiv som arbetsgivare. Den servicenivå som finns i andra delar av samhället blir norm när medborgaren möter det offentliga.

Samhällets ekonomiska funktionssätt transformeras. Ekonomins blodomlopp (pengar) är inte längre en monopolvara som fullt kan kontrolleras av stater. De nya arbetstillfällena kommer inom tjänstesektorn. Gränser suddas ut mellan industri och tjänster, så kallad tjänstefiering. Massproduktionen ersätts av det masskräddarsydda (kundanpassade). Den primära värdeskaparen är ofta tänkandet, data är råvaran, och konceptet den nya produkten. Många produkter/tjänster utvecklas också direkt av kunderna. Affärsloftet är allt oftare ”kom inte till oss, vi kommer till dig”.

Robotiseringen kliver in i nya sammanhang, exempelvis kontoret. Vad ska beskattas om fler maskiner och allt färre människor arbetar? Vi hyr/delar istället för att köpa och är mer värderingsstyrda i vår konsumtion. I den plattformsbaserade ekonomin är det sällan användaren som är kunden. Värde skapas genom användaruppgifter – vi betalar med vår data, kunden är annonsköparen. Ett fåtal globala företag dominerar, med huvudsaklig beskattning i länder som erbjuder bäst villkor. I takt med förskjutningen från fysisk handel till online förflyttas också beskattningen från lokal till nationell- eller internationell nivå.

Konsekvenser

Möjligheter:

- Agil organisering kan öka initiativkraften och sätter kunden/invånaren/brukaren tydligt i centrum.
- Förändra utanför ramen av befintliga strukturer i organisationen.
- Automation/robotisering, intelligent hantering av information.
- Flytta delar av verksamhet till andra aktörer i samhället, inte minst kunden/brukaren/patienten.
- Bli mer proaktiv i delningsekonomin och bidra till ett resurssnålare samhälle.
- Följa hur andra gjort (Hygga, IKEA med mera), samt lyfta organisationens egna pionjärer.

Utmaningar:

- Bristande förståelse inom organisationen för förändringstempot i omvärlden avseende lagar, teknik, beteenden, patientkrav med mera.
- Bristande kapacitet i förändringsledning, samt risk att förändringsvilliga medarbetare/chefer försvinner.
- Stark bevarande-kultur – ”så har vi alltid gjort”, samt oförmåga att implementera lyckade erfarenheter från projekt och mod/ork att fasa ut gamla metoder.
- Organisationen är ovan vid att jobba horisontellt.

Strategiska vägvalsfrågor

- Hur bygger vi en kultur där förändring och utveckling i takt med omvärldsförändringarna blir en naturlig del av uppdraget i hela organisationen?
- Vilka verksamhetsområden behöver växla till en mer agil organisering?
- Hur använder vi utveckling och innovation för att vända en sviktande ekonomi?
- Hur utvecklar vi förmågan att ta prioriteringsbeslut om vad som ska vara offentligt finansierat och producerat?

Förändrat sjukdomspanorama

Vi går nu in i en period där antalet äldre äldre, 80-plus, ökar dramatiskt. Detta hänger samman med att vi lever allt längre och att de stora generationerna födda på 1940-talet successivt når 80-års åldern.

I och med att fler lever längre kommer också allt fler att under lång tid leva med kronisk sjukdom, och inte bara med en utan med flera sjukdomar samtidigt. Avsevärt fler kommer också att leva med demens. I Sverige finns idag mellan 150 000–200 000 personer med demens, globalt

HÖG PÅVERKAN/BRÅDSKANDE.
Vi bör agera under nästa år.

upptäckts ett nytt fall var sjunde sekund.

Framtidens äldre kommer att ha andra behov – 40-talist-generationen har under sitt liv blivit vana vid ständiga förbättringar och oberoende. Många av morgondagens äldre kommer därför att ställa höga individuella krav.

Det nya sjukdomspanoramat är också relaterat till psykisk ohälsa. Enligt WHO:s prognos för sjukdomsburden i världen fram till 2030 blir psykisk ohälsa den dominerande folkhälsoutmaningen. I ett stressat och pressat samhälle förväntas depression stiga till första plats i världen under de närmaste 20 åren. Psykisk ohälsa och sjukdom drabbar nästan var femte person i Sverige. Det finns också en glidning i vad vi betraktar som psykisk ohälsa – är vi bara ledsna eller ”sjuka på riktigt”?

Det finns också ett växande panorama av diffus sjuklighet där diagnos är svår, och där patienten i allt större utsträckning ställer sin egen diagnos. Ett växande folkhälsoproblem är också övervikt och fetma. Sjukdomspanoramat förändras också som en konsekvens av att Sverige får en allt mer heterogen befolkning genom invandring.

Konsekvenser

Möjligheter:

- Distansmonitorering för att följa och övervaka patientens hälsostatus.
- Kronisk patient som i högre grad ”behandlar sig själv”.
- Utvecklad samordning mellan olika aktörer och vårdnivåer.
- Allt friskare äldre kan vara en resurs som till exempel volontärer.

Utmaningar:

- Förändra och anpassa vården till ett sjukdomspanorama dominerat av kroniska sjukdomar och psykisk ohälsa.
- Svara upp mot det förändrade sjukdomspanoramat med oförändrat eller minskat antal anställda.
- Förhålla sig till de mer unika krav som ställs, till exempel interkulturell kompetens.
- Kollektivtrafik och mobilitet för att säkerställa tillgänglighet.
- Mer kunskap om äldres ohälsa (demens, tandvård med mera).

Strategiska vägvalsfrågor

- Hur ska hälso- och sjukvårdens arbetssätt och organisering förändras för att möta ett förändrat sjukdomspanorama med en åldrande befolkning?
- Hur kan Region Örebro län optimalt prioritera utan att tilliten till verksamheten ifrågasätts?
- Hur kan Region Örebro län bli bättre på att säkerställa att rätt vård ges i rätt sammanhang?
- Hur klarar vi att tillhandahålla vård av personer med psykisk ohälsa?

Hälsan i centrum

Folkhälsan i Sverige är god sett ur ett globalt perspektiv och det allmänna hälsotillståndet har över tid förbättrats. Vi blir äldre och friskare. En 70-åring har idag kondition som en 50-åring hade förr. Däremot ökar skillnaderna i hälsa mellan olika grupper i samhället – det finns ett starkt socialt samband som innebär att högutbildade har fått ett allt bättre hälsoläge, medan lågutbildade och de som står utanför arbetsmarknaden som regel har den sämsta hälsan. Ojämligheten återspeglas i många dimensioner, mellan svenskfödd och utlandsfödd, kvinnor och män. Klyftan växer också mellan den vanliga vårdkonsumenten och de som har resurser att betala själva för sin vård.

HÖG PÅVERKAN/BRÅDSKANDE.
Vi bör agera under nästa år.

Hälsa och motion har också blivit något av den nya ”religionen” – allt fler åker på träningsresor eller ansluter till slow-down rörelsen. Oftast är det de med hög socioekonomisk status som lever extremt hälsosamt, men samtidigt ökar andelen överviktiga. En del hävdar att vi är på väg mot ett ytterlighetssamhälle – ett samhälle där gränserna inom alla områden tänjs maximalt.

Förhållningssättet till åldrandet är också i förändring – ”vi åldras bara till det yttre, inte till det inre”. Fler och fler vill leva livet hela livet och drar inte ned på tempot. Växande hälsoförväntningar skapar större engagemang i det hälsofrämjande arbetet. Möjligheter till att minska förekomsten av livsstilsjukdomar förbättras. DNA-tester och andra personifierade metoder förstärker möjligheten att optimera och skapa spetsigare individualiserade råd. Med en allt mer förutsägbar hälsa kommer våra beteenden troligen förändras. Men hur? Fortsätter vi att röka om det visar sig att vi inte har genen för att utveckla lungcancer?

Utvecklingen går allt fortare inom foodtech. Start-ups dyker upp titt som tätt och investerare börjar få upp ögonen. Foodtech handlar om hur vi kan få mer kunskap om maten och vår egen hälsa med hjälp av teknologi – exempelvis mat skraddarsydd för olika åldersgrupper eller efter individuella behov.

Konsekvenser

Möjligheter:

- Ny teknik tillsammans med växande intresse och engagemang för hälsa ger bättre möjligheter att minska och förebygga livsstilsjukdomar.
- Stöd genom journalsystemet att diskutera levandsvanor.
- Hälsofrämjande organisation och arbetsplats.

Utmaningar:

- Resursstarka dras till städerna – det blir svårare att uppfylla hälso- och sjukvårdslagen om vård på lika villkor.
- Att se förbyggande insatser som en investering, inte som en kostnad.
- Ökande hälsolapp mellan olika grupper.
- Likvärdigt bemötande och insatser oberoende av kön, etnicitet och socioekonomisk status.

Strategiska vägvalsfrågor:

- Hur kan Region Örebro län utveckla hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetssätt/insatser?
- Vilka initiativ/aktiviteter ger bäst effekt i ett patient/invånare/brukarperspektiv?
- Hur kan Region Örebro län vidareutveckla samverkan med kommuner, skolan, civilsamhället och näringslivet inom hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete?

Dina och mina data – den nya oljan

Tiden är förbi för magkänsla som beslutsunderlag. De data vi ständigt lämnar efter oss är på väg att bli det nya guldet eller oljan. I en digitaliserad värld har data blivit en naturtillgång där företag samlar på sig användarnas information. Plattformsföretagen vet allt om oss. Till skillnad från naturresursen olja växer mängden data explosionsartat – hela tiden – samtidigt som kostnaden för att förmedla och lagra minskar. Innovation och verksamhetsutveckling sker allt oftare med data som utgångspunkt och data är smörjmedlet som får digitalisering och AI (artificiell intelligens) att fungera. 5G väntas accelerera genereringen av data ytterligare kommande år.

HÖG PÅVERKAN/BRÅDSKANDE.
Vi bör agera under nästa år.

I takt med att värdet på data ökar försöker allt fler skydda sina data. GDPR är ett försök att ge ägandet av data tillbaka till medborgare/konsument. Privata alternativ står i kö för att koppla ihop privata hälsodata med den offentliga vårdens data. Frågorna är många. Vem äger egentligen all data? Vem får processa den? Får offentligt insamlade data samma status som privat insamlade? Allt fler är på väg upp på tå. En tänkbar utveckling är att personlig data blir en handelsvara – du säljer information som du genererar, i stället för att ge bort den gratis.

Öppna data och öppna innovationsplattformar blir allt viktigare för organisationers förnyelseförmåga. ”Data-mining” är olika former av tekniker för att analysera de växande datamängder som är svåröverblickbara för människor. Det är goda tider för dem som har kapacitet att analysera stora datamängder. Framgångsrika företag/organisationer följer varje interaktion i real tid. Sensorer blir mindre, billigare och bättre – när allt är uppkopplat kan det kopplas ihop på nya sätt och i smarta system.

Sifferrevolutionen spänner över hela samhället, allt från patienter som mäter sig själva till det uppkopplade hemmet. Hela samhället skiftar om till ett mätningssamhälle som genererar data i alla former, hela tiden.

Konsekvenser

Möjligheter:

- Proaktiv vård, innovation och verksamhetsutveckling, en sömlös vårdupplevelse.
- Hälso- och sjukvårdens kan ”gratis” ta emot och använda data utifrån, eftersom data hellre delas till värderingsdrivna organisationer.
- Det går att använda i verksamheten upparbetad data mer aktivt med ”rätt” data från början.
- Kombinera data från olika källor, egna och andras.

Utmaningar:

- Etik/integritet – känsla av övervakning, stort eget ansvar gör data svårtillgänglig.
- Ökande krav från patienter att få leverera data.
- IT-säkerhet, hantering och lagring av stora datamängder.
- GDPR är en utmaning för utveckling, forskning och upphandling.

Strategiska vägvalsfrågor

- Vilken affärsmodell ska vi utveckla för att arbeta mer databaserat och proaktivt?
- Kan vi utveckla och effektivisera verksamheten genom att ta emot/köpa data från externa applikationer som sömnappar, hälsoappar?
- Ska Region Örebro län aktivt använda och erbjuda hälsodata?

Health tech-språnget

Det sker en snabb och kraftfull utveckling av medicinsk teknik och avancerade behandlingsmetoder som gör att allt fler sjukdomar kan behandlas. Utvecklingen spänner över en bred flora av områden, från informationsteknologiska och materialtekniska innovationer till biomedicinska genombrott. Kostnaderna för vissa av de nya läkemedlen kan i extremfall komma upp i miljonbelopp för en enskild patient. Idag är det möjligt med skräddarsydda behandlingar anpassade till genuppsättning och ingrepp för att ändra eller ta bort skadliga gener och förebygga allvarliga sjukdomar. I USA har läkemedelsverket godkänt piller med en inbyggd sensor som patienten sväljer för att sedan följa i realtid hur medicineringen påverkar just den här patienten.

Medicinsk information väntas fördubblas var 73:e dag är

Konsekvenser

Möjligheter:

- Online arbetssätt, och omställning till mer proaktiv verksamhet.
- Allt mer digital individuell hälso- och sjukvårdsdata genereras – vård kan ges i rätt tid.
- Den informerade och aktive patienten som behandlar sig själv – möjliggöra för att "göra själv".
- DNA-teknik och biotech.
- AI som beslutsstöd för diagnos, behandling, resursplanering med mera.
- Nya kraftfulla behandlingar och effektiva läkemedel.

Utmaningar:

- Prioritera när möjligheter ökar snabbare än ekonomin.
- Förhållningssätt till marknadsdrivna tjänster, som helt eller delvis konkurrerar eller kompletterar Region Örebros verksamhet.
- Evidensbasera och få överblick över nya tjänster/ appar.
- Dyra säräkemedel till små patientgrupper.
- Kontinuerligt värdera varje ny teknik utifrån nytta för patienten relativt andra utvecklingsinsatser.
- Att inte bygga vidare på gamla system.
- Logistik med mera när hemmet blir arbetsplats.

HÖG PÅVERKAN/BRÅDSKANDE.
Vi bör agera under nästa år.

2020. Med data som motorn i den nya världsekonomin flockas entreprenörerna runt digital hälsa. Mobila läkare-tjänster växer fram och möjligheter att ge vård på nya sätt ökar. Antalet digitala vårdbesök i Sverige stiger kontinuerligt. Bedömare menar att ljud och bild blir de dominerande gränssnitten i framtiden. I Storbritannien har Babylon Health en miljon användare och jättar som Amazon och Google har börjat intressera sig för hälso- och sjukvården.

Enorma mängder hälsodata genereras med hjälp av appar, som skapar förutsättningar för proaktiv individualiserad vård vid "källan". Möjligheterna att bli expert på dig själv och din egen hälsa ökar – sjukvårdens kunskapsövertag minskar. Invånarnas förväntningar på digitala tjänster ökar, exempelvis att hälsodata som de registrerat med hjälp av appar med mera används av hälso- och sjukvården. Det offentliga försöker tämja de privata digitala läkare-tjänsterna – det lyckats så där. I den senaste stora utredningen (Stiernstedt) är ambitionen att pressa in de nya tjänsterna inom ramen för de befintliga systemen genom krav om listning och fysisk vård. Hemmet förutspås bli det nya sjukhuset – vården kommer till dig!

DNA-tester är nu en konsumentprodukt. I Estland använder den nationella sjukvården gentester för att ge personliga råd om en hälsosam livsstil. Den digitala mognaden i Sverige är generellt hög. AI (artificiell intelligens) börjar att på allvar hitta in i verksamheter. Sjukvården är den bransch som enligt Vinnova har störst outnyttjad potential.

Strategiska vägvalsfrågor

- Vilka av Region Örebro läns verksamheter har störst förutsättningar att utvecklas och/eller effektiviseras med stöd av digitalisering/AI?
- Ska Region Örebro län söka efter billigare metoder, inte bara bättre, när man av ekonomiska skäl tvingas prioritera?
- Hur utvecklar vi metoder för att bli bättre på att fasa ut gammalt när nytt förs in?

Life on demand

Tid blir allt viktigare och betalningsviljan för att ”köpa tid ökar”. Genom att tid värderas allt högre ökar kraven på snabbhet, punktlighet och tillgänglighet – i det en del kallar för ”allt-utan-ansträngning-samhället” eller ”the age of impatience”. Vi vill ha omedelbar tillfredsställelse – fysisk och digital närvaro ”på mitt sätt när det passar mig bäst” – individualiteten blir norm. I kölvattnet växer nya yrkesroller fram inom den offentliga sfären, exempelvis ”krångelombudsman” eller ”Consumer simplicity manager”.

HÖG PÅVERKAN/BRÅDSKANDE.
Vi bör agera under nästa år.

Med några enkla klickningar på telefonen kan man beställa varor från hela världen med leverans till dörren. Nya typer av ”on-demand-tjänster” dyker upp dagligen och ökar kraven på friktions- och bekymmersfrihet. Förfinade algoritmer ger oss det vi inte visste att vi ville ha – tvekar vi fortfarande hittas nya attackvinklar. Användarens ställning och självständighet stärks. Vi blir mer och mer kräsna och är på väg att lämna tacksamhetskulturen.

Människans förväntningar på livet ökar också – kraven på nya kickar stiger kontinuerligt. Möjligheterna till ett bekvämt liv ökar snabbt. Alla är alltid uppkopplade, samtidigt ökar längtan efter att logga ut, men möjligheterna till detta minskar. I denna stressade tillvaro blir fokus en ”råvara” som värderas allt högre.

Kraven ökar på vård som utformas utifrån den enskilda patientens behov, efterfrågan och förutsättningar. Nya möjligheter öppnar sig i form av sjukvård ”on-demand” i hemmen. Den uppkopplade patienten följs i realtid via tekniska hjälpmedel. Vården anpassas till ökat inflytande och mer egenmakt över den egna situationen.

Konsekvenser

Möjligheter:

- Ökad tillgänglighet ”online”, anamma och anpassa tekniken till verksamheten och vice versa.
- Utveckla verksamheten tillsammans med teknik-utvecklarna och kunder/patienter.
- Nya sätt att bedriva vård genom teknisk utveckling.
- Skalbarhet – effektivare sätt att bedriva vård, fler patienter kan följas med mindre resurser.
- Ökande datagenerering ger förbättrade möjligheter till individanpassning.
- Mäta tillgänglighet på nya sätt.

Utmaningar:

- Ökande stress och psykisk ohälsa.
- Ökande krav på tidseffektivitet, tillgänglighet och högkvalitativ verksamhet.
- Allt fler ”curlade” medborgare som inte klarar att agera på egen hand.
- Missnöjda medborgare, om Region Örebro län inte kan leverera i linje med förväntansbilden.
- Ha patienten/kunden/invånarens fokus.
- Organisera när vi ”går från någons ansvar till allas ansvar”.

Strategiska vägvalsfrågor

- Inom vilka områden är det viktigt att alltid finnas till ”on-demand” och var kan Region Örebro län ha en annan tillgänglighet?
- Kan Region Örebro län, i likhet med exempelvis banker, införa automatiserade tjänster som är öppna dygnet runt?
- Hur säkras så att Region Örebro läns verksamhet blir likvärdig i förhållande till allmänhetens krav avseende tillgänglighet?

Regionalt reducerade ramar

Den nationella nivån agerar mer aktivt i frågor som traditionellt legat på regioner/landsting. De senaste årens stora utredningar om högspecialiserad vård, nära vård och efterföljande nationella uppdrag är exempel, liksom den tydliga styrningen av det regionala utvecklingsarbetet kopplat till den nationella strategin. Det regionala handlingsutrymmet reduceras när den nationella nivån pekar tydligt på hur man vill ha det och vill säkerställa att regionerna som utförare levererar en likvärdig service/vård över hela landet.

HÖG PÅVERKAN/BRÅDSKANDE.
Vi bör agera under nästa år.

Ett annat syfte är också att öka effektiviteten genom att skapa förutsättningar för storskalighet och specialisering. Med ökad nationell styrning följer ett centralt perspektiv, ofta med Stockholm som mall, som sedan appliceras i resten av Sverige, ibland utan tillräcklig hänsyn till regionala förutsättningar.

Antalet riktade statsbidrag till kommuner och regioner ökar successivt – de generella bidragen har varit i stort sett oförändrade. Det är inte osannolikt att olika former av större regioner kommer att organiseras trots att ”storregionfrågan” fallit.

Uppföljning och utvärdering är en annan sida av samma strategi. Inte minst har ”öppna jämförelser” inom SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) lagt grunden för ett nytt synsätt på vad som är rätt nivå och kvalitet på olika verksamheter. Denna typ av jämförelser är också ett medel för opinionsbildare att få fokus på sitt sakområde, antingen det är näringslivsklimat, kvalitet på VFU (verksamhetsförlagd utbildning) eller skolresultat.

Konsekvenser

Möjligheter:

- Dialog med nationell nivå för att få resurser/regelverk som leder till effektivare verksamhet.
- Lättare att standardisera i samspel med andra.
- Sätter ljus på områden som inte synliggjorts i de regionala prioriteringarna och tillför resurser.
- Visar på områden där andra nått längre och därmed förbättrings- och effektiviseringspotentialer.

Utmaningar:

- Likvärdighet tenderar att bli lika, vilket hämmar den som vill våga gå före.
- Nationella beslut slår undan förutsättningar för regionala prioriteringar kopplade till struktur och effektivitet.
- Fokus flyttar från helhet till delar av verksamheten.
- Stör pågående effektiviseringsprocesser, till exempel genom bemanningskrav, som driver kostnader.
- Skapar undanträngningseffekter, osäkra planeringsförutsättningar och administration.
- Den nationella nivån agerar allt mer kontrollant.

Strategiska vägvalsfrågor

- Hur kan nationella inspel användas för att effektivisera verksamheten?
- Hur får vi fokus på effektivitet och förbättringspotential i stället för placering på rankingen?
- Hur säkerställs effektivisering trots kostnadsdrivande inspel från nationell nivå.

Förändrat säkerhetsparadigm – inbromsande tillit

Svenska myndigheter utmanas i allt mer försåtliga former genom cyberhot, desinformation, ”fake news” och påverkanskampanjer. Behovet av en ny myndighet för psykologiskt försvar utreds – kampen om sanningen blir allt intensivare! AI har länge analyserat persondata och beteendemönster. Nu finns systemen som kan skapa digitala kopior av människor här – fake news 2.0 (autentisk manipulation av ljud och video). Det är idag billigt och enkelt att köpa sig en sanning eller ett ”fake”!

Riktade attacker mot svenska myndigheter sker på regelbunden basis. Ett växande fenomen är också så kallad ”skugg-it” där anställda använder icke-sanktionerade it-verktyg på gott och på ont. Det kan också handla om privata appar som är gratis och därför inte upphandlas. Var tar denna information vägen? Vem får tillgång och hur hanteras den? Lagar och säkerhetsprogram hinner inte med den tekniska utvecklingen och flödet av information.

Konsekvenser

Möjligheter:

- Agera i kommunikationskanaler där medborgarna finns.
- Bygga upp faktabaserad kommunikation som medborgaren har tillit till.
- Skapa mötesplatser som upplevs som trovärdiga för alla parter.
- Systematiskt analysera skugg-it för att värdera ny teknik.

Utmaningar:

- Ökande risker i form av cyberhot, dataintrång, ”fake news” med mera.
- Förmågan att hantera våld- och hotsituationer.
- Ökande sjukskrivningar till följd av hot och våld, samt ökande kostnadstryck bevakningstjänster med mera.
- Förmågan att hantera den ökade etniska mångfalden och glappet mellan generationer.
- ”Är jag inte nöjd så drar jag”. Minskad lojalitet med skattefinansierat system när man kan köpa sig förbi kön.

HÖG PÅVERKAN/BRÅDSKANDE.
Vi bör agera under nästa år.

Vid sidan av digitala hot ökar också våld mot vårdpersonal, såväl verbalt som fysiskt. Kostnaderna för regioners och kommuners bevakningstjänster stiger för varje år. Lag och ordning har under det senaste året blivit den högst prioriterade frågan för många i spåren av skjutningar och andra våldsdåd. Nya konfliktytor skapas och spänningar ökar – Säpo uppger att de radikala miljöerna växer.

Tillit är en av samhällets främsta immateriella tillgångar. I kölvattnet av ett oroligare samhälle följer en minskande tillit (mellan människor och mellan människan och institutionerna) och ett samhällskontrakt som ifrågasätts. När tilliten minskar ökar också ohälsan i samhället. Utvecklingen förstärks genom att Sverige växer med människor från länder med låg tilltro till stat och institutioner. Trenden är också tydlig att skillnaderna mellan olika grupper ökat över tid. Vissa grupper har en klart lägre tillit än genomsnittet, exempelvis unga, lågutbildade och arbetslösa.

Det finns framväxande parallellsamhällen i många av Sveriges förorter. Många lever också allt mer i ”digitala filterbubblor” med obefintliga influenser utanför den egna bubblan. Alternativa sanningar om till exempel vaccination eller fluorsköljning får utrymme och tilltro. Spridningen är blixtsnabb i sociala medier. Fakta lever i skuggan av känslor – ”det jag känner är rätt”. Den minskande tilltron till institutioner ersätts av en ökad tilltro till nätverk och alternativa informationskällor. Inom hälso- och sjukvården vill allt fler patienter ha en ”second opinion” eller till och med ”third opinion”.

Strategiska vägvalsfrågor

- Hur kan Region Örebro län bättre definiera vad säkerhet är för oss och arbeta mer proaktivt?
- Hur kan Region Örebro län förnya kommunikationen av fakta, vetenskap och evidens så att den får ökad trovärdighet i förhållande till känslomässiga argument?

Arbetsmarknad i snabb transformation

Tankeförmåga, kreativitet, samarbete och att kombinera kunskap växer i betydelse. Transformationen av arbetsmarknaden medför fler nischade yrkesgrupper. Ny teknik gör att de mänskliga arbetsuppgifterna förändras radikalt i ett allt högre tempo. Arbetslivet präglas allt mer av ”digital natives”. Med ny teknik och nya generationer följer en förändrad syn och förväntningar på arbetslivet – ”de unga vill få in arbete som en del i livspusslet”, jobba när de vill och vart de vill. Arbete och privatliv flyter ihop och ”instant feedback” är en hygienfaktor. Hierarkin ifrågasätts – istället för att gå till chefen går man till den som kan. Koordineringen går från hierarkisk till

Konsekvenser

Möjligheter:

- Flexibla och mer individanpassat arbetsliv, mer attraktion än kontroll där vi ser medarbetaren som ”kunder”.
- Fokusera mer på organisationskultur, hierarkier, värderingar och drivkrafter som arbetsgivare.
- Rätt förmågor på rätt plats, samt att använda lokaler och personal mer effektivt över 24 timmar.
- Robotisering/automatisering samt ”digital natives” som motorer för digitalisering med mera.
- Arbeta närmare utbildningsväsendet. Vara mer aktiv – rekrytera de bästa från universitetet. Nya kvalificerade digitala utbildningsformer.

Utmaningar:

- Mer utmanande att rekrytera rätt kompetenser och hårdare konkurrens om arbetskraft – offentlig verksamhet är inte alltid förstahandsvalet.
- Mindre kontinuitet ur kunskaps- och kompetensperspektiv, samt ökande kostnader för att få den kompetens vi behöver.
- Många patientgrupper är beroende av kontinuitet.
- Finns det en skillnad mellan hur Region Örebro län uppfattas och hur det egentligen är? Vems ”sanning” utgår vi ifrån?
- Om vi inte jobbar med de nya teknikerna är vi inte rustade som attraktiv arbetsgivare.
- Kunskap och kompetens blir snabbt inaktuell.

HÖG PÅVERKAN/MINDRE BRÅDSKANDE.
Vi bör agera under de kommande två till tre åren.

horisontell och från organisation till att organisera.

Teknikutvecklingen ökar möjligheter att styra sitt arbete, samtidigt ökar kraven på tillgänglighet utanför arbetstid. Vi stannar allt kortare tid hos arbetsgivare, vi gör ”gig”, 2–3 år, och sedan något nytt – gränslöst, utan större hänsyn till bransch. Plattformar gör det lättare än någonsin att köpa och sälja tillfällig arbetskraft. ”Soft culture” gör skillnad – ohierarkisk, positiv och inspirerande miljö. Matrisorganisationen med oklara mål och värderingar får svårare att hävda sig. Employee advocacy/branding blir allt viktigare för attraktionskraften – det viktiga är inte vad du själv säger utan vad anställda och kunder säger om din organisation.

AI ändrar ekvationen för jobbtillväxt – nya jobb skapas huvudsakligen i större städer. Roboten som kollega är en realitet. Enklare, repetitiva arbetsuppgifter har redan börjat försvinna, och på sikt även mer komplicerade arbetsuppgifter. AI gör rekryteringsprocessen mer fördomsfri och faktabaserad. De arbetsuppgifter som återstår för människan blir mer komplexa. Relationen till lärande förändras – livslångt- och informellt lärande ökar i betydelse. Förmågor mer än sakkunskaper blir avgörande – att avlära och lära helt nytt. De unga talangerna kan välja och vraka och spela ut arbetsgivare mot varandra – de väljer både plats och arbetsgivare.

Strategiska vägvalsfrågor

- Vad skapar den snabba omvandlingstakten av yrken för behov av investeringar i teknik och kompetensutveckling?
- Vad händer om arbetsuppgifterna i Region Örebro läns organisation inte känns utmanande längre utvecklings- eller lönemässigt?
- Hur anpassas organisationen till ett mer flexibla och individanpassat arbetsliv?

Ett förändrat medielandskap

Allt mer kvalificerad information blir tillgänglig, men samtidigt har det aldrig funnits lika mycket falsk och missvisande information. Första timmen är avgörande i förhållning till propaganda eller "fake news". Detta ställer krav på snabba sätt att kommunicera. Nyhetsbevakningen koncentreras allt mer till att fånga människors uppmärksamhet med känslan i fokus. Det som är intressant snarare än relevant lyfts. Vinklingar bygger allt oftare på generaliseringar från individuella exempel, även om de är enstaka avvikelser.

Trenden går mot ökande skillnader i kvalitet mellan mediekällor, där redaktionella nedskärningar framför allt drabbar

HÖG PÅVERKAN/MINDRE BRÅDSKANDE.
Vi bör agera under de kommande två till tre åren.

den lokala journalistiken. Med minskande resurser ökar risken för relativism och att "fake news" och sanna nyheter smälter samman, eller att lokal media blir megafon för särintressen. Värdet av fakta är många gånger satt ur spel - källor och sanningshalter är svåra att verifiera, - lögnen och felaktigheter blir snabbt alternativa fakta i "post-truth-samhället". Nya typer av journalism växer fram, exempelvis den lokala facebooksidan, eller medier finansierade via donationer från läsare/supportrar. Foto och video är på väg att bli vardagsformatet för kommunikation.

I dag är det inte alltid klart vem som är en medieaktör, alla kan vara "ansvarig utgivare". Med ökande skillnader i mediekonsumtion förstärks olika verklighetsuppfattningar. Det sker en snabb normalisering i "bubblan". I varje fråga finns massor av sanningar, det är bara frågan om vilken sanning som är min. Algoritmer matar med ännu mer kring det som fångar vårt intresse. I dag finns så mycket nischad information att vi aldrig behöver vika av åt sidan.

I ett horisontellt medielandskap minskar möjligheten att styra självbilden, andra är med och skapar den. Personifierad direktkommunikation blir därför viktigare - det och öppnar för dialog, relation och att ge nya former av värden om man lyckas nå ut och fram.

Konsekvenser

Möjligheter

- Obegränsad tillgång till kvalificerad information bygger ny kunskap snabbare.
- Nya kanaler möjliggör möten på mottagarens arena, till exempel där unga befinner sig.
- Utveckla balansen mellan trovärdighet, relevans och "intressant och spännande".
- Systematiskt följa vad som styr konsumenten/invånaren/patientens beteenden och mediala.
- Medarbetare som influencers, med trovärdighet större än organisationen.

Utmaningar:

- Ökande risk för felinformerade människor och kunskapsresistens.
- Ökande skillnader i "verklighetsuppfattning".
- De unga finns på andra digitala plattformar än Region Örebro län.
- Nya forskningsresultat sprids snabbare än vad behandlingsmetoderna hinner ändras/utvecklas.
- Det offentliga speglas negativt när media generaliserar utifrån avvikelser.
- Informationsöverskott - vi missar det vi borde agera på, eller hinner inte analysera och bygga förståelse.
- Ett mer eller mindre ostyrbart medielandskap.
- Vi kommunicerar i allt vi gör - alla är kommunikatörer för organisationen.

Strategiska vägvalsfrågor

- Hur kan Region Örebro läns förmåga att följa med medborgarna i sociala medier utvecklas på "våra villkor"?
- Hur säkerställer Region Örebro län att vår egen utveckling bygger på evidens och beprövad erfarenhet i bruset av "fake news"?
- Hur kan Region Örebro län bidra till att bryta upp polarisering och inlåsning i "filterbubblor" som ett led i att stärka demokratin?
- Hur ska Region Örebro län utforma kommunikation när vi sjesätter egna app-tjänster som verkar på en marknad? Marknadsföra eller ligga lågt?

Det postantibiotiska samhället

FN har förklarat antibiotikaresistens som ett globalt hot mot mänskligheten. Bakterier som har blivit motståndskraftiga mot antibiotika orsakar allt fler människors död. Genom att antibiotika fungerar allt sämre mister 33 000 européer livet varje år. Effekten av antibiotikaresistens har blivit allt tydligare sedan 2007 – problemen har nu även börjat märkas vid användning av de mest kraftfulla läkemedlen. När dessa inte längre är effektiva är det extremt svårt, i många fall omöjligt, att behandla infektioner.

I takt med att vi reser allt mer, genomgår operationer och får mer vård i andra länder, samt beställer mediciner direkt

HÖG PÅVERKAN/MINDRE BRÅDSKANDE.
Vi bör agera under de kommande två till tre åren.

från utlandet ökar de flesta typer av resistens även i Sverige. Etableringen av nya vårdaktörer kan också tänkas påverka förskrivningstakten av antibiotika framöver. Anledningarna till varför resistensen är svår att stoppa är flera. En är att läkemedelsindustrin hittills inte ansett att det är tillräckligt lönsamt att satsa på att ta fram nya antibiotika.

En fungerande antibiotika är en förutsättning bland annat för att genomföra proteskirurgi, transplantationer och annan avancerad sjukvård. Var tredje patient på våra sjukhus behandlas idag med antibiotika. Vad händer om antibiotikan inte fungerar längre? Om 20 år kan vi kanske inte genomföra avancerade operationer på grund av att risken för infektioner blir för stor?

Den överväldigande andelen av våra befintliga vårdbyggnader är utformade för en värld där vi har antibiotika som fungerar. Nu står vi på tröskeln till en tid där vi riskerar att så inte är fallet. Sverige är mitt i en omfattande investeringsvåg i vårdbyggnader – vi behöver nogta tänka efter hur framtidens vårdbyggnader kan bidra till att minska hotet.

Enligt en rapport från Folkhälsomyndigheten kommer den årliga merkostnad som resistensen medför främst gällande vårdinsatser och produktionsbortfall mer än fördubblas fram till 2030.

Konsekvenser

Möjligheter:

- Skapa eller delta i forskningsplattformar för att ta fram alternativ.

Utmaningar:

- Svårare bedömningar och mer komplicerade behandlingar av allvarliga infektioner: När blir risken för stor att operera?
- Bygga och utforma vårdbyggnader efter en "post-antibiotisk" värld.
- Hygien – arbetssätt, patientomflyttningar med mera som ökar risk för smittspridning.

Strategiska vägvalsfrågor

- Hur kan Region Örebro län öka förståelsen för restriktiv förskrivning?
- Hur kan Örebro län optimalt planera flöden och fastigheter för att minska risker för smittspridning?
- Hur kan följsamheten efter antagna strategier och riktlinjer på den operativa nivån stärkas?

Ny politisk spelplan

En ny politisk spelplan växer fram. Den traditionella höger-vänster skalan bryts upp i allt fler länder. GAL (grön, alternativ och liberal) – TAN (traditionell, auktoritär och nationalistisk) är en dimension med delvis andra förtecken. Sjukvård, invandring/integration, lag/ordning, skola/utbildning och miljö/klimat är de fem viktigaste politiska sakfrågorna. Tidigare tunga frågor som ekonomi, skatter och jobb/sysselsättning hamnar längre ner. De stora ideologierna som växt fram i en annan tid uppfattas inte ha alla svar på dagens utmaningar. Partier med nationalistisk och protektionistisk agenda vinner mark. Strömningar som ”att se om sitt eget hus-mentalitet” och att tänka ”inom landet” växer.

Invånarna lever allt mer i skilda världar. Det sker en intensifierad kamp om verklighetsbilden både globalt och lokalt – beroende på vilka flöden man följer får man olika bilder.

LÄGRE PÅVERKAN/BRÅDSKANDE.
Vi bör följa utvecklingen kommande två till tre åren.

Demokratins spelregler kan snabbt sättas ur spel genom digitala manipulationer. En viktig orsak till den ökande spridningen av rykten är det uppskrivade publiceringstempot där både etablerade medier och andra opinionsbildare publicerar nyheter medan de äger rum. Det gör att helhetsbilden och nyanserna ofta saknas när en invånare vid ett givet tillfälle går in och läser en nyhet. Åsiktpolariseringen tilltar och konfliktytorna är många – verkliga eller upplevda: stad-land, nya yrken-gamla yrken, gamla svenskar-nya svenskar, etablissemanget-vanligt folk, traditionell media-ny media, kvinnor-män, klimatförnekare-klimataktivister också så vidare, listan kan göras lång.

I undersökningar som genomförs är förtroendet för politiken lågt: Människor struntar i politiken, livet rullar på ändå – plattformsföretagen tar vid och driver utvecklingen. Myndigheter uppfattas som drivande av ideologisk opinionsbildning. Politiken blir ett attraktionsspel, med både sak- och symbolfrågor i fokus. Politikerrollen blir mer utsatt, vilket tar sig uttryck i ökande avhopp. Deltagandet i val är högt nationellt, men med stora lokala variationer. Vi röstar också allt mer splittrat i de allmänna valen. EU:s roll och legitimitet ifrågasätts, bäst exemplifierat genom Storbritanniens utträde ur unionen.

Former för deltagande förändras – engagemang tar sig nya uttryck, framför allt hos de unga. Alternativa politiska rörelser kopplade till en speciell fråga växer sig starkare såsom feminism (#metoo) och miljörelse (Fridays For Future). Tillfälliga samhällsdebatter kan snabbt få stora konsekvenser.

Konsekvenser

Möjligheter:

- Fler röster kan höras och fler dialoger kan föras än tidigare.
- Större samhällsengagemang i enskilda sakfrågor.
- Spana på tankesättarna – tankesmedjorna med mera.
- Det som tidigare var ”förbjudet” kanske nu är möjligt?

Utmaningar:

- Ökande polarisering avseende åsikter.
- Misstroende mot politik och institutioner.
- Enstaka frågor kan få stora snabba genomslag i opinionen.
- Krav på ökande snabbhet i beslut och minskad acceptans för demokratiska processers behov av tid.
- Engagemang kanaliseras i andra fora.

Strategiska vägvalsfrågor

- Vilken kommunikationsstrategi finns för att hålla ett högre tempo i dialogen med medborgarna?
- Hur förhålla sig till snabba kampanjer och enfrågemobilisering i samhällsdebatten?
- Vad kan göras för att skapa högre legitimitet för de demokratiska institutionerna och besluten?

Från resa till mobilitet

Resmönstren förändras. En växande medvetenhet om transporternas andel av miljöproblematiken påverkar beteende, beslutsfattare och teknikutvecklingen. Fler vill resa hållbart, men samtidigt har inte alla råd eller möjlighet till detta. De yngre generationerna föredrar att köpa en tjänst eller en prenumeration snarare än ett eget fordon. Värderingsförskjutningarna har varit påtagliga över de senaste åren och helt nya begrepp som ”flygskam” eller ”tågskryt” har etablerats.

De sociala skillnaderna i tillgänglighet tenderar öka, inte minst mellan stad och land. Kopplat till urbanisering och trängsel i städerna har det identifierats behov av att öka andelen kollektivtrafik och cykel som transportmedel. Detta

LÄGRE PÅVERKAN/BRÅDSKANDE.
Vi bör följa utvecklingen kommande två till tre åren.

rustar nu transportbranschen, samhällsplanerare och trafikplanerare för. Fordonsutvecklingen bejakar nya värderingar och drivmedlen utvecklas. El ser ut att bli norm för kortare resor, exempelvis inom tätorter. Godsstråk som kan elektrifieras, hybridteknik och biogas verkar vara mest tillämpligt i längre reserelationer. Infrastrukturen utvecklas med högre hastigheter på järnväg.

Självkörande bilar och lastfordon med ”over-the-air uppdateringar” rullar redan – mjukvaru- och fordonstillverkare krokas arm. Elsparkcyklar och andra typer av digitaliserade delade transportmedel kör på våra gator. Vad betyder det till exempel för tillgänglighet på landsbygden, behov av parkeringskapacitet i tätorter eller möjligheter att nå klimatmål? Storskaliga försök med eldrivna, självkörande lastbilar i kolonner mellan de största orterna är under planering. En ny affärsmodell för varutransporter håller på att ta form. Näthandel vinner terräng och ställer krav på både centrallager och finmaskig distribution.

Gränser suddas ut inom mobilitet – integrerade mobilitets-tjänster eller ”Mobility as a service” (Maas) växer fram i högt tempo och vad vi betraktar som kollektivtrafik förändras. Integrerade mobilitets-tjänster innebär till exempel att man i en och samma tjänst knyter samman flera sätt att förflytta sig via ett och samma gränssnitt.

Konsekvenser

Möjligheter:

- Tillgängligheten till service blir ”demokratisk” – ”alla” har resmöjligheter.
- Fokusera på ”mobilitet” i stället för kollektivtrafik enligt traditionell bild.
- Knyt ihop tjänster med andra aktörer inom mobilitet.
- ”Hälsoargumentet” som hävstång för att öka cykel och gång som färd sätt.
- Innovationsupphandling för att utveckla mobilitet.

Utmaningar:

- Att ställa om organisationen till en ny logik där fokus ligger på det vidare begreppet ”mobilitet”.
- Att verka i en rörlig miljö med trögörliga tekniska system (järnväg, bussflotta, biljetter etc.).
- Kapacitetsproblem på järnväg Örebro–Stockholm påverkar rekryteringsmöjligheter.
- Öka kollektivtrafikens marknadsandel för att få faktisk påverkan på trängsel, buller, folkhälsa etc.

Strategiska vägvalsfrågor

- Vad ska vara en del i samhällsuppdraget och vad ska vara en del av den privata konsumtionen?
- Hur kan nya mobilitets-tjänster skapas genom att koppla samman nya kollektivmedel med de traditionella? Cyklar, elsparkcyklar, bildelningstjänster etc.
- Hur ska Region Örebro län klara att samtidigt utveckla en väl fungerande service för en ökande befolkning i Örebro med omnejd, samtidigt som vi ska ha en bra nivå på servicen i resten av länet?
- Hur kan vi beakta rättvisa, inkludering, rättigheter, jämställdhet och andra sociala perspektiv inom trafik- och transportplaneringen?

Tidiga och svaga signaler – dags att skärpa uppmärksamheten!

Var behöver vi skärpa uppmärksamheten framöver? Vad finns vid horisonten? I detta kapitel försöker vi tänja gränserna och spana systematiskt efter det oväntade – ”nästa stora grej”. De svaga signalerna behöver vi **inte** agera på i dagsläget, men vi behöver noggrant följa dem.

Framtiden finns runt omkring oss redan nu, det gäller bara att upptäcka den i de svaga signalerna. Normalt rör vi oss framåt efter upptrampade stigar, svaga signaler handlar om att upptäcka tecken på ”nedtrampade grässtrån” vid sidan av den vanliga stigen. Det går att se om man vänder blicken åt rätt håll, och inte bara letar på de ställen man av tradition väljer. Andra miljöer, andra branscher, ungas agerande är ofta bra blickfång.

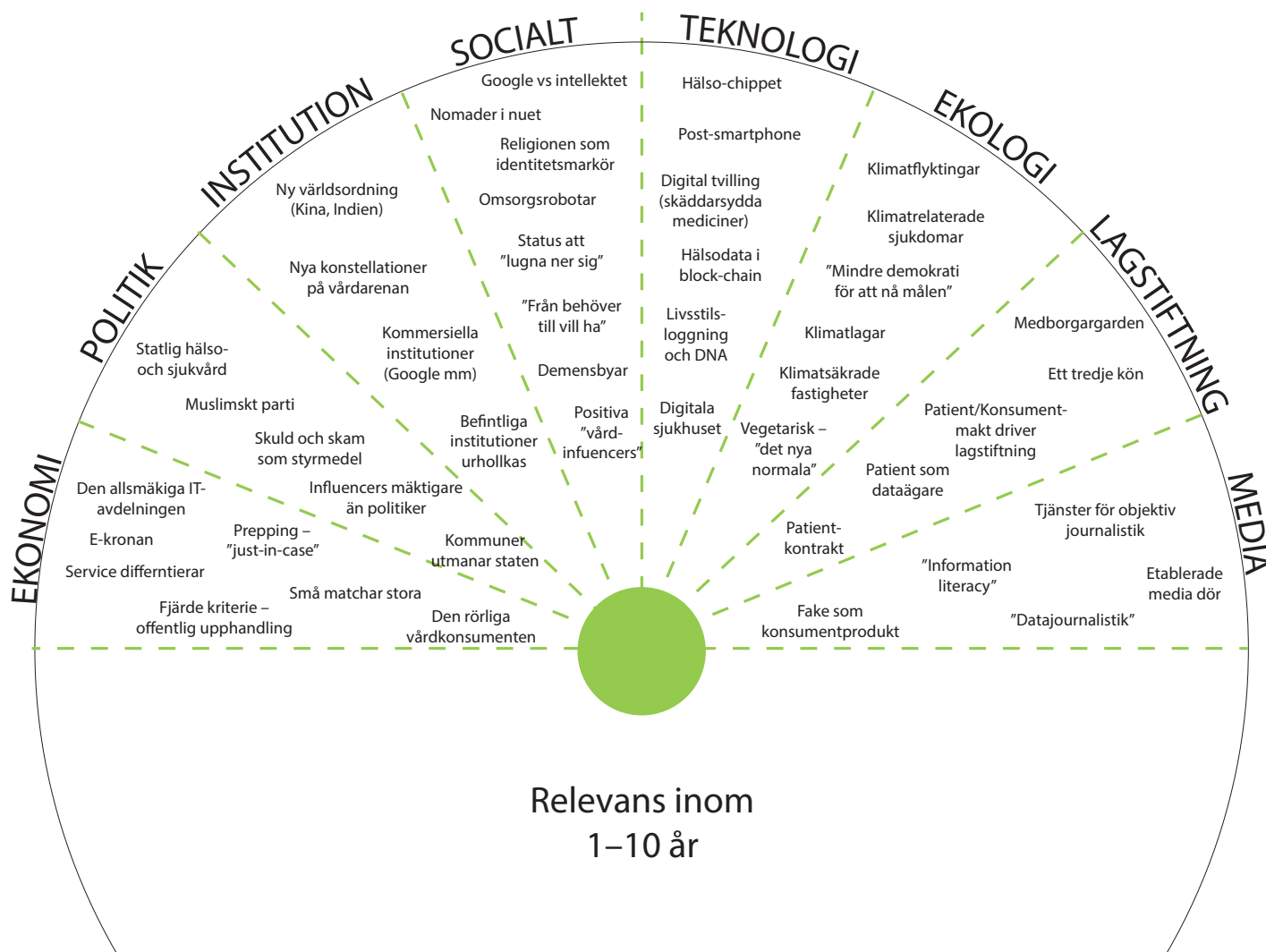
De svaga signalerna har sorterats i åtta områden: ekonomi, politik, institutioner, socialt, teknologi, ekologi, lagstiftning och media. För att de svaga signalerna inte ska uppfattas allt

för avlägsna har en bortre tidsgräns satts vid cirka tio år, så gott som detta går att bedöma.

Vad händer om dessa svaga signaler realiseras och blir ett naturligt inslag och bryter in i vardagen – hur påverkar det förutsättningarna för verksamheterna i Region Örebro läns organisation? Tänk framåt, tänk om det händer!

Svaga signaler som kan komma att påverka Region Örebro läns verksamhet – en radaröversikt

Nya ekonomiska mekanismer

Tänk er en framtid där data är det naturliga betalningssättet och patienten själv äger och förfogar över sina data, där block-chain är det nya normala. E-kronan är införd och samhället är helt kontantlöst, och nya sätt att mäta värde bortom BNP har slagit igenom på bred front.

Små aktörer matchar med lätthet stora genom att vara först på den nya tekniken. Nya och oväntade strukturaffärer och allianser uppstår regelbundet, också mellan privat och offentligt. Transparens har allt mer blivit ett värde i sig, och i en värld som driver mot likformighet är kvaliteten på service det som gör skillnad. Inom upphandling har ett fjärde kriterium införts – säkerhet.

Ett annorlunda politiskt landskap

Tänk er ett politiskt landskap där influencers många gånger är mäktigare än politiker och där politiken flyttat till icke-traditionella arenor, samtidigt som ett muslimskt parti bryter upp spelplanen när vi börjat känna oss mer hemma med GAL-TAN- skalan, än den traditionella höger-vänsterskalan.

Våra största kommuner utmanar staten öppet om vem som ska ha ansvar, samtidigt som de svagaste ”tvångsförvaltas” av staten.

Nya institutioner kliver fram

De kommersiella digitala jättarna har blivit jämbördiga med traditionella, nationella institutioner när det gäller leveranser av välfärd, säkerhet och andra tjänster. Våra data är betalningsmedlet.

Demokratien försvaras i väst, men är inte självklart det samhällssystem som förordas globalt. Kina och Indien sätter agendan. Våra traditionella institutioner, som funnits sedan den industriella revolutionen, finns kvar, men de utmanas av postmoderna värderingarna med mindre auktoritetsberoende. Vi vill att institutionerna ska finnas för oss, men på våra egna villkor.

Social status i ny skrud

Samhället har blivit mer värderingsstyrt och det har skett glidningar i vad som betraktas som status: Vi har börjat inse att det inte finns någon ”quick-fix” – hälsa och att lugna ned sig och må bra även psykiskt har slagit igenom på bred front. Vegetariskt är normen att förhålla sig till.

Positiva digitala ”vård-influencers” stärker det förebyggande arbetet och sätter hälsan tydligt i centrum. Robotar, AI och automation finns på allvar i flertalet verksamheter och bidrar till att avlasta och effektivisera vård och omsorgen. Kontor fungerar mer som sociala nav och vi gör platsen till det vi vill med hjälp av de nya teknikerna.

Technoville

Många av de lovande teknikerna har kommit över sina barnsjukdomar, och vi vet hur vi ska använda dem ute i verksamheterna. AI är som vatten på kran och stora medicinska språng har tagits genom livsstilsloggning, DNA och skraddarsydda personifierade mediciner. ”Att göra själv” växer och är det nya normala – patientmakten stärks. Vården är fullt ut en servicebransch bland andra.

Vårdens flöden är digitaliserade och styrs med inspiration från flygledning. Den nya teknologin förändrar hur vi lever våra liv, men vi har också blivit allt mer medvetna om teknologiers baksidor och hur vi ska hantera dessa – allt fler tar en ”digital detox” för att rensa hjärnan.

Ekologia

Ekologiska aspekter genomsyrar alla delar av samhället. Både på marken och i luften är fossilfria transporter på bred frammarsch. Resa virtuellt har blivit status i bredare folk-lager. Allt fler ”down-sizar” och går i klimatångestterapi.

Organisationer har på allvar börjat förbereda sig inför klimatförändringar genom att se över fastigheter och göra scenarier över vilka nya typer av sjukdomar som kan tänkas dominera framöver.

Lagstiftning – nya drivare sätter agendan

Patient/konsumentmakt driver fram ny lagstiftning i samspel med internet-aktivism. Klimatlagar har skärpts och omfattar nu även privatpersoner tydligare, ett tredje kön har också införts.

Lagstiftningen har lyckats adressera alla etiska/legala dilemman kring AI, vilket bidrar till att teknologin numera finns i alla framgångsrika organisationers kärna.

Media – inget är som förut

Alla sänder – men ingen lyssnar. Fakes har blivit en konsumentprodukt som kan köpas för kaffepengar och i ”tyckekonomin” går känslan före fakta.

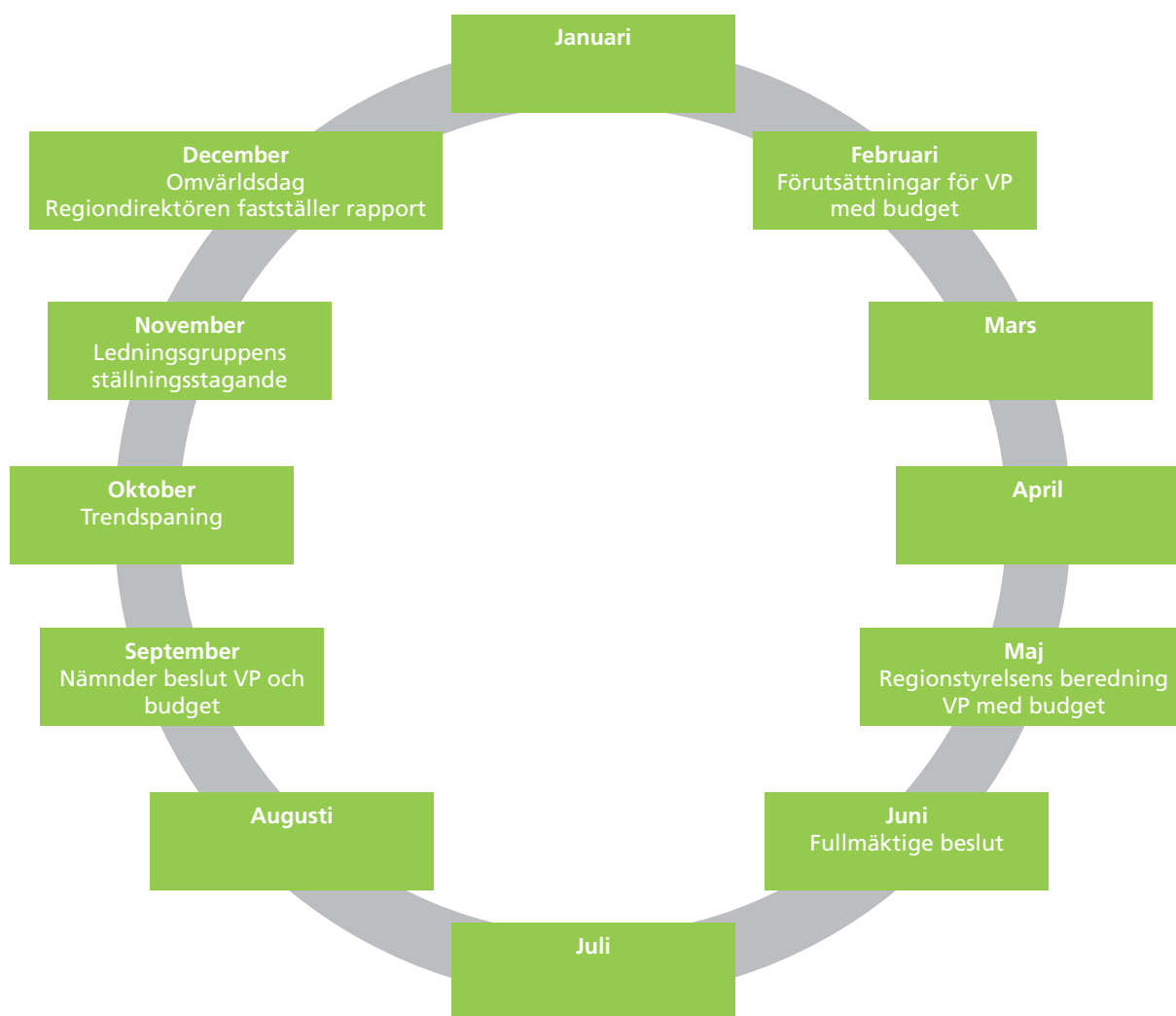
Som motgift försöker allt fler skapa egna kanaler och betydelsen av ”information-literacy” och ”tech-education” växer. Tjänster som hjälper till att hitta objektiv-journalistik växer upp som svampar ur jorden och källan får en renässans.

Etablerade medier får allt svårare att hävda sig, nya typer av journalism flyttar fram positionerna, exempelvis swish-journalisten och data-journalisten.

Omvärldsarbetets koppling till verksamhetsplanering och metod

Koppling till verksamhetsplanering

Figur: Årshjul omvärldsarbete, koppling till verksamhetsplanering

Utan spaning ingen aning

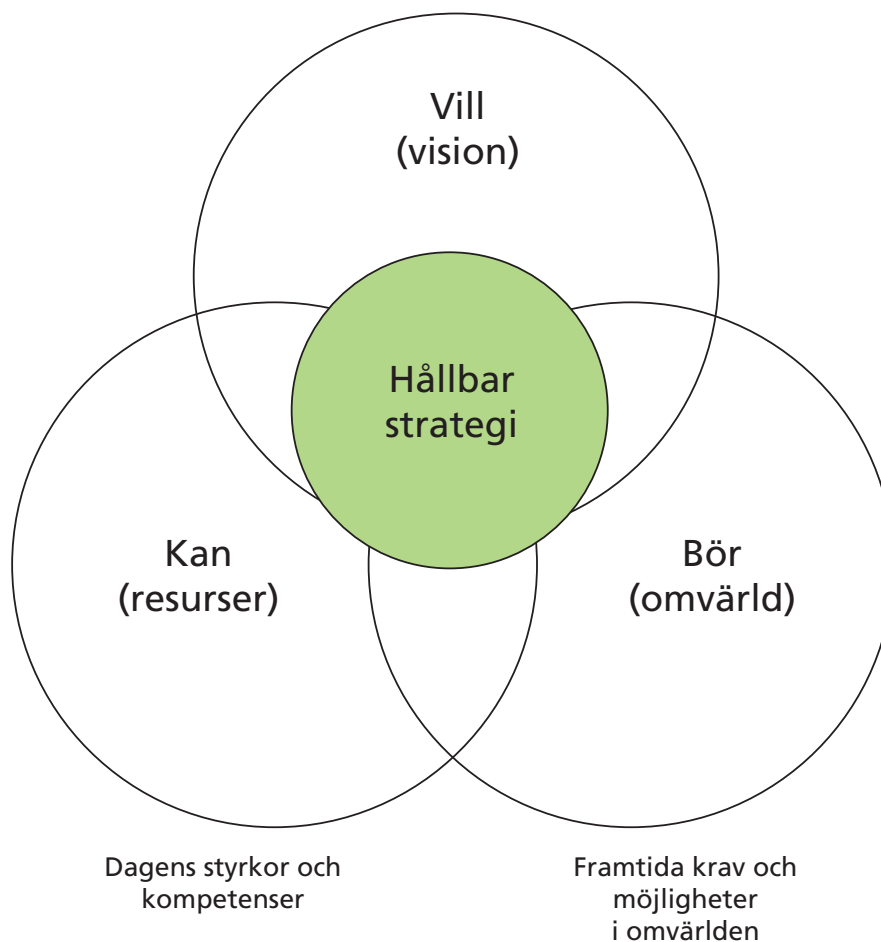
Det går inte alltid att på förhand skilja en långsiktig trend från en tillfällig fluga. De trender, händelser eller svaga signaler som lyfts fram i rapporten är därför inget facit på hur framtiden blir – det handlar snarare om att släppa taget om det linjära framtidstänkandet.

Omvärldsarbete handlar inte om att förutse framtiden. Det handlar om att försöka se fram i tiden, med all den osäkerhet och brist på evidens som en sådan process har. Men att inte försöka se ”runt hörnet” innebär att vi står inför ännu

större osäkerheter och beroende av att fatta beslut på magkänsla, intuition eller rubriker i tidningarna. Det är i processen med att identifiera relevanta trender, händelser och svaga signaler som vi skapar en plattform för agerande i förhållande till omvärlden.

Genom att koppla samman omvärldens förändringstryck med visionen och organisationens resurser skapas ett helhetsperspektiv för diskussionen om hur Region Örebro län kan utveckla hållbara strategier och fatta beslut om olika utvecklingsinsatser (se figuren nedan).

Figur: Komponenter i en hållbar strategi

Källa: Kairos Future, egen översättning

Metod

Metoden i denna rapport är vedertagna evidensbaserade metoder, samt tillit till den kunskap som finns i den egna organisationen. Omvärldsanalysens förspåring uppstår oftast i mötet mellan omvärldssignaler och de medarbetare i den egna organisationen som kan verksamhetens unika förutsättningar.

Spaningar efter trender och tidiga signaler har genomförts under hösten 2019 med en arbets-/spanargrupp bestående av ett 50-tal medarbetare från olika delar av Region Örebro läns organisation. Genom att många deltar tillförs olika omvärldsperspektiv och risken för subjektivitet i analysen minimeras. Rapporten har sammanställts av funktion Omvärld i regiondirektörens stab. De fakta och påståenden som framförs är i allt väsentligt hämtade från de workshops som genomförts, samt de källor som anges i källförteckningen.

Analys

I analysen bedöms trenderna utifrån två aspekter – påverkan och tempo.

1. Hur starkt påverkar trenden verksamhet och strategier? Är det en stor och helt avgörande påverkan eller är den av mer begränsad omfattning?
2. Med vilket tempo kan vi förvänta oss att trenden påverkar oss? Är det riktigt bråttom eller kan vi avvakta och följa vad som händer ett tag till?

Fokus på kort sikt ligger på de trender som bedöms vara brådskande och ha en stor påverkan på våra strategier/verksamhet (de rödmarkerade i figuren). Ett aktivt förhållningssätt till dessa behöver skapas redan kommande år.

Genom att formulera strategiska vägvalsfrågor försöker vi ge hjälp på vägen att identifiera relevanta hävstångspunkter för organisationen i förhållande till den aktuella trenden.

Figur: Påverkan och tidshorisont för redovisade trender

Hög påverkan	Den information som har hög påverkan på våra strategier och bedöms som mindre brådskande bör vi agera på under de kommande två till tre åren.	Den information som har hög påverkan på våra strategier och bedöms som brådskande bör vi agera på under nästa år.
	Den information som har lägre påverkan på våra strategier och bedöms som mindre brådskande bör vi agera på som i dag och följa utvecklingen de kommande åren.	Den information som har lägre påverkan på våra strategier men bedöms som brådskande bör vi agera på som i dag men ha ett extra fokus på de kommande två åren.
Lägre påverkan	Mindre brådskande	Brådskande

Källa: Region Skåne, egen bearbetning

Megatrender, trender, tidiga signaler och händelser

I omvärldsrapporten finns skeenden av olika karaktär – megatrender, trender, tidiga signaler och händelser.

Vad är en megatrend?

Megatrender är de stora kraftiga förändringar som påverkar oss alla, antingen vi vill det eller inte. De har en djupgående påverkan i alla delar av samhället – näringsliv, politik, kultur, ekonomi och inte minst enskilda medborgare. De har en global räckvidd och en tidshorisont på upp till 15–20 år. Ingen enskild organisation eller stat kan styra megatrenderna. Man kan tala om en underliggande kraft som driver på andra trender. Genom insikt i megatrender skapas förståelse för vad som formar världen och vad som håller på att hända – drivkrafterna visar vägen till svaren.

Trend

En **trend** är något som sker nu, den har en riktning och den är observerbar på flera ställen, samt har en viss uthållighet. Den är mer avgränsad till sin natur än megatrenden och påverkar snarare delar av samhället. Den kan ofta kopplas till en eller flera av megatrenderna. Exempelvis kan megatrenden digitalisering sägas vara en viktig drivare av trenden ”det förändrade medielandskapet” och ”health tech-språnget”.

Tidiga (svaga) signaler

I omvärldsspaningen ser man ibland saker eller fenomen som avviker eller ser ut att kunna förändra förutsättningarna i framtiden. Osäkerheten är dock stor och fenomenet kan ännu inte definieras som en utvecklad trend, utan kräver viss tid att mogna fram. En ”**svag signal**” är således ett förstadie till förändringar som kan sätta igång ett utvecklingsförlopp som kan bli betydande i framtiden som förstora, eller i kombination med andra förändringar som start på en trend (eller inte, det vet vi inte ännu).

Ibland är det något genuint nytt eller en ny sida av något existerande. Svaga signaler är som regel svåra att upptäcka eftersom de är oväntade för den som tolkar, och utmanar antagandena om framtiden.

Händelser

Händelser är enstaka beslut eller förändringar som radikalt ändrar förutsättningarna, exempelvis öppnandet av Öresundsbron eller upptäckten av penicillin.

Källförteckning

www.forbes.com

<https://modernpsykologi.se/2017/08/30/vem-bryr-sig-om-fakta/>

World value survey

SOU 2017:47

Kairos Future 2019 (Efter klickkonomin)

<https://tremdomvarld.helsingborg.se/>
Hjärnstark, 2016 Anders Hansèn

Uppsala kommuns omvärldsanalys 2019

Kairos Future, 2018 (Framtidens attraktionskraft)

Dagens infrastruktur, 190823 (74 % bland chefer och HR-specialister kan tänka sig använda social AI-robot vid rekrytering)

Dagens Industri, 191019 (Business roundtable)

www.altinget.se, 191002 (Kritik från nätläkarbolagen mot Stiernstedts förslag)

Dagens samhälle 2019, nr 6 (Håller biologiska könsskillnader på att utplånas?)

Mindre många, om anpassning och utveckling i krympande kommuner, Josefina Syssner 2018

<https://www.regionorebrolan.se/Files-sv/Örebro%20läns%20landsting/Om%20landstinget/Miljö/Program%20för%20hållbar%20utveckling%20webb.pdf?epslanguage=sv>

<https://makeit.seb.se/hallbar-utveckling-sa-blir-du-framtidens-vinnare/>

https://www.trafikverket.se/contentassets/f6664717af-004fa9957181378a29041d/trender_i_transportsystemet_2014_2014-115_final.pdf

<https://www.docere.se/framtidens-digitala-samhalle/>

<https://dfs.se/fem-metatrender-som-driver-digitaliseringen/>

<https://www.aktuellhallbarhet.se/expert-vill-se-mer-helhetstank-kring-koppling-mellan-digitalisering-och-hallbarhet/>

http://www.digitaliseringsradet.se/media/1118/digitaliseringsstrategin_slutlig_170518-2.pdf

https://www.scb.se/Statistik/_Publikationer/MI0803_2010A01B_BR_03_MI03BR1301.pdf

<http://www.dagensarena.se/innehall/urbaniseringen-de-lar-sverige/>

<https://kommuninvest.se/wp-content/uploads/2017/01/KFirapport-136.pdf>

<https://www.iva.se/globalassets/info-trycksaker/framtidens-goda-stad/framtidensgodastad-urbanisering-b.pdf>
(<http://www.sakerhetspolitik.se/Sakerhetspolitik/Internationell-sakerhet/Globalisering/>)

<https://hygga.fi/sv/foretaget/personal/>

<https://digital.di.se/artikel/riskkapitalisternas-vardfavorit-vi-gor-lakare-fem-ganger-mer-effektiva>

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/orebro/notan-for-natlakarna-2018-over-en-kvarts-miljard>

The 2018 report of the Lancet Countdown on health and climate change: shaping the health of nations for centuries to come

Dagens Nyheter, Tema Smarta städer, 2018-10-23

Forskning & Framsteg, nr 5 2018

Hur påverkas framtidens kunskapsstyrning? Socialstyrelsen 2018

Delade patientdata – både tillgång och risk, Curie, 2018-11-14

Så kan AI komma att förändra framtidens sjukvård, Veckan Affärer, 2018-07-06

Amazon vill förändra vårdmarknaden, Digital hälsa, 2018-02-07

Trendanalys 2018, Västra Götalandsregionen

Europeiska smittskyddsmyndigheten, ECDC.

Dagens Industri, 9 november 2018

<https://www.wwf.se/press/aktuellt/1575826-nu-ar-overshoot-day-har-tidigare-an-nagonsin>

<http://www.macklean.se/aktuellt/foodtech/>

EU ska ge skydd i en farlig värld, Altinget, 2018-09-12

Framtidens attraktiva organisationer, Kairos Future, 2018

Framtidens möten, Senab 2017

SKL, Vägval för framtiden. Utmaningar för det kommunala uppdraget mot år 2025.

- Nära kontakt – ett riktigt möte lönar sig i längden, XXX
Göteborgsposten, 2018-11-03
Sveriges kommuner och landsting
Dagens Industri, Dimension, nr 3 september 2017e
Dagens Samhälle, 2017 nr 17 Karolinska Institutet, 2017-03-20
Dagens Nyheter, 2017-05-22
www.scb.se
Dagens medicin, 2017-09-28
<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vasternorrland/psykisk-ohalsa-vanligaste-orsaken-till-sjukskrivning>
<https://stress.se/nyhetsinlagg/nu-ar-stress-vanligaste-orsaken-till-sjukskrivning>
Sveriges kommuner och landsting, Hälso-sjukvården år 2035,
Dagens Industri Dimension, nr 2 maj 2017
Folkhälsomyndigheten, www.folkhalsomyndigheten.se/
Försäkringskassan, <https://www.forsakringskassan.se/statistik>
Dagens Nyheter, 2017-10-31
Dagens Samhälle, 2017-11-02
VECKANS AFFÄRER, 2017-10-31
Dagens Industri, 2017-09-09
Rasmussen Analys
Dagens Samhälle, 2017, 21 juni 2017
<https://www.edx.org/>
https://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Artiklar/Dagens-urbanisering--inte-pa-landsbygdens-bekostnad/
Dagens Samhälle, 2017 nr 39 Stockholms stad, Civilsamhälle, social sammanhållning och tillit
FN International resource panel
Fokus 2017, 13-19 oktober
SOU 2016:5, Låt fler forma framtiden
Ungdomsbarometern, <http://www.ungdomsbarometern.se/>
SOM-Institutet
www.tillvaxtanalys.se/.../2017-05-10-digital-mognad-i-svenskt-naringsliv.html
<https://www.nyteknik.se/digitalisering/sverige-pa-bronsplats-i-it-mognad-6394141>
Sveriges kommuner och landsting, Prognosunderlag 2017–2021 för landsting
<https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Ekonomi/Hushallens.../Hushallens-skulder/>
<https://skl.se/tjanster/press/.../utmaningarkraverminskadstatligdetaljstyrning.13618.htm...>
www.vibilagare.se/nyheter/nu-rullar-sjalvkorande-volvobilar-i-goteborg
Framtidens möten,
Senab 2017

Region Örebro län

Besöksadress: Eklundavägen 2, Örebro

Postadress: Box 1613, 701 16 Örebro

Tel: 019-602 10 00

E-post: regionen@regionorebrolan.se

www.regionorebrolan.se

Energi- och klimatprogram för Örebro län 2021 – 2025

Linda Svensson
Energi och klimat

Bakgrund

- Region Örebro län och Länsstyrelsen i Örebro län har i uppdrag att samordna, underlätta och skapa förutsättningar för ett lyckat energi- och klimatarbete i länet. Det görs genom framtagande, revidering och genomförande av länets energi- och klimatprogram.
- EKP arbetas fram gemensamt av Länsstyrelsen i Örebro län och Region Örebro län.
- Detta är en revidering av tidigare program.
- EKP sätter gemensamma mål och ger förslag till insatser för ett samlat klimatarbete i länet.

Vision och mål

Vision

I Örebro län tar vi vårt ansvar för att minska klimatutsläppen och att använda resurser på ett hållbart sätt. Energin som används är förnybar, energianvändningen är effektiv och nettoutsläppen av växthusgaser går mot noll.

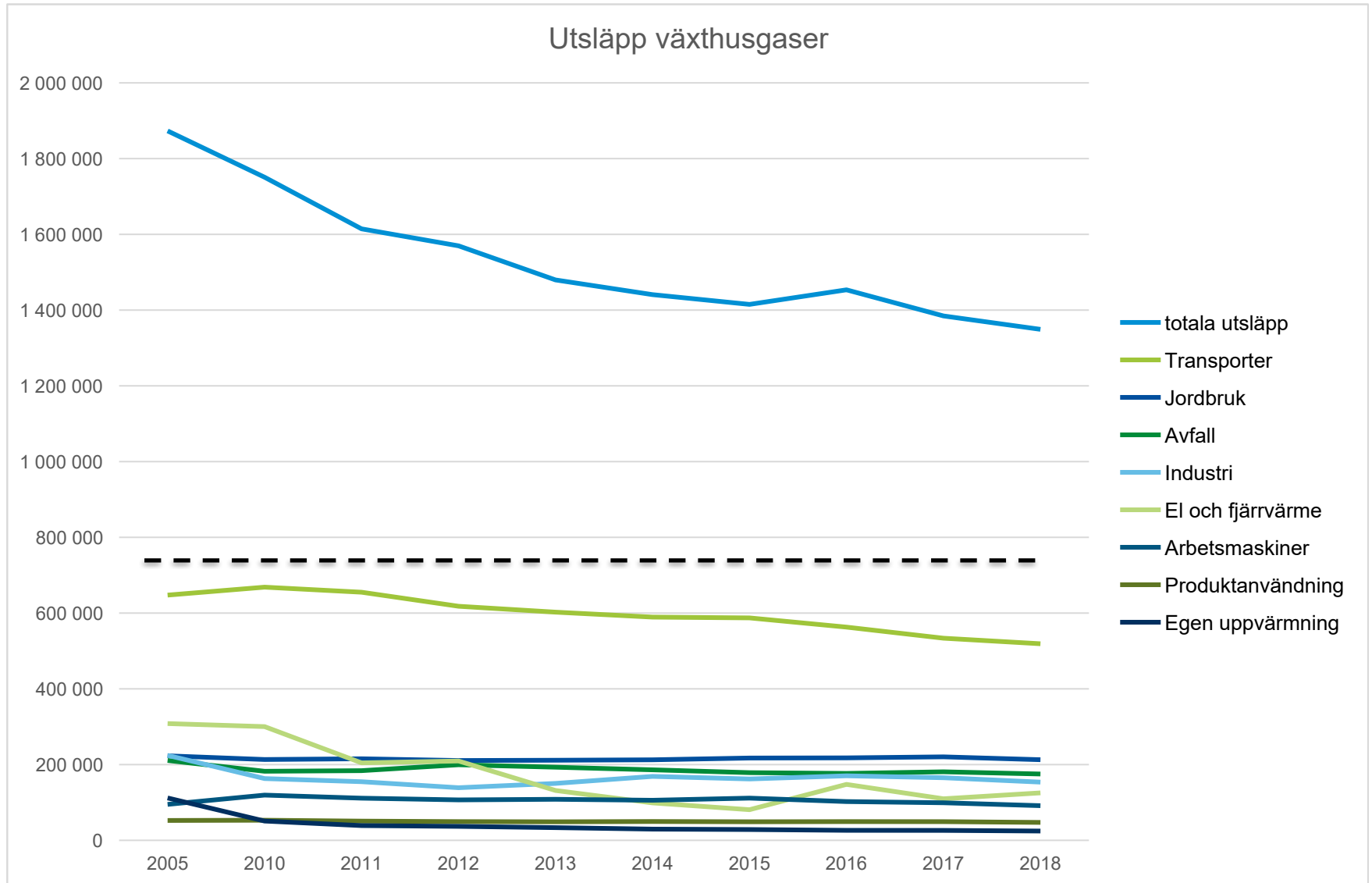
Vision och mål

Övergripande mål

1. Utsläppen av växthusgaser i Örebro län ska år 2030 vara 60 procent lägre än 2005 års nivåer.
2. Energianvändningen i Örebro län ska år 2030 bestå av minst 80 procent förnybar energi.
3. Energianvändningen i Örebro län ska år 2030 vara 50 procent effektivare jämfört med 2005.

De tre målen ska gemensamt leda till ett klimatneutralt och resurseffektivt län utan nettoutsläpp av växthusgaser år 2045, för att därefter bli klimatpositivt.

Vägar framåt för att nå klimatmålen

För att nå klimatmålen krävs en bred ansats.

Många insatser och områden kopplar samman till varandra. De olika förutsättningar vi listar här kan ha påverkan på många olika insatsområden och på ett flertal nivåer och verksamheter.

Samhällsplanering

Insatsområden

- Fossilfria resor och transporter
- Robust och förnybart energisystem
 - Företagens hållbarhet
- Effektiva och fossilfria byggnader
- Hållbar konsumtion och produktion

Fossilfria resor och transporter

Transporter och resor står idag för den största andelen av länets utsläpp. En omställning krävs därför både gällande vilka fordon och drivmedel som används samt våra resvanor.

Mål

- År 2030 är transporterna i Örebro län fossiloberoende.
- Andelen förnybara drivmedel i Örebro län ökar.
- Andelen hållbara resor ökar i länet.

Robust och förnybart energisystem

Ett robust och förnybart energisystem - ett flexibelt energisystem som klarar en ökad efterfrågan och där en stor produktion förnybar energi kan integreras.

Mål

- Ökad förnybar elproduktion i Örebro län.
- År 2030 är den installerade solcellseffekten i Örebro län 250 MW.
- Den årliga biogasproduktionen i Örebro län ökar.
- Aktuella planeringsunderlag för vindkraft finns i samtliga kommuner i länet.

Företagens hållbarhet

En tidig omställning och anpassning till framtida energi- och miljökrav är en stor konkurrensfördel för företag.

Företag har ett viktigt producentansvar i sitt erbjudande av produkter och tjänster - cirkulära flöden och biobaserade/förnybara resurser.

Mål

- År 2030 har energiintensiteten i industrin i Örebro län minskat med 50 procent jämfört med 2008.
- År 2030 har alla företag i Örebro län ett strategiskt arbete för klimat- och energiomställningen.

Effektiva och fossilfria byggnader

Klimatpåverkan från bebyggelse sker både i byggskedet och från byggnadens energianvändning.

Cirkulära flöden genom effektivare resursanvändning, ökad återanvändning och återvinning av material

Mål

- År 2030 har byggnaders energianvändning per areaenhet i genomsnitt minskat med 30 procent, och till år 2045 med 45 procent, jämfört med år 2008.
- År 2030 är byggnader klimatneutrala i ett livscykelperspektiv för nybyggnad och klimatpåverkan vid renovering har minskat.

Konsumtion och produktion

Våra konsumtionsvanor och livsstil orsakar stor klimat- och miljöpåverkan. Ett skifte måste ske, annorlunda konsumtion.

Förflyttning till en biobaserad och cirkulär ekonomi, samt en livsstilförändring.

Mål

- År 2030 har avfallsmängderna per person minskat med 30 procent från år 2010.
- Materialåtervinningen och insamlat material för återanvändning ökar i länet.
- År 2030 ska individers klimatpåverkan i Örebro län, inklusive konsumtionsbaserat utsläpp, minskat till 2 ton per person i genomsnitt.

Nästa steg

- Ute på remiss nu, till november.
- Bildande av ett klimatråd för genomförande av programmet.
- Antas av Regionstyrelsen och Regionfullmäktige.
- Antas av Länsstyrelsen.

Möjlighetsfönster

Vi kan inte lösa de olika kriser samhället står inför en i taget, utan vi behöver ta hänsyn till allt samtidigt. Här finns nu ett möjlighetsfönster att skapa hållbara lösningar.

Vi har sett en förändrad värld, och i den omställningen kan vi se möjligheterna till att tänka nytt, att tänka om.

Levnadsvanor

Hälsa

Delaktighet

Utsatthet

Liv & hälsa ung 2020

– en undersökning om ungdomars livsvillkor,
levnadsvanor och hälsa

Elever i årskurs 7, 9 och år 2 på
gymnasiet i Örebro län

Skola

Livsvillkor

Trygghet

Framtid

Elever i årskurs 7, 9 och år
2 på gymnasiet i Örebro län

Datinsamling vecka 5-9
2020, svarsfrekvens 78 %

Digital rapport samt diagram- och tabellbilagor på Region Örebro läns hemsida

Region Örebro län

Sök efter...

Start Vård & hälsa Tandvård Forskning Jobb & utbildning Regional utveckling Politik Om oss

Du är här: [Region Örebro län](#) / [Vård & hälsa](#) / [Folkhälsa - Social hållbarhet](#) / [Folkhälsan i siffror - Epidemiologi ur ett befolkningsoperspektiv](#) / [Liv & Hälsa ung](#) / Resultat Liv & hälsa ung 2020

Lyssna

Resultat Liv & hälsa ung 2020

I länkarna till höger finner du enkäten, resultat för undersökningen 2020 samt trend 2005-2020

1177 Vårdguidens e-tjänster

Att hitta rätt - när du behöver vård

Avgifter - vad kostar det?

Blodgivning

Coronaviruset / covid-19

Donation av organ och vävnader

Egen vårdbegäran

Egenvård

Folkhälsa - Social hållbarhet

Arbetet med folkhälsa

Folkhälsan i siffror - Epidemiologi ur ett befolkningsoperspektiv

Liv & hälsa

Liv & Hälsa ung

Resultat Liv & hälsa ung 2020

Resultat Liv & hälsa ung 2017

Resultat Liv & hälsa ung 2014

Resultat Liv & hälsa ung 2011

ELSA

Hälsa- och sjukvårdsbarometern

Publikationer

Enkät 2020

Enkät Liv & hälsa ung 2020

Digital rapport

Interaktiv rapport 2020 (öppnas i nytt fönster)

Diagram- och tabellbilagor

Diagram- och tabellbilaga årskurs 7, 9 och gymnasiet år 2 - Liv & hälsa ung 2020 (OBS! 12 MB)

Tabellbilaga årskurs 7, 9 och gymnasiet år 2 - Liv & hälsa ung 2020 (samma som ovan utan diagram 500 kB)

Trend diagram- och tabellbilaga årskurs 7 (skolkommun) - Liv & hälsa ung 2005-2020

Trend diagram- och tabellbilaga årskurs 9 (skolkommun) - Liv & hälsa ung 2005-2020

Trend diagram- och tabellbilaga gymnasiet år 2 (skolkommun) - Liv & hälsa ung 2005-2020

Trend diagram- och tabellbilaga gymnasiet år 2 (bostadsort) - Liv & hälsa ung 2009-2020

Sidan granskades den 8 juni 2020
Innehållsansvarig: [Carina Persson](#)
Publicerad av [Carina Persson](#)
Kortadress: <https://www.regionorebrolan.se/livohalsaug2020>

Skolår

- Åk 7+9
- Skolår 7
- Skolår 9
- Gymnasiet år 2

Kommun

Alla ▼

Skola

Alla ▼

Antalet elever som besvarat enkäten med nuvarande val av filtrering.

3860
Tjejer

3922
Killar

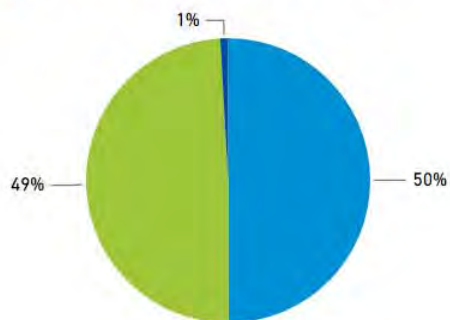
7857
Elever totalt

Antalet svarande på respektive fråga kan variera eftersom alla frågor varit frivilliga för eleverna att besvara.

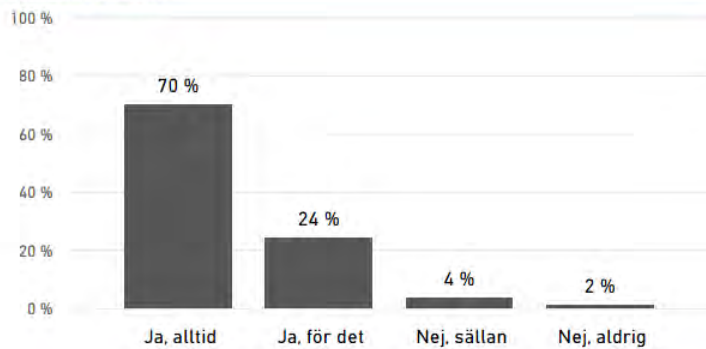
Bakgrund

Kön

● Kille ● Tjej ● Inget av alternativen stämmer in på mig

Tillit till förälder

Alla
Valda kommuner

Andel utlandsfödda elever

16 %

Andel elever med någon funktionsvariation

31 %

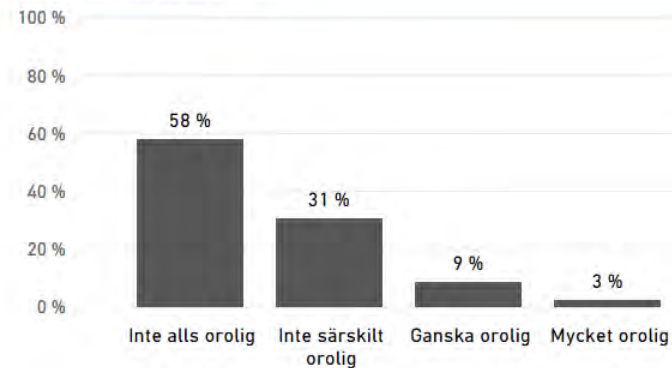
Andel elever med minst en utlandsfödd förälder

36 %

Andel elever som bor med sammanboende föräldrar

65 %

Oro för familjens ekonomi

Alla
Valda skolor

Sida

Information

Bakgrund

Jämförelse

Hälsa

Skola

Rättigheter
Delaktighet
Framtid

Trygghet

Fysisk
aktivitet
Sömn

ANDTS

Hälsa

Skolår

- Åk 7+9
- Skolår 7
- Skolår 9
- Gymnasiet år 2

Kommun

Alla ▼

Skola

Alla ▼

Könsuppdelat

Antalet elever som besvarat enkäten med nuvarande val av filtrering.

1224
Tjejer

1238
Killar

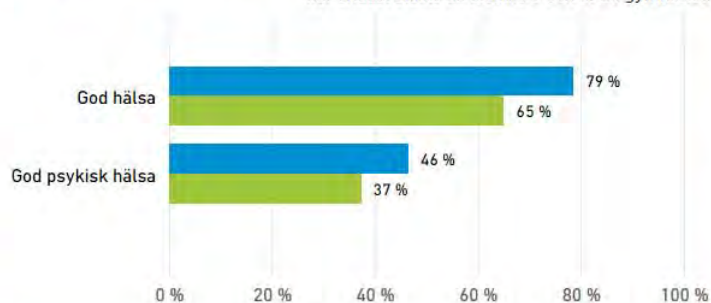
2477
Elever totalt

Antalet svarande på respektive fråga kan variera eftersom alla frågor varit frivilliga för eleverna att besvara.

Hälsa

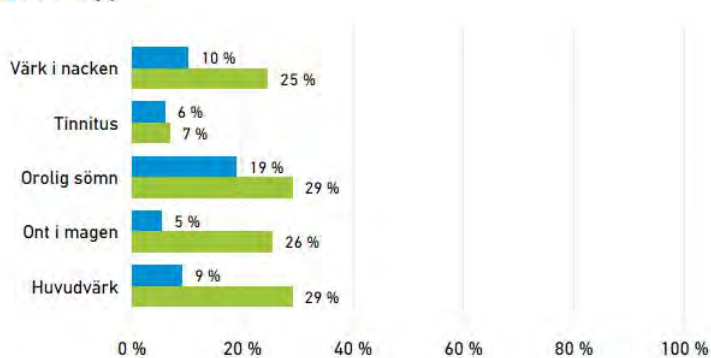
Andel med god hälsa respektive god psykisk hälsa

● Kille ● Tjej Frågebatteriet som utgör grunden för beräkningen av god psykisk hälsa har endast ställts till årskurs 9 och år 2 i gymnasiet.

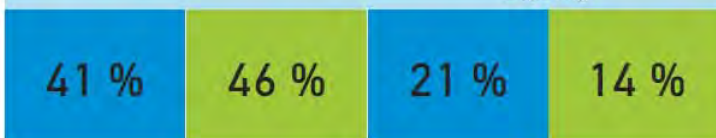

Andel som de senaste 3 månaderna ofta eller varje dag haft besvär med...

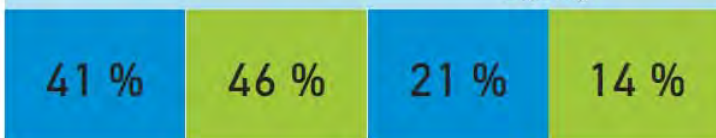
● Kille ● Tjej

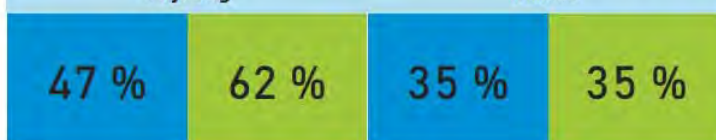
Andel som äter skollunch varje dag

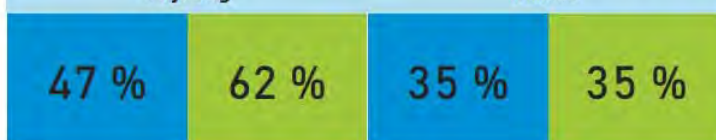
Andel som dricker läsk/energidryck varje dag

Andel som äter grönsaker varje dag

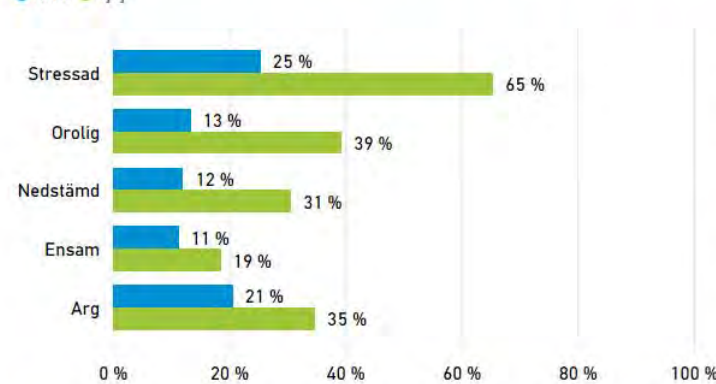

Andel som ofta eller alltid äter frukost

Andel som de senaste 3 månaderna ofta eller varje dag känt sig...

● Kille ● Tjej

Alla

Valda kommuner

Alla

Valda skolor

Sida

Information

Bakgrund

Jämförelse

Hälsa

Skola

Rättigheter
Delaktighet
Framtid

Trygghet

Fysisk
aktivitet
Sömn

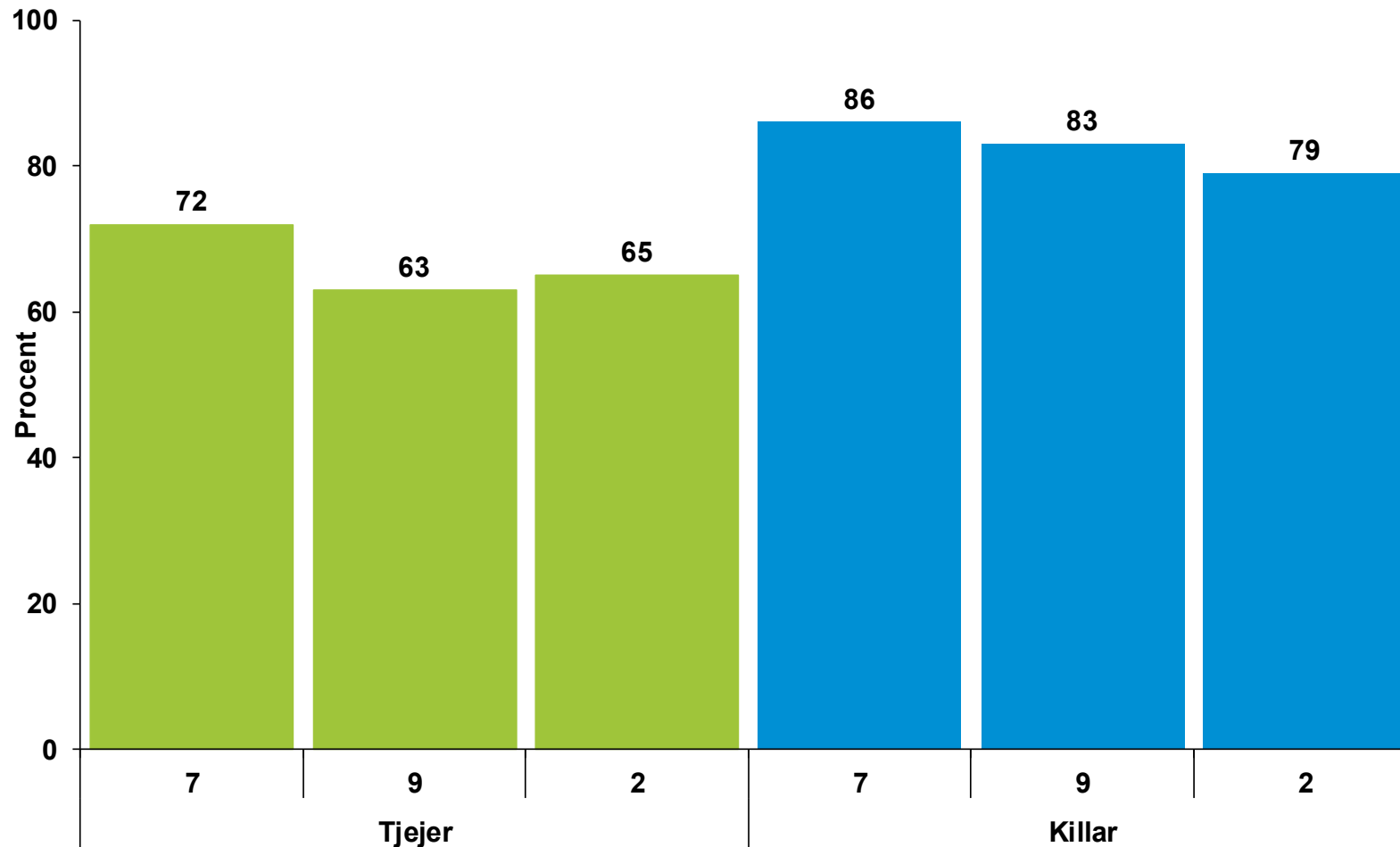
ANDTS

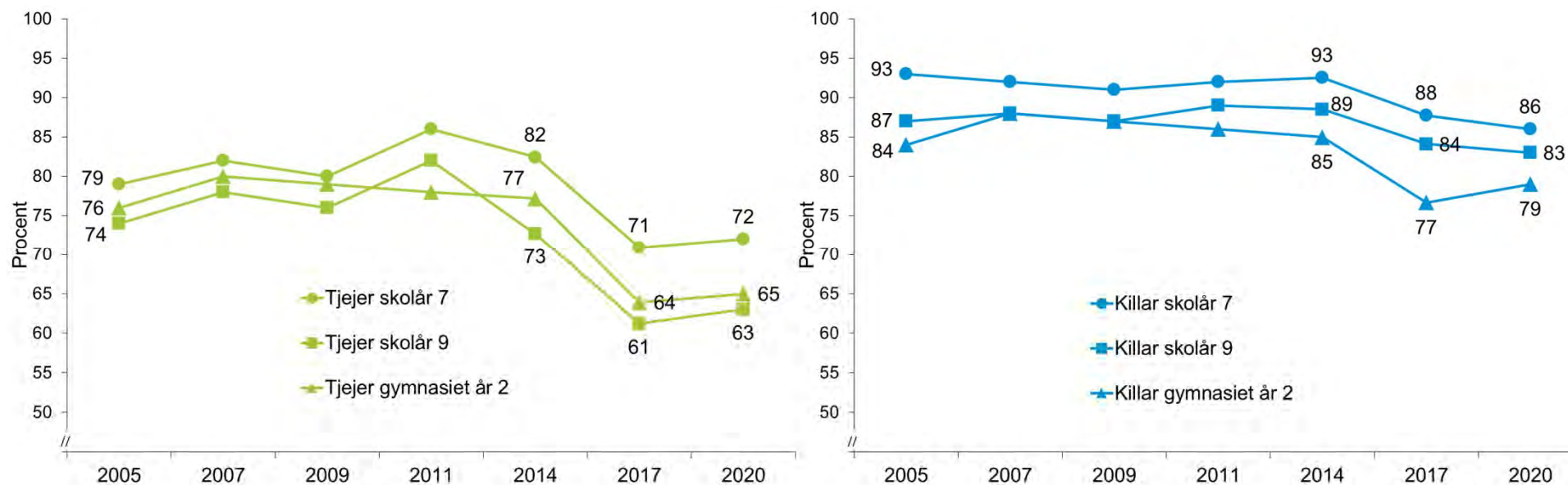
Den självskattade hälsan är god...

...men den är inte jämförbart fördelad

Andel (%) som svarat att de tycker att de mår mycket bra eller bra rent allmänt

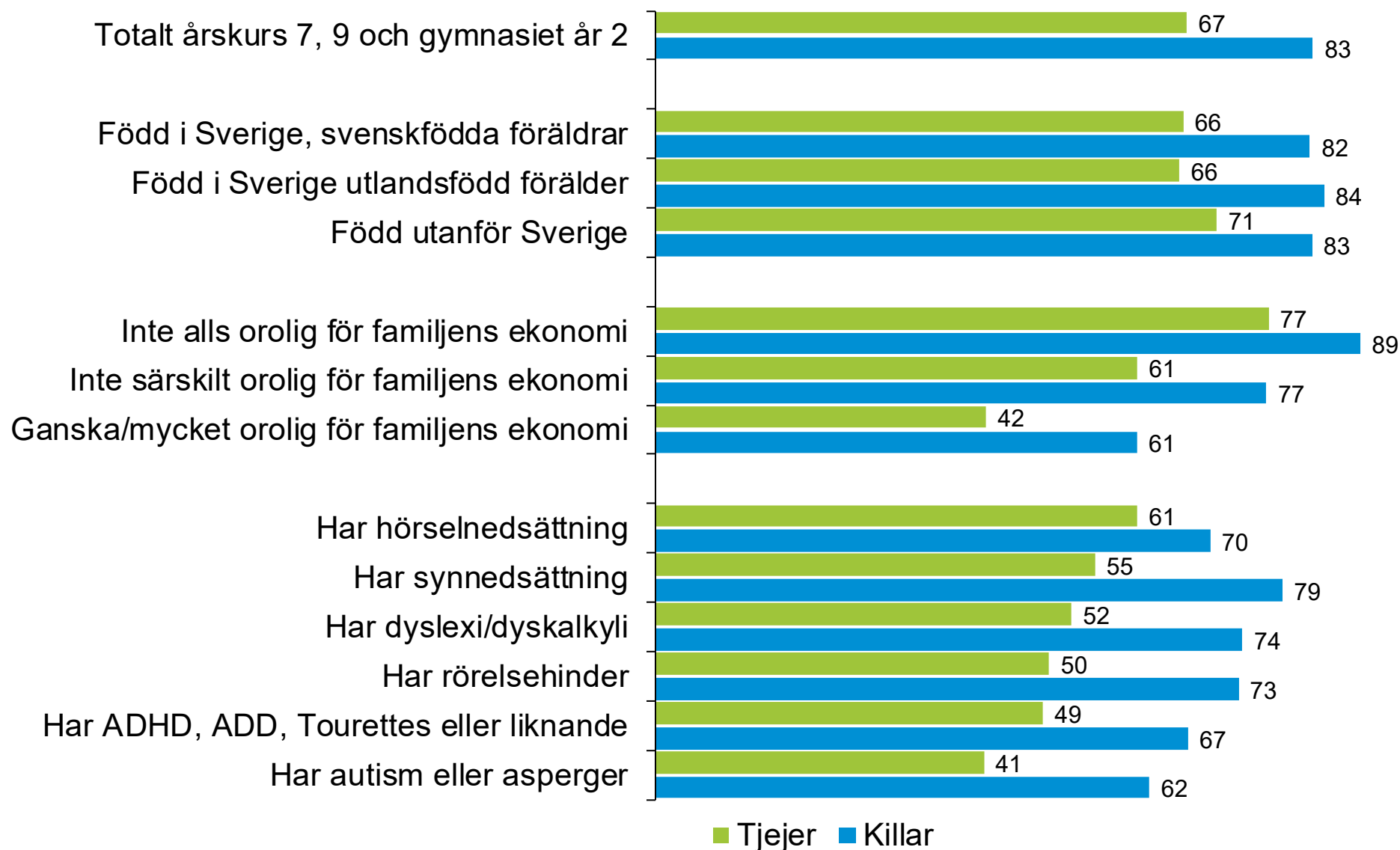

Andel som mår mycket bra/bra rent allmänt

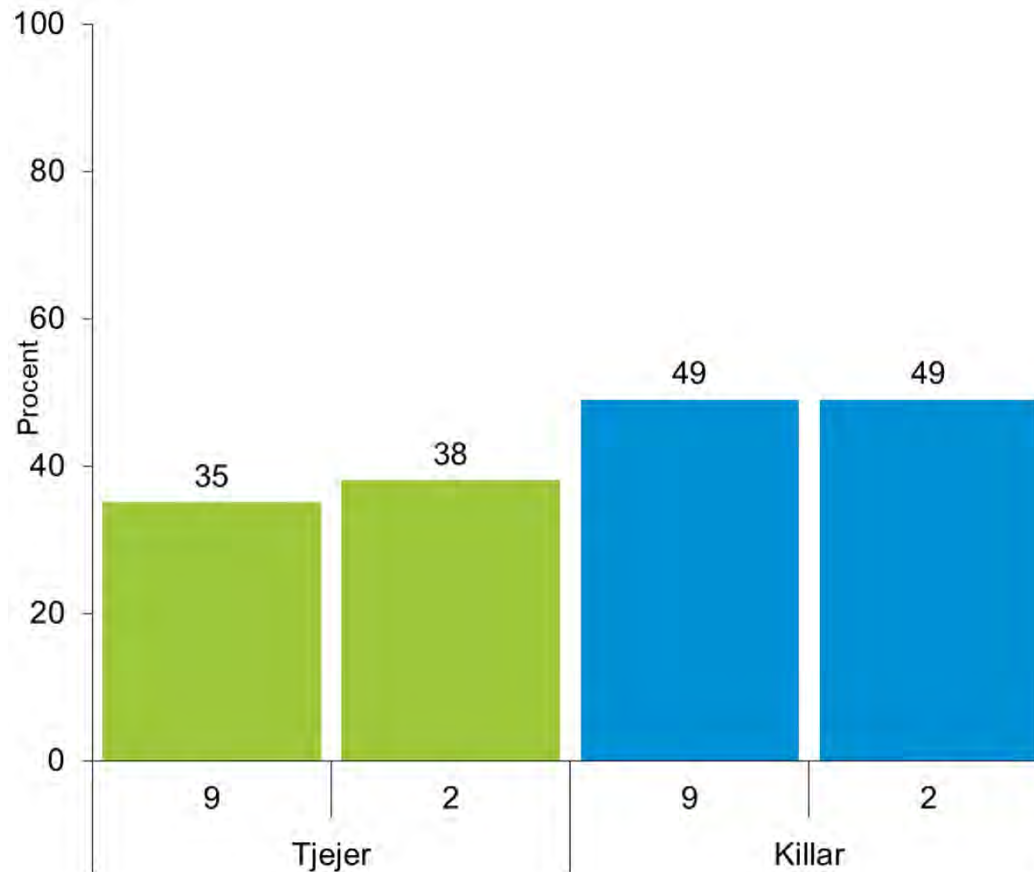

...den goda hälsan är inte heller jämlikt fördelad

Andel (%) som tycker att de mår mycket bra eller bra rent allmänt

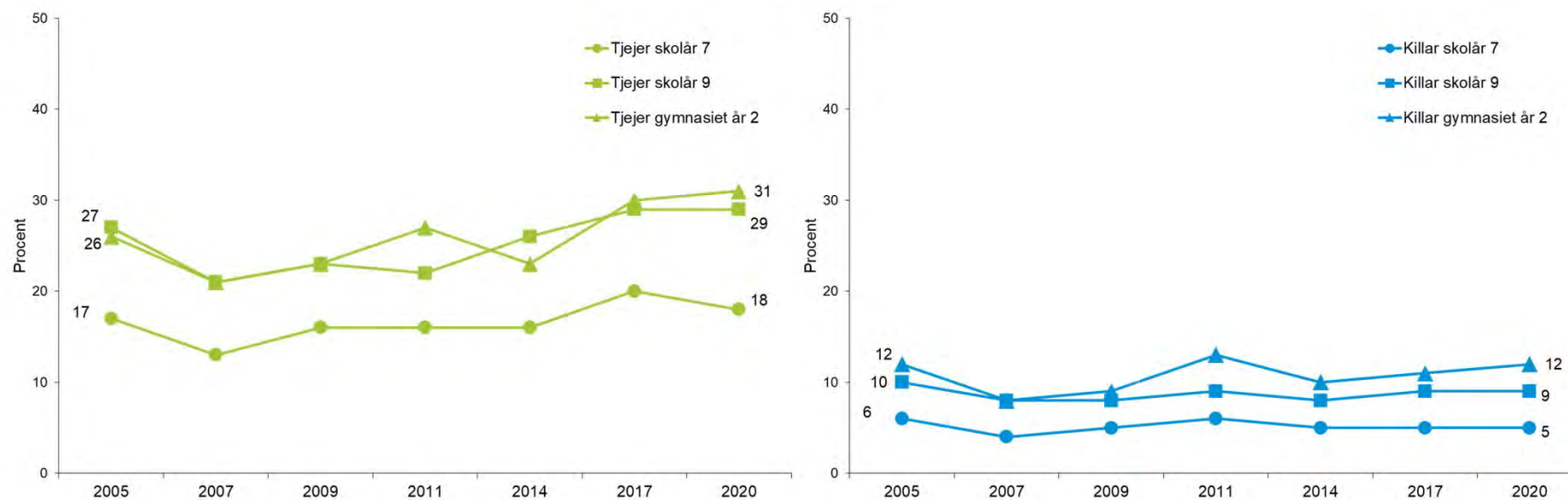

Vanligare bland killar med gott psykiskt välbefinnande

Andel med "Blomstrande" psykiskt välbefinnande enligt Mental Health Continuum – Short Form" (MHC-SF)

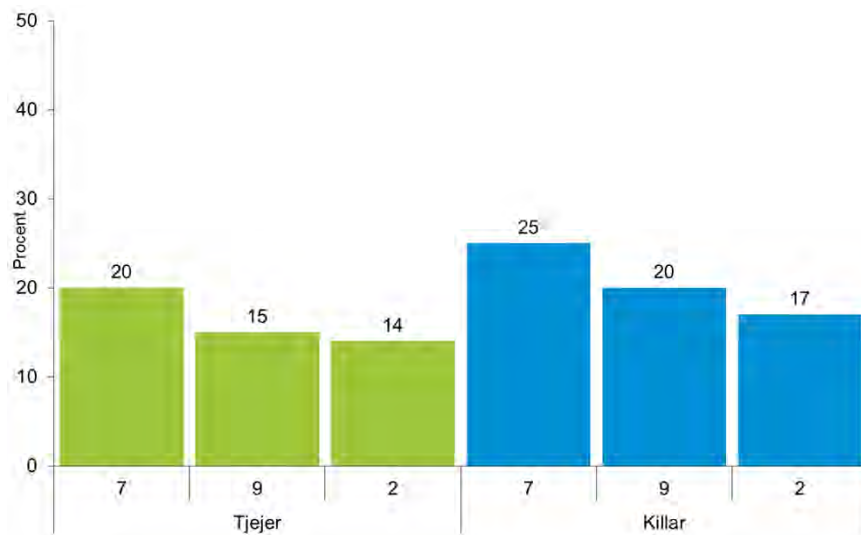
...och vanligare bland tjejer att känna sig nedstämnda

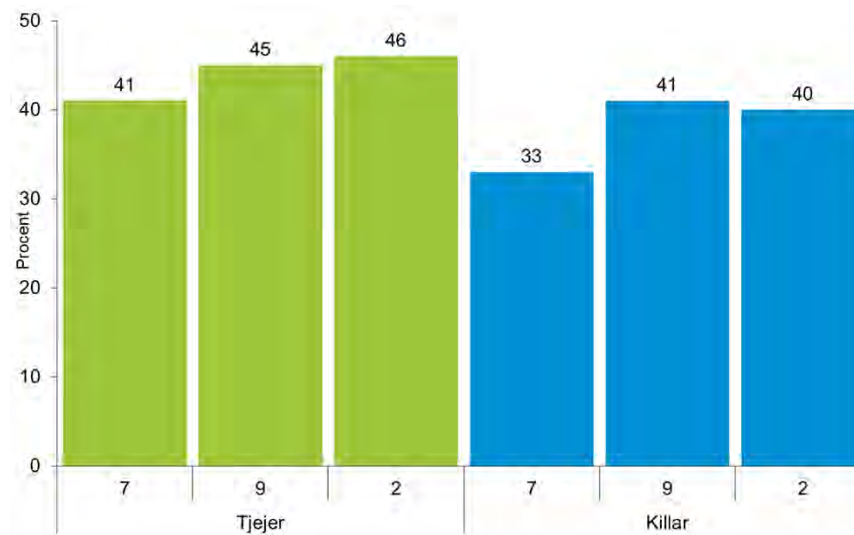
Andel som känt sig nedstämnda ofta/varje dag de senaste tre månaderna.

Delaktighet

Andel som tycker att de har stora möjligheter att föra fram åsikter till de som bestämmer i kommunen

Andel som vill vara med och påverka i frågor som rör sin kommun

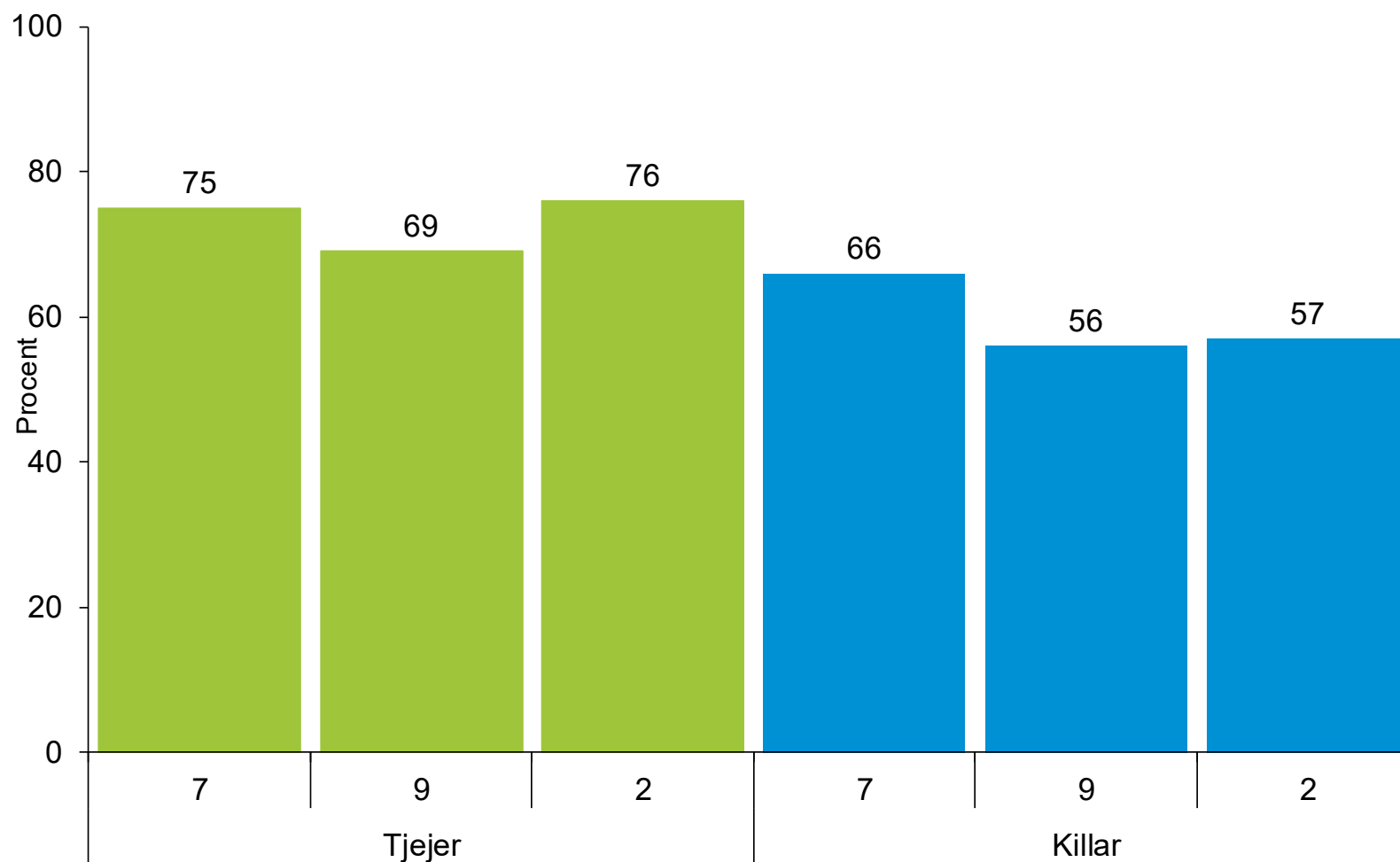

Vad vill du påverka?

(elever som svarat Ja på frågan *Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun?*)

Har hört talas om FN:s konvention om barns rättigheter (barnkonventionen)

Kan du ge några exempel på rättigheter du har enligt barnkonventionen?

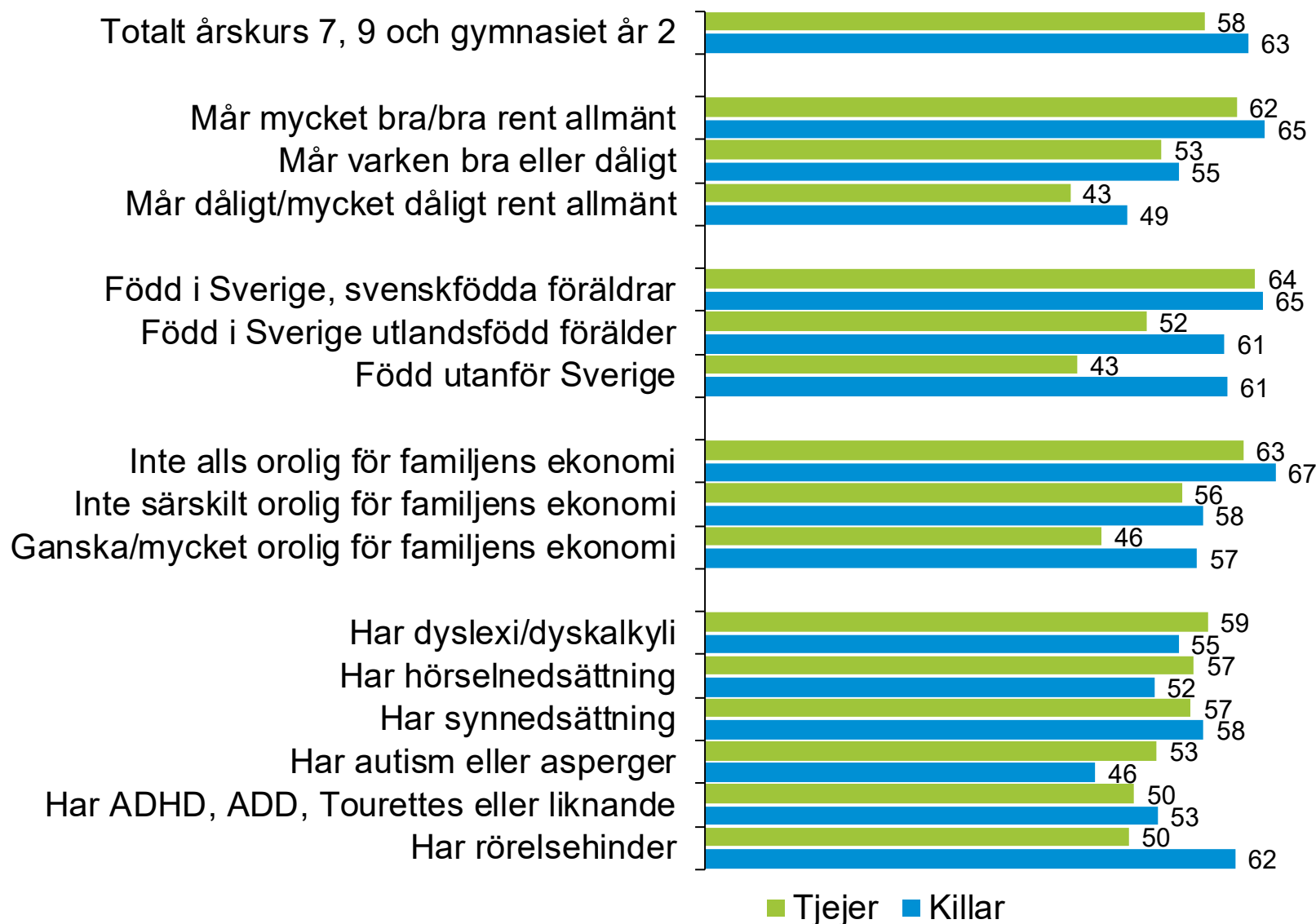

Föreningsaktivitet

Föreningsaktiva i idrottsförening, annan förening eller organisation

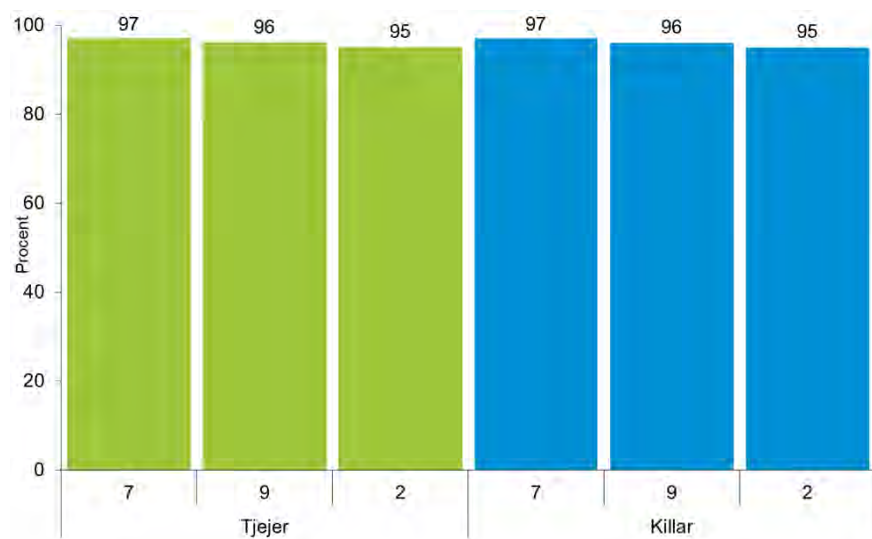
Andel (%) föreningsaktiva

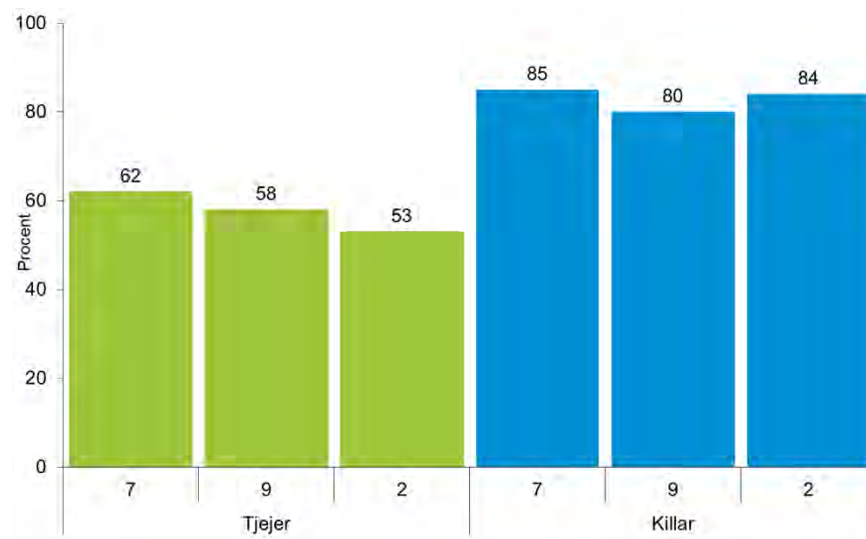
Trygghet

Andel som känner sig trygga ute på stan på allmän plats...

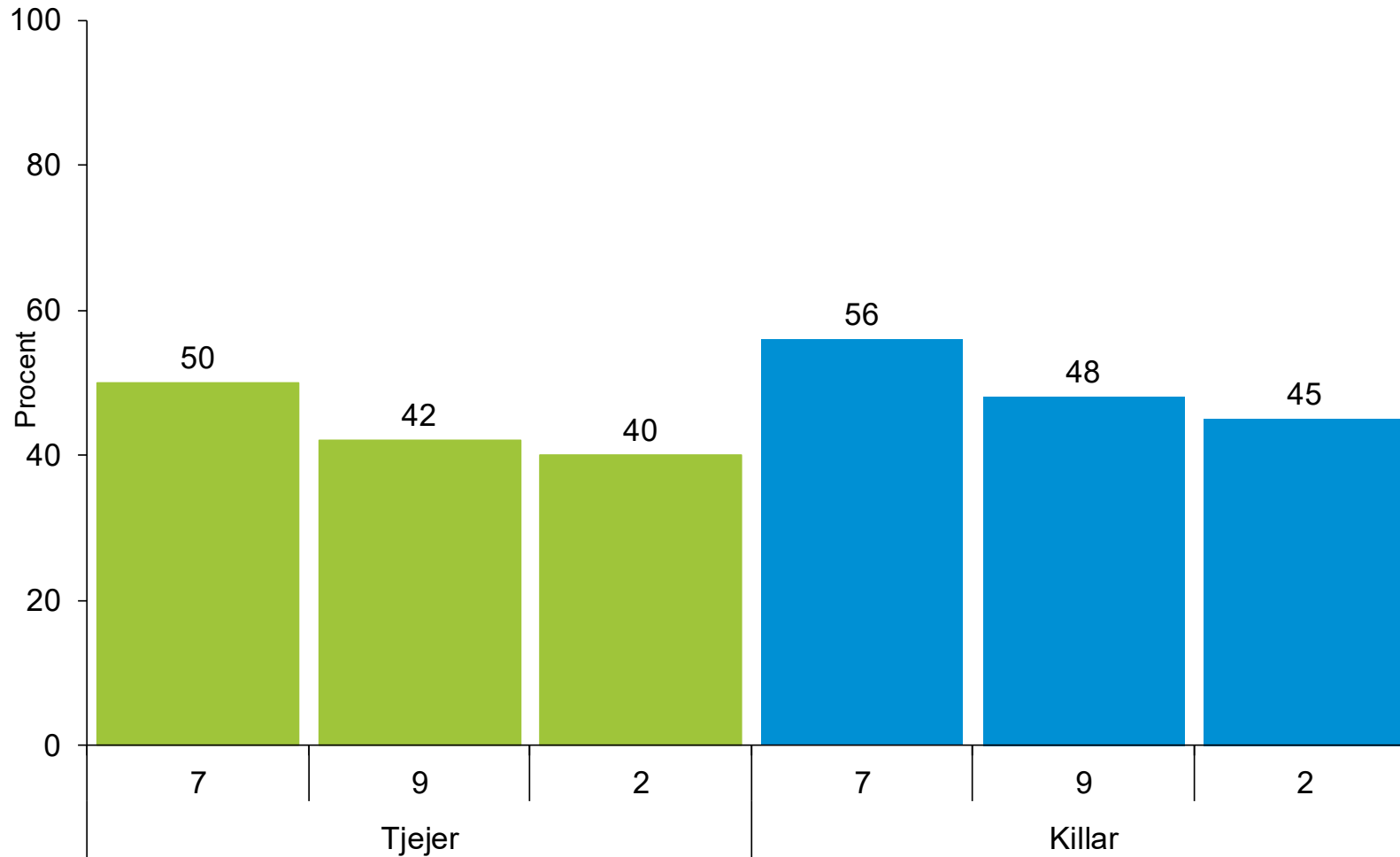
...på dagen

...på kvällen/natten

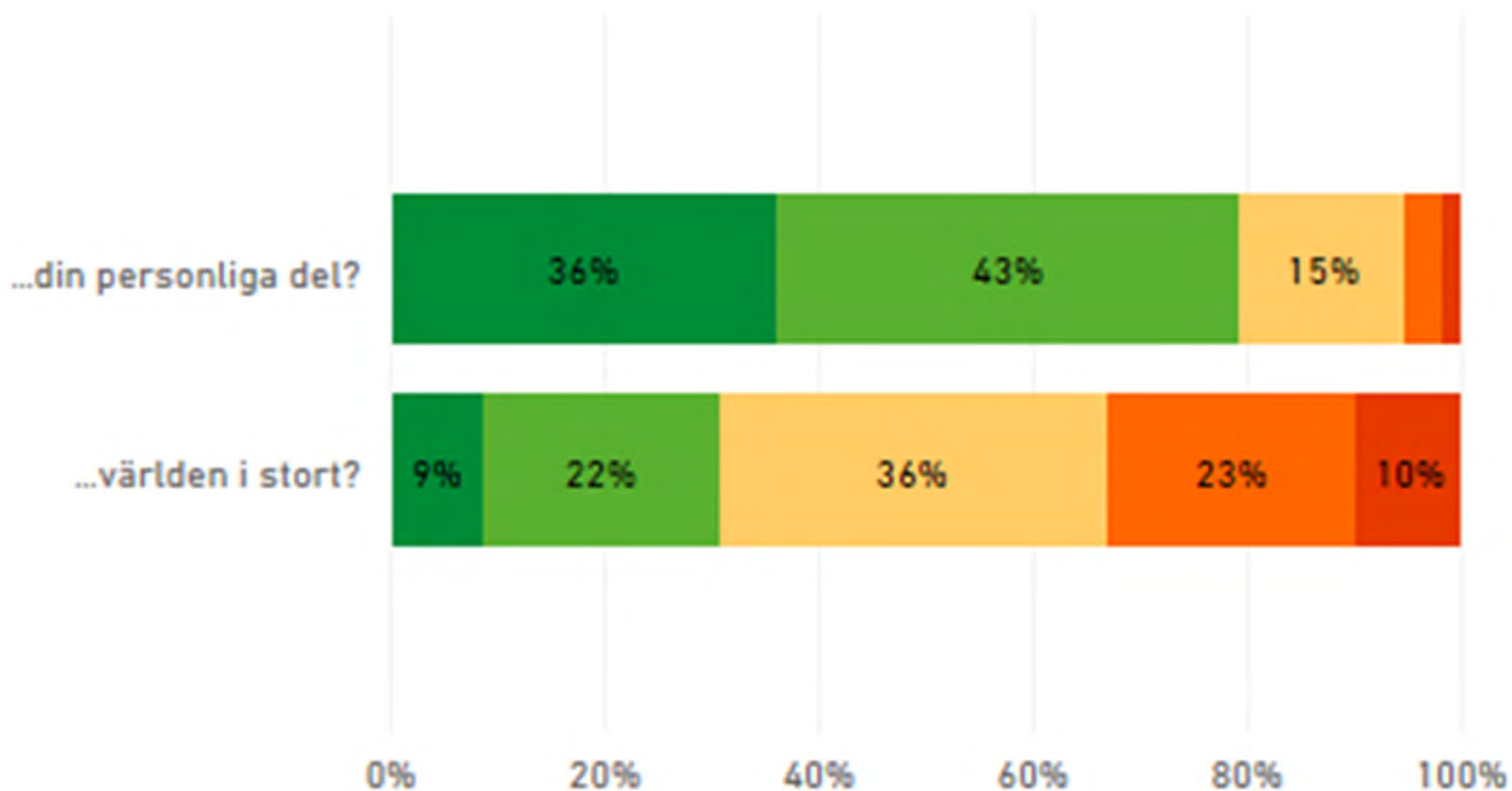
Tycker att man i allmänhet kan lita på andra människor

Framtidstro

Hur ser du på framtiden för...

● Mycket ljust ● Ganska ljust ● Varken ljust eller... ● Ganska mörkt ● Mycket mörkt

Digital rapport, tabell- och
diagrambilagor mm.

Vill du veta mer?

www.regionorebrolan.se/livohalsaung2020

www.regionorebrolan.se/folkhalsa/publikationer

Publicerat
material

Carina Persson
Epidemiolog
carina.persson@regionorebrolan.se
Mobil: 072-742 74 82

Linda Bååk
Analytiker
linda.baak@regionorebrolan.se
Mobil: 076-802 71 86